

ריבונות על תנאי:

היקף התמיכה של ממשלות זרות בארגונים פוליטיים בישראל

NGO Monitor Monograph Series:

Experts or Ideologues? A Systematic Analysis of Human Rights Watch's Focus on Israel (September 2009)
Trojan Horse: The Impact of European Government Funding for Israeli NGOs (Hebrew, September 2009)
The NGO Front in the Gaza War: The Durban Strategy Continues (February 2009)
NGO "Lawfare": Exploitation of Courts in the Arab-Israeli Conflict (September 2008)
Europe's Hidden Hand (April 2008; revised 2nd edition, March 2009)

Recent Publications from the Institute for Zionist Strategies:

Demographic Trends in the Land of Israel (1800-2007) (Hebrew, 2008)
Health Disparities between the Center and the Periphery in Israel: Medical School Subsidies as a Means for Reducing Disparities (April 2009)
Is This Land Still Our Land?: The Expropriation of Zionism (Spring 2009)
Civics Studies – Education or Unidirectional Indoctrination? (April 2009)
The ILA Reform: The Zionist Perspective (Hebrew, May 2009)
The Young Generation of Bedouins Learns the Profitability of Lawbreaking (Hebrew, May 2009)
The Jewish People as Sovereign "Sovereignty vs. Maintaining a Nation" (Hebrew, July 2009)
A Language for the People (July 2009)
The State of Israel as the National Home of the Jewish People (July 2009)
Media Coverage Characteristics of Police and Civilian Clashes (Hebrew, August 2009)
Immigration, Family Reunification and Marriage Policy in Israel (Hebrew, August 2009)
History Studies in Israel and the World (October 2009)

NGO MONITOR

Making NGOs Accountable

שד' מימון 1, רחביה
ירושלים 92262
טל. 02-566-1020
פקס. 077-511-7030
mail@ngo-monitor.org

לוי אשכול 14/69, רמת אשכול
ירושלים 91181
טל. 972-02-5817196
פקס. 972-02-5322422
info@izs.org.il

ארגון NGO Monitor קבע לעצמו כמטרה את עידוד השקיפות והאחריות הציבורית של הארגונים הלא ממשלתיים הפועלים במסגרת הסכסוך הישראלי-ערבי באצטלה של קידום זכויות אדם ואג'נדות הומאניטאריות. כדי לעשות זאת, NGO Monitor אוסף מידע ועורך מחקרי עומק על פרסומים ופעילויות של אותם ארגונים ומעלה אותם לדיון ציבורי.

NGO Monitor נוסד ב-2002 ביחד עם קרן משפחת וקסלר

המכון לאסטרטגיה ציונית הוא גוף עצמאי הפועל למען שמירת צביונה היהודי והדמוקרטי של מדינת ישראל על פי עקרונות מגילת העצמאות. המכון פועל לשמירת זכויות האדם במדינת ישראל ברוח עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל. המכון פועל למען הידוק הקשר בין יהודי התפוצות למדינת ישראל על פי ערכי הציונות. המכון עוסק בעריכת מחקרים, כתיבת תוכניות והגשתן, הדרכת מנהיגים צעירים, ייזום כינוסים, סמינרים, סיורים ופעילויות אחרות למען חיזוקה של מדינת ישראל כביתו הלאומי של העם היהודי.

ריבונות על תנאי :

היקף התמיכה של ממשלות זרות בארגונים
פוליטיים בישראל

המחברים מבקשים להודות לאריאל גלבע על הסיוע במחקר המקיף
שנעשה במסגרת פרסום זה, כמו גם לאנשי הצוות הנוספים של NGO
Monitor והמכון לאסטרטגיה ציונית.

תוכן

3	הקדמה
5	הרקע למימון ארגונים לא ממשלתיים פוליטיים בישראל
5	ארגונים פוליטיים, ריבונות, ומימון זר
6	שיטות הפעולה של ארגונים לא ממשלתיים ואסטרטגיית דרבן
7	המעמד המשפטי של עמותות בישראל
9	ניתוח עומק של ארגונים
9	כסף אירופי, ארגונים לא ממשלתיים ובג"ץ
9	מקומו של בג"ץ בזירה הפוליטית הישראלית
9	המתקפה על בתי המשפט
12	ארגונים לא ממשלתיים פוליטיים בולטים בישראל
12	בצלם
15	שוברים שתיקה
16	אתג'אה
18	עיר עמים
20	שלום עכשיו
22	האגודה לזכויות האזרח בישראל
24	עדאלה
26	סיכום
28	נספח 1 – ניתוח קצר של ארגונים אחרים
28	אגודת הגליל
29	במקום
30	גישה
31	האגודה הערבית לזכויות האדם
32	הועד הישראלי נגד הריסת בתים
33	הועד הציבורי נגד עינויים בישראל
34	המוקד להגנת הפרט
35	המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי
36	ח.ל. חינוך (יוזמת ז'נבה)
37	יש דין
38	מוסאוא
40	סביל
41	קואליציית הנשים למען השלום
42	מחסום ווטש
43	פרופיל חדש
44	רופאים למען זכויות האדם – ישראל
45	נספח 2 - ארגונים שהמידע לגבי המימון הממשלתי עבורם חסר
45	גוש שלום
46	זוכרות
47	תעאיוש
48	נספח 3 – טבלה פיננסית מפורטת

הקדמה

וחשובים. בדרך זו, שאלות הקשורות במשא ומתן לשלום, בביטחון, בתגובות ישראל לפעולות טרור, בהתנחלויות, במעמד של פלסטינים אשר מהגרים לישראל באמצעות נישואים עם ערבים-ישראליים ("חוק האזרחות"), ומספר נושאים מרכזיים אחרים נחשפים ללחץ חיצוני מכריע בתהליך זה. אחוז ניכר של העתירות לבג"ץ בשלל נושאים אלו מוגש בידי ארגונים לא ממשלתיים אשר נתמכים בכספי ממשלות זרות. תמיכה זו מאפשרת לארגונים לעמוד בעלויות הכרוכות בפנייה לבג"ץ, ובכך מעניקה להם יתרון על פני ארגונים שאינם נהנים מסוג זה של מימון, והוא מאפשר את אפקט ה"שחקנים החוזרים" – שחקנים בעלי אינטרסים ומשאבים ניכרים מסוגלים להשפיע מהותית על מדיניות המדינה באמצעות היכולת לעתור לבית המשפט פעמים רבות.

הזרימה של כמויות גדולות של מימון ממשלתי זר לארגונים לא ממשלתיים פוליטיים מספקת לקבוצות אלו עורף כלכלי עצום אשר חלקן משתמש בו בשביל לקדם תעמולה אנטי-ישראלית במסגרות בינלאומיות. מימון ממשלתי זר (בעיקר אירופי) לארגונים ישראליים אשר פעילים בקמפינים המכוונים נגד ישראל מעניק לפעילותם חשיפה והשפעה גדולות בהרבה, דווקא בגלל העובדה שמעורבים בה ישראלים, ופעמים רבות הם אף מובילים אותה.

ההפגנות, הפרסומים, ההצהרות לעיתונות ופעילויות אחרות של ארגונים לא ממשלתיים פוליטיים אלו, אשר תומכים בצורה מתמשכת בנרטיב הפלסטיני של הסכסוך ואשר מגנים את מדיניות הממשלה הישראלית הקשורה ב"כיבוש", זכויות האדם, במשפט הבינלאומי ובנושאים דומים אחרים – כל אלו תומכים ומקדמים, בין אם במתכוון ובין אם לאו, את אסטרטגיית דרבן. המטרה של אסטרטגיה זו היא לבודד ולהשמיץ את ישראל, ולעשות שימוש במודל של דרום אפריקה בשביל לתייג את בכירי המדינה כ"פושעי מלחמה", תוך הפעלת "לוחמה משפטית" ומערכות הסברה בינלאומיות, וקידום חרמים נגד ישראל.

כתגובה לאסטרטגיית ה"עצמה הרכה" שממומנת בידי גורמים זרים, יש לבדוק אפשרויות שונות לגבי שינוי ההליך החוקי ברישום ובהפעלת ארגונים לא ממשלתיים פוליטיים, ובייחוד אלו הממומנים בידי ממשלות זרות – במישרין ובעקיפין. מעבר לדרישות הדיווח הרגילות לפי חוק העמותות, אשר קיימות במדינות דמוקרטיות רבות וביניהן ישראל, מדינות מסוימות אימצו דרישות חוקיות נוספות. בארצות

לארגונים לא ממשלתיים אשר עושים שימוש בשפה ובמסגרת הערכים של זכויות האדם וסיוע הומניטארי יש השפעה פוליטית ומשפטית עצומה בישראל, והשפעה דומה ניכרת בזירה הבינלאומית. חלק מקבוצות אלו נהנות ממימון נדיב של מקורות זרים – בייחוד ממשלות אירופיות

והאיחוד האירופי, וקרנות בינלאומיות כמו הקרן החדשה לישראל וקרן פורד. באמצעות המשאבים הגדולים של תומכים אלו, רשת הארגונים הלא ממשלתיים

מסוגלת לקדם אידיאולוגיה פוליטית והיא פועלת לשינוי מדיניות הממשלה בישראל בשלל נושאים.

מטרת מחקר זה היא להציג ניתוח של פעילותם של למעלה מ-20 ארגונים לא ממשלתיים מרכזיים בישראל הממומנים גם בידי ממשלות זרות, ואשר מייצגים דוגמית קטנה ממאות ארגונים. אנו נבחן את התערבותם בקביעת המדיניות, והשימוש בעתירות לבג"ץ בשביל להשפיע על מערכת המשפט והחוק; את הפעילות ההסברתית, באמצעות ניתוח של פרסומים, הודעות לעיתונות, וראיונות המציגים את אג'נדות הארגונים; ואת הפעילות הפוליטית באמצעות שתדלנות בכנסת, בשביל לשקף את האינטרסים הצרים והאידיאולוגיה של אותם ארגונים לא ממשלתיים, מנהיגיהם, ומממניהם.

בניתוח ובמחקר אלו, אנו גם נדגיש את בעיית האחריותיות (ובעיקר את היעדרה), ואת ה"גירעון הדמוקרטי" והמחסור באיזונים ובלמים, כפי שהם מצטיירים בספרות האקדמית. מימדים אלו מגבילים מיסודם את הלגיטימיות של ארגונים לא ממשלתיים עצמתיים וארגוני ה"חברה האזרחית", ואת יכולת ההשפעה המכרעת שארגונים אלו מחזיקים, בשמם של מממנים חיצוניים.

החברה הישראלית רגישה ופגיעה במיוחד נוכח מניפולציות של ארגונים לא ממשלתיים הממומנים בידי גורמים זרים. ישראל, שהינה מדינה חלשה יחסית ובעלת מערכת פוליטית פתוחה וסובלנית, ואשר ניצבת מול חזית חיצונית עוינת הכוללת גם ממשלות זרות, היא מטרה נוחה למניפולציות פוליטיות חיצוניות באמצעות ארגוני החברה האזרחית. במקרים אחדים, מועמדים ומפלגות מסוימים הרוויחו ישירות מהשפעת המימון הזר שנותב לארגונים על ידי ממשלות וקרנות זרות.

כפי שמחקר זה מדגים, ישנם ארגונים לא ממשלתיים מסוימים שתומכים במדיניות ובאינטרסים של אלו הממומנים אותם, ובכך הם מביאים לעיוות מהותי של סחר הרעיונות והדיון הפנימי בנושאים מרכזיים

הברית למשל, פרטים וארגונים הממומנים בידי ממשלות זרות נדרשים על פי חוק להירשם כ"סוכנים זרים".

בישראל, בה המדינה נתונה למתקפת העצמה הרכה של ארגונים פוליטיים, יש לשקול הגברה נוספת של השקיפות אשר ארגונים לא ממשלתיים מחויבים בה - בנושא המימון הזר לעמותות פוליטיות. עלינו לבחון את היישום של פיקוח רשם העמותות, שהינו גוף בעל מחויבויות רבות ומורכבות ואשר מתקשה לפקח על העברת הכסף לארגונים, ולדאוג לכך שמדינות זרות לא יתערבו בענייניה הפנימיים של ישראל באמצעות הפעלת מערך מימון מסיבי לשלל גורמים במדינה.

מטרותינו בדו"ח זה הינן להציג את הנתונים לידיעת הקהל הרחב, לאתר את המגמות, ולנתח את ההשלכות השונות של תופעה זו. אנו מבינים שמדובר בדיון מורכב, אבל חשוב לפתוח בדיון בנושא זה מבעוד מועד, ולבחון את השפעת הארגונים הפוליטיים והאידיאולוגיים הללו, ואת מימונם הבעייתי.

הרקע למימון ארגונים לא ממשלתיים פוליטיים בישראל

יכולה להתבטא באמצעות סיוע כלכלי או תמיכה באג'נדה פוליטית של האופוזיציה במדינה, או בגופים השייכים לאופוזיציה.⁶

בישראל, קבוצות רבות מחזיקות בדעה שונה מהממשלה לגבי המדיניות שיש לנקוט בנושאים רבים. מדינות זרות הבינו כי "כסף הוא כוח" וכי הכוונה והפעלה של ארגונים מקומיים יכולה ליצור לחץ פנימי על מדיניות הממשלה, ושתמיכה כספית יכולה לשמש כאמצעי יעיל לאותה הכוונה, ולעתים אף הכתבה, של פעילותם. לכן המדינות חברו לקבוצות אלו, ובאמצעות מימון פעולותיהן - כ"יד נעלמה" - הן פועלות בהצלחה לא מבוטלת ליישום המדיניות הרצויה להן. דוגמא למחלוקת בין האיחוד האירופי וישראל מתגלמת בדו"ח הסודי שכתבו פקידי האיחוד בנוגע לירושלים, ואשר הודלף בתחילת מרץ 2009.⁷ הדו"ח,⁸ שמכיל חומר רב שנלקח מארגונים הממומנים בידי האיחוד, פותח בתיאור פעולותיה ה"בלתי-חוקיות" של ישראל, מצהיר שאינו מקבל את "חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל", כמו-גם את חוסר הסכמתו לגדר ההפרדה, והוא אף מתייחס בפירוט לשכונות בעיר כהתנחלויות. הדו"ח מפרט שורה של נושאים שבהם הוא אינו מסכים עם עמדות ישראל ואף מגנה אותן. במקביל, ניתן לראות שהאיחוד עצמו ומדינות רבות החברות בו מזרימות כספים - במסלולים עוקפים ונפרדים - לארגונים רבים אשר מקדמים את הנרטיב ואת המטרות שעמן האיחוד מזדהה: עיר עמים, יוזמת זינבה, בצלם, במקום, וכו'.

הבעייתיות בהתערבותן זו של הממשלות האירופיות מתחדדת לאור החד-צדדיות הפוליטית שבה - ארגונים ממרכז המפה הפוליטית הישראלית ומימינה אינם זוכים לתמיכה כלכלית שכזו או לתמיכה ממשלתית זרה כלשהיא, ככל הידוע לעורכי המחקר, שכן אינם חולקים עם המדינות הממומנות את השקפת עולמן ואינם פועלים לקידומה.

ארגונים פוליטיים, ריבונות, ומימון זר בישראל

ארגונים לא ממשלתיים רבים שלטענתם מקדמים זכויות אדם בישראל הם קבוצות בעלות אינטרס כיתתי - בשונה מאינטרס ממשלתי ומדינתי - שמתאגדים בגופים משפטיים אשר בישראל נרשמים כעמותות וחברות. הארגונים חופשיים לעסוק, בכפוף לחוק, בנושאים אשר ברצונם להדגיש, ולקדם את האג'נדות שבהן הם מאמינים. פעילות הארגונים נעשית בנפרד מפעילות הממשלה, ולכן הם חייבים לגייס כספים ממקור חיצוני למימון פעילותם השוטפת. מספר ארגונים שלטענתם פועלים למען קידום זכויות האדם אינם מסתפקים בפעילות בסקטור האזרחי, ופעמים רבות הם עוסקים בנושאים פוליטיים, מתוך רצון לקדם את האג'נדה הפוליטית הפרטית שלהם. ארגונים לא ממשלתיים הפכו להיות שחקנים פוליטיים חשובים ברחבי העולם, והם מנצלים את הקהילות הבינלאומיות ואת הקבלה הגוברת של שחקנים לא מדינתיים וטרנס-מדינתיים. באמצעות "עצמה רכה"¹ - בצורה של תקציבים עצומים הממומנים בידי ממשלות ומקורות פרטיים, אותם ארגונים מפרסמים הצהרות ודו"חות, אשר לעתים קרובות קובעים את האג'נדה הציבורית ומשפיעים על מדיניותה של הממשלה.²

התנועה הציונית הקימה את מדינת ישראל כמדינה עצמאית וריבונית. משמעות הריבונות היא שמדינה הינה גוף משפטי שווה ערך לכל מדינה אחרת, והחוק מטיל סמכויות וחובות בשטח הטריטוריאלי של המדינה, חובות אשר "שייכות" רק לאותה מדינה, ללא קשר לעצמתה המעשית של המדינה מבחינת שטח, אוכלוסייה ועוד.³ ריבונות המדינה בשטחה מסמלת את עצמאותה בתוך המערכת הבינלאומית,⁴ ואפילו אמנת האו"ם משנת 1948 מגבילה את עצמה מ"להתערב בעניינים שהם חיוניים בשיפוט הפנימי של כל מדינה".⁵ הפרה של ריבונות המדינה מתבצעת באמצעות פעולה התערבותית ביחסים השלטוניים במדינה, וניסיון חיצוני להשפיע על מדיניות הממשלה. התערבות זו

¹ מושג שתבע החוקר ג'וזף ניי (Nye). "עצמה רכה"; בניגוד לעצמה הקשה של מדינה המהווה את כלל עוצמתה הצבאית, הכלכלית והמדינית, מתייחס לעצמת המשכה התרבותית, המוסרית והאידיאלית של המדינה. לדוגמא, הפצת רשת המזון המהיר בעולם או מוזיקה מערבית היא אינטרס אמריקני שבאמצעותו יכולה ארצות הברית להרחיב את האהדה אליה וההזדהות עמה ברחבי העולם.

² Gerald M. Steinberg, *Europe's Hidden Hand*, NGO Monitor, April 2008, 4.

³ רובי סיבל, *משפט בינלאומי* (ירושלים: המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הרי ומיכאל סאקר, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית, 2003 - תשס"ג), 54.

⁴ שם, 38.

⁵ UN Charter, Chapter 1, Article 2, 7. Available at: <http://www.un.org/en/documents/charter/index.shtml> [July 8, 2009]

⁶ Joseph S. Nye, *Understanding International Conflicts: An introduction to theory and history* (New-York: Longman, 2003), 153.

⁷ לדוגמא, בעיתון "הארץ", *דוח של האיחוד האירופי: ממשלת ישראל מספחה את מזרח ירושלים*, 7.3.09.

⁸ <http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1069211.html> [12 במרס 2009].

⁸ EUobserver, *EU heads of mission report on East Jerusalem*, 9.3.09. Available at: <http://euobserver.com/24/27736> [March 12th, 2009]

במסגרת פעילותם, ארגונים המציגים את עצמם כמי שפועלים למען זכויות אדם בישראל עושים שימוש במתודולוגיית מחקר הכוללת ציטוטים של "עדי ראייה", אשר עדותם לעתים אינה ניתנת לאימות. בזמן מלחמת לבנון השנייה, ארגונים לא ממשלתיים הצליחו לשנות את מדיניות ישראל באמצעות טענה שישראל כביכול ביצעה טבח בעיירה קאנה.¹⁵ טענה זו גרמה להחלטת ראש-הממשלה לעצור את הלחימה למשך 48 שעות, אך בהמשך התבררה כלא-מדויקת בעליל.¹⁶ ארגונים לא ממשלתיים מאשימים ומגנים את ישראל בלבד תוך שימוש בסטנדרטים כפולים – במהלך מבצע "עופרת יצוקה" בעזה, למעלה מ-50 ארגוני זכויות אדם פרסמו כ-500 הצהרות בנוגע לחימה, רובן המכריע תקף את ישראל, בעוד נגד פשעי החמאס נשמע קול ענות חלושה בלבד.¹⁷ ארגונים רבים משתמשים בשפה פסיאודו-משפטית, ומציגים תמונה מעוותת של המשפט הבינלאומי בכדי "להוכיח" את פשעיה של ישראל, ובכך לנסות להשפיע עליה לשנות את דרכה. מאז הקמת גדר ההפרדה, רבים מארגונים אלו פעלו כנגדה מתוך טענה שהיא מנוגדת למשפט הבינלאומי, זאת על אף שהגדר הוכיחה את עצמה כמצילת חיים. לא רק שלארגונים אלו אין צורך להוכיח את אמינותם או אמיתות את ה"ראיות" שעליהן הם מתבססים, אלא ש"אפקט ההילה" גם מעניק להם חסינות מפני כל ביקורת שהיא. לדוגמה, עורכי דין מפרקליטות המדינה מתחו ביקורת על האגודה לזכויות האזרח ועל עדאלה וטענו שעמדתם מנוגדת לרעיונות החירות וזכויות האדם, וכי היא יכולה לסכן את ביטחון ישראל ואזרחיה. ארגונים אלו שלחו מכתב תוקפני ליועץ המשפטי לממשלה וביקשו לנקוט בהליך משפטי מול הפרקליטים, ואף באו בביקורת קשה על התנהלותה של הפרקליטות – מכתב שבעקבותיו היועץ המשפטי לממשלה שיגר התנצלות אשר בה הבהיר כי עמדת הפרקליטים אינה מקובלת עליו ועל המדינה.¹⁸ אפקט ההילה מסייע לממשלות הזרות, המממנות ומפעילות את הארגונים, לצבור השפעה, ולעתים לשנות את מדיניותה של ממשלת ישראל, וזאת כביכול "מבפנים" ובשם של גורמים מקומיים.

נוסף על המימון שמגיע ממדינות שונות, עמותות רבות בישראל מתקיימות באמצעות מימון נדיב מקרנות פרטיות ענקיות, או מקרנות שבעלות או בשליטה ממשלתית זרה – גופים שפעמים רבות האינטרסים שלהם לא עולים בקנה אחד עם אלה של ממשלותיה הנבחרות של ישראל. בין הקרנות הבולטות נמצאות קרן פורד האמריקנית, קרן פרידריך אברט מגרמניה, הקרן החדשה לישראל ועוד. הקרן החדשה לישראל, למשל, העבירה מאז ייסודה ב-1979 למעלה מ-200 מיליון דולר לעמותות בישראל, שליש מהן לקבוצות בעלות אג'נדה פוליטית מובהקת, תחת האצטלה של זכויות אדם. הקרן מימנה את פעילותם של ארגונים כמו עדאלה, אתג'יאה, בצלם, יש דין, הועד הישראלי נגד הריסת בתים, האגודה הערבית לזכויות האדם ועמותות רבות אחרות.⁹ הקרן אף פעילה בצורה עצמאית או באמצעות שתי"ל – ארגון מטעם הקרן שתפקידו לייעץ לארגונים לא ממשלתיים – וכך לדוגמה פעלה לייסד את ארגון מוסאוא.¹⁰ ב-2006, האיחוד האירופי העביר לקרן החדשה לישראל סכום של \$716,316,¹¹ עובדה המעידה על שיתוף הפעולה בין המממנים הזרים.

שיטות הפעולה של ארגונים לא ממשלתיים ואסטרטגיית דרבן

באמצעות המימון הזר, ארגונים לא ממשלתיים הטוענים לקידום זכויות אדם מפעילים מערך מחקר ופרסום עצמאיים, מחלקות משפטיות וסוללות עורכי דין. כל אלו נועדו לקדם את שיח "זכויות האדם", אך גם 'לחנך' את ישראל, ו"להעמידה על חובתה לשמור את זכויות האדם [...]. ולקיים בקפדנות את הוראות המשפט הבינלאומי".¹² ארגונים אלו משמשים מעין באי כוח של תפיסת עולמן של הממשלות הזרות המממנות את פעילותם – וכך, באמצעות המימון הזר – מנסים הארגונים להשפיע על מדיניות ממשלת ישראל: "... מייחד בצלם את עיקר מאמציו לשנות את מדיניותה של ממשלת ישראל בשטחים שכבשה",¹³ או "פעילות מול גורמי ממשל וגופים מקצועיים אחרים בארץ ובעולם, במטרה להשפיע על מדיניות בנושא ירושלים".¹⁴

⁹ NGO Monitor, *New Israel Fund*.

Available at: http://www.ngo-monitor.org/article/new_israel_fund [March 12, 2009]

¹⁰ New Israel Fund, *Mossawa Center: The Advocacy Center for Arab Palestinian Citizens of Israel*,

Available at: <http://www.nif.org/issue-areas/grantees/mossawa-center-the-advocacy.html> [April 27, 2009]

¹¹ New Israel Fund, *Form 990, 2006*. Available at: <http://www.nif.org/about/financial-information/990-2006.pdf> [July 12, 2009]

¹² בצלם, *אודות בצלם*, http://www.btselem.org/Hebrew/About_BTselem/Index.asp [12 במרס 2009]

¹³ שם. עוד בנושא זה ראה בהמשך, בחלק הניתוח על ארגון בצלם.

¹⁴ עיר עמים, *אודות-פרופיל*, <http://www.ir-amim.org.il/?CategoryID=158> [19 במרס 2009]

¹⁵ Human Rights Watch, *Israel/Lebanon: Israel Responsible for Qana Attack*, July 29, 2006. Available at: <http://www.hrw.org/en/news/2006/07/29/israellebanon-israel-responsible-qana-attack> [August 10, 2009]

¹⁶ Human Rights Watch, *Israel/Lebanon: Qana Death Toll at 28*, August 1, 2006. Available at: <http://www.hrw.org/en/news/2006/08/01/israellebanon-qana-death-toll-28> [August 10, 2009]

¹⁷ NGO Monitor, *חזית הארגונים הלא ממשלתיים במלחמת עזה: אסטרטגיית דרבן נמשכת*, תקציר מנהלים, פברואר 2009. ניתן לצפות באינטרנט:

http://www.ngo-monitor.org/data/images/File/gaza_hebrew_sum.pdf [12 ביולי, 2009]

¹⁸ עדאלה, הודעה לעיתונות 28.6.2007, *בתגובה על עמדת עדאלה והאגודה: הפרקליטות טוענת שגישת שני הארגונים אבסורדית ומשוללת יסוד משפטי או מוסרי עדאלה: הפרקליטות לא מבינה את מהותן של זכויות אדם*. 2-28_06_07 http://www.adalah.org/heb/pressreleases.php?pr=07_06_28-2 [12 במרס 2009].

ביקורת זו על מערכת המשפט מצטרפת למלחמה המשפטית שמנהלים הארגונים בישראל, שמטרתה היא שינוי המדיניות של ישראל באמצעות בתי-המשפט. ארגונים רבים, חמושים בכספי ממשלות זרות, פונים לבג"ץ ולערכאות נמוכות יותר בתביעות לשינוי מדיניות ישראל. ארגונים אלו אינם טורחים לבוא בשמה של ישראל ולהילחם לטובתה ברחבי העולם, לעתור לבית המשפט בשם נפגעי טרור פלסטיני או לטובת זכויות האדם של ישראלים שזכויותיהם נפגעו בידי הפלסטינים. להפך, עצם היותם ארגונים ישראליים המעלים ביקורת חריפה כנגד מדיניות הממשלה מקנה אמינות לטענותיהן ולגינןיהן של ממשלות זרות כנגד אותה מדיניות – ממשלות זרות שלא פעם עומדות מאחורי מימון של הארגונים שהעלו את הביקורת הפנימית-לכאורה.

ארגונים לא ממשלתיים מפרסמים "מחקרים" שבאמצעותם הם מנסים להכפיש את שמה של ישראל, לתקוף אותה בזירה הבינלאומית, ולהשפיע עליה לשנות את עמדותיה. בעוד רבים מן הארגונים הישראליים אינם רואים את עצמם בהכרח כאויביה של המדינה או כנציגי ממשלות זרות, פעילותם מנוצלת על ידי גורמים חיצוניים, ומהווה חלק נכבד מאסטרטגיית דרבן, שמטרתה העיקרית להילחם בישראל באמצעות "עצמה רכה".¹⁹ אסטרטגיה זו גובשה בפורום הארגונים הלא ממשלתיים בוועידת דרבן של האו"ם נגד גזענות שהתקיימה בשנת 2001, ועידה אשר הפכה להיות במה מרכזית לאנטישמיות שבאה לידי ביטוי בניגוח ובדמוניזציה של ישראל. 1500 הארגונים שהשתתפו בפורום הגו אסטרטגיה אשר באמצעותה יוכלו להיאבק לטובת האינטרסים הפלסטיניים בזירה הבינלאומית באמצעות השימוש בכלים האימתניים של "לוחמה משפטית", מסעות חרם, סנקציות, ודמוניזציה נגד ישראל.²⁰ ה"לוחמה המשפטית" שארגונים אלו מפעילים מתבססת בין השאר על דו"חותיהם, עבודתם ותמיכתם של ארגונים לא ממשלתיים בישראל, אף שלא כל הארגונים שאותם סוקר הדו"ח השתתפו בוועידה, וחלקם אף קמו לאחר הוועידה. ארגונים

פלסטיניים ובינלאומיים כאל-חק, המרכז הפלסטיני לזכויות האדם ואמנסטי מציגים דו"חות אלו כאשר הם קוראים להעמיד לדין בכירים מישראל במדינות העולם – תוך ניצול של סמכות השיפוט האוניברסאלית במדינות אלו – בשל "פשעי מלחמה", לכאורה. באמצעות ה"לוחמה המשפטית", מקווים הארגונים שיוכלו להרתיע את ישראל במלחמתה בטרור, כמו גם להטריד את הבכירים הישראלים, לקעקע את כוח עמידתם, ולשבש את יחסיה הדיפלומטיים של ישראל.²¹ לאחר תום מבצע "עופרת יצוקה", ארגונים אלו שוקדים על הכנת תביעות נוספות ברחבי העולם, והם אף הצליחו להביא לפתיחת משפט נוסף (פברואר 2009) נגד בכירים ישראלים בספרד, בגין אשמת הריגתם של פלסטינים בחיסולו של

בכיר החמאס, צלאח שחאדה, בשנת 2002.²²

המעמד המשפטי של עמותות בישראל

בישראל, מעמדן המשפטי של עמותות מעוגן בחוק משנת 1980. בשנת 2007 התקבלה בחוק הגדרה חדשה של "חברות לתועלת הציבור" (חל"צ) - חברות ללא כוונת רווח אשר אותן ניתן לרשום, בין השאר, לטובת נושא זכויות האדם.²³ על פי חוק העמותות,²⁴ ישנם מספר סייגים האוסרים רישום של עמותה אשר "שוללת את קיומה של מדינת ישראל או את אופייה הדמוקרטי, או אם יש יסוד סביר למסקנה כי העמותה תשמש מסווה לפעולות בלתי-חוקיות".²⁵ בנוסף, החוק קובע כי תקינות פעולות העמותה כוללת את "התאמת פעולות העמותה למטרותיה".²⁶ בית-המשפט המחוזי יכול להחליט על פירוק עמותה במידה והיא פועלת בניגוד לחוק או בניגוד למטרותיה או לשלילת קיומה של ישראל ואופייה הדמוקרטי.²⁷ פירוק העמותה יתבצע

¹⁹ עוד בנושא ניתן לראות: Gerald M. Steinberg, "Soft Powers Play Hardball: NGOs Wage War against Israel", *Israel Affairs* (2006), 748-768.

²⁰ עוד על החרם נגד ישראל ניתן לראות: Gerald M. Steinberg, "The Centrality of NGOs in Promoting Anti-Israeli Boycotts and Sanctions", *Jewish Political Studies Review* 21:1-2 (Spring 2009).

Available at: <http://www.jcpa.org/JCPA/Templates/ShowPage.asp?DBID=1&TMID=111&LNGID=1&FID=388&PID=0&IID=2957> [8 ביולי, 2009]

²¹ אן הרצברג, *לוחמה משפטית: ארגונים לא ממשלתיים והניצול לרעה של בתי המשפט בסכסוך הערבי-ישראלי*, NGO Monitor, 2008, תקציר מנהלים.

http://www.ngo-monitor.org/article/ngo_lawfare_executive_summary_hebrew_ [12 במרס, 2009]

²² רוני סופר, "ספרד: דיכטר, יעלון והלוין ייתבעו על חיסול שחאדה", *Ynet*, 29.01.09, <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3663918,00.html> [12 במרס, 2009]. נכון ליולי 2009, בית המשפט הספרדי החליט שלא לחקור את חיסול שחאדה.

²³ חוק החברות (תיקון מס' 6), התשס"ז – 2007. <http://www.justice.gov.il/NR/rdonlyres/6E6B9468-3AC4-4B7C-8D6B-B1A1D3858228/8425/tikon1.pdf> [7 באפריל, 2009]. נראה שחברות אלו מחויבות בדיווח כספי בדומה לעמותות, על פי אותם סייגים וחובות, אולם הדיווח מתקבל ברשם ההקדשים ולא ברשם העמותות.

²⁴ חוק העמותות, תש"ם – 1980. נוסח מלא ומעודכן.

²⁵ סעיף 3 בחוק.

²⁶ סעיף 30 בחוק, סעיף קטן 1.

²⁷ סעיף 49 בחוק, סעיפים קטנים 1, 2 ו-5.

בעקבות בקשה של היועץ המשפטי לממשלה או של רשם העמותות, לאחר שרשם העמותות התרה בעמותה בכתב לתקן את המעוות והיא לא עשתה זאת בזמן סביר.²⁸

בשנת 2008 התקבל תיקון לחוק העמותות, הקובע כי "עמותה חייבת לנהל פנקסי חשבונות שישקפו בשלמות ובנאמנות את עסקותיה ומצבה הכספיים",²⁹ והתוספת מתייחסת לשקיפות שבה עמותות מחויבות לנהל את כספיהן כאשר מדובר בתרומות ממשלתיות זרות. כל עמותה שמחזורה השנתי עולה על 300,000 שקלים ומקבלת תרומה מישות מדינית זרה מחויבת בדיווח על סכום התרומה, זהות נותן התרומה, מטרת התרומה ותנאיה. המונח "ישות מדינית זרה" כולל מדינות זרות, איחודים של מדינות, גופים ורשויות של מדינות ורשויות מקומיות של מדינות, תרומות מהרשות הפלסטינית, או מתאגידים שהשליטה בהם מצויה בידי אחד מהנ"ל. החוק מצהיר שהעמותה מחויבת "לעשות כל שביכולתה" כדי לדעת האם התרומה הגיעה מישות מדינית זרה, ואת הדיווח העמותה מחויבת להציג גם באתר האינטרנט הרשמי שלה, ובמידה שאין לה - באתר משרד המשפטים.³⁰ תיקון נוסף לחוק קובע כי עמותה שמחזורה השנתי גדול יותר ועומד על 750,000 שקלים, תהיה מחויבת בכתיבת ספרי חשבונות ובהם תקבולים ותשלומים הכוללים סעיפים נפרדים לתרומות מישות מדינית זרה.³¹

התיקון האמור התקבל לאחר הצעת חוק בכנסת משנת 2003 של חברי הכנסת אורי אריאל, מיכאל נודלמן ויורי שטרן. הצעת החוק³² ביקשה לחוקק תקנות לפיהן אדם לא יקבל תרומה מישות מדינית זרה אלא על פי היתר מראש ובכתב מרשם העמותות. היתר שכזה יינתן רק אם קבלת התרומה לא תעלה חשש להתערבות של מדינה זרה בעניין מפלגתי, פוליטי או מדיני, או בנושא פנימי אחר של מדינת ישראל, או חשש של ניסיון מצד מדינה זרה להשפיע על אחד מאלה. דברי ההסבר לחוק גורסים כי מתן כספים בידי גורמים מדיניים זרים בשביל להשפיע על תוצאות הבחירות בישראל הינו ניגוד של "כללי היסוד המקובלים של המשפט הבינלאומי הפומבי, האוסרים על מדינה אחת להתערב בענייניה הפנימיים של רעותה [...] עיקרון יסוד חשוב זה של המשפט הבינלאומי נכון במיוחד לגבי כל ניסיון של מדינה זרה להתערב בענייניה הפנימיים של מדינה דמוקרטית כמדינת ישראל".

יישומה של הצעת החוק התבטא בשינוי החוק הקיים ובהגברת דרישות השקיפות מעמותות אשר זוכות למימון ממשלתי זר, אך התופעה והשלכותיה לא מוגרו כלל. יש לבחון היטב נושא זה ולהגיע למסקנות ראויות לגבי הצורה שבה אפשר לפעול בשביל להגיע למצב אופטימלי, תוך דאגה לשמירה על עצמאותה וריבונותה של ישראל, אך גם על חופש הדיבור, חופש ההתארגנות, וזכויות האדם - בצורה המאוזנת והטובה ביותר.

²⁸ סעיף 50 בחוק, סעיפים קטנים 1 ו-2.

²⁹ סעיף 35 בחוק.

³⁰ סעיף 36 בחוק, סעיפים קטנים א-ג.

³¹ תיקון מספר 2 לחוק.

³² הצעת חוק "איסור קבלת תרומות ממדינות זרות", התשס"ג-2003. הצעת חוק מספר 15429803, הכנסת השש-עשרה.

ניתוח עומק של ארגונים

בפולמוסים פוליטיים.³³ בנוגע למימון ממשלתי זה, למרות שניתן להסכים או לא להסכים עם עתירה או מטרה ספציפית, לא ניתן להכחיש את ההתערבות הזרה של האיחוד האירופי או המדינות החברות בו בעניינים פנימיים של מדינתנו. ייתכן שמדינות האיחוד האירופי ירצו לשכנע את ממשלת ישראל להימנע מפעולה צבאית נגד ירי הרקטות מעזה, אך עליהן לעשות זאת באמצעות דיאלוג עם הממשלה – לא באמצעות מימון עתירות המוגשות לבתי המשפט בישראל מטעם תנועת שלום עכשיו, תוך ניסיון להשיג התערבות שיפוטית מקומית. אם האיחוד האירופי והמדינות החברות בו סבורים כי ירושלים צריכה להיות מחולקת או שליהודים יהיה אסור להתגורר במזרח העיר, הם חופשיים ליידיע את הממשלה הישראלית בכך, אבל אין זה לגיטימי לשלם לעיר עמים עבור עתירות לבתי המשפט בישראל לטובת התערבותם ותמיכתם במדיניות זו.

בחלק זה של החיבור יוצגו דוגמאות ספורות של ארגוני זכויות אדם בולטים, כולם זכייני תרומות זרות. המימון של ממשלות זרות לטובת פעילויות הקשורות בענייניה הפנימיים של ישראל מהווה התערבות בוטה בתהליכים פוליטיים פנימיים ובריבונות ישראל. מעבר לכך, הדו"ח יציג מקרים שבהם השימוש שהעמותות עושות בכסף זה איננו מנוצל למטרת הגנה על זכויות אדם באשר הן, אלא לניגוחה של ישראל באמצעות הדגשת היבטים סובייקטיביים של זכויות אדם, ניצול של המשפט הבינלאומי, שימוש שיטתי ב"ראיות" לא-מהימנות, והתעלמות מצרכי הביטחון הלגיטימיים של ישראל. נדון בפירוט יתר בנושא הארגונים הלא ממשלתיים ובג"ץ, והשימוש שעושים הארגונים בכסף הממשלתי הזר על מנת להעצים את מתקפתם על בתי המשפט בישראל ובשביל לקדם את אג'נדת המממנים הזרים גם באמצעות הכלים המשפטיים.

כסף אירופי, ארגונים לא ממשלתיים ובג"ץ מקומו של בג"ץ בזירה הפוליטית הישראלית

בשונה ממדינות דמוקרטיות אחרות, ישראל מאפשרת לאזרחיה, לתושביה, ואפילו למי שאינם כאלו, גישה ישירה לקביעת מדיניות באמצעות בית המשפט העליון של המדינה (אשר יושב בדין גם כבית הדין הגבוה לצדק). יתרה על כך, אין צורך שהעותר לבית המשפט ייפגע בידי המדיניות או המצב שבגללם הוא פונה לבית המשפט. באופן זה, אדם מסוגל לעתור לבית המשפט נגד מדיניות, חוק או פעולה אדמיניסטרטיבית שהוא טוען שהם לא צודקים או שגויים – אפילו אם אדם זה או הארגון כלל אינם מושפעים ישירות מכך. לבסוף, התפיסה המקובלת היא שביית המשפט העליון רואה כמעט כל נושא כשפיט, וכך אין טענות שהינן מעבר לסמכות התיקון של בית המשפט, כפי שהוא רואה לנכון.

בשל כך, רבים, ויש שיטענו שמרבית, מהסיעות ומהזרמים בחברה הישראלית מעורבים במערכת המשפטית ומתמודדים בה, ובעיקר בבית המשפט העליון.

משאבים כלכליים מקנים יתרון למחזיקים בהם בכל הקשור לנגישות למערכת המשפטית ולמימון מערכה משפטית. ארגונים כגון עדאלה, האגודה לזכויות האזרח, שלום עכשיו ועיר עמים, אשר מגישים עתירות לבג"ץ נגד החקיקה והמדיניות הישראליות, משתמשים למעשה בכספים שהתקבלו מממשלות זרות בכדי להשיג הכרעה

המימון של האיחוד האירופי מאפשר לארגונים שדבקים בהעדפות מדיניות החוץ של האיחוד לשגשג בעוד לארגונים אחרים אין את האמצעים להשתתף במאבק. "שחקנים חוזרים" אשר מציפים בעתירות את בתי המשפט ומחזיקים במשאבים עצומים לצורך כך, מסוגלים להשפיע על התהליך השיפוטי והריבונות בישראל. התערבות זו הינה כה מרכזית עד שניתן להמשיל אותה לתמיכה ממשלתית זרה במערכת בחירות או מתן תשלום לבוחרים עבור הסעות לקלפיות.

אפשר לדמיין בקלות כיצד צרפת תחוש בקשר למימון סעודי עבור קבוצה של מוסלמים שמטרתו לתמוך בעתירות שהיא תגיש לבתי המשפט הצרפתיים בדרישה לבטל את החוק הממשלתי בצרפת האוסר על תלמידים בבתי הספר לעשות שימוש בסמלים דתיים או להציגם. האיחוד האירופי וחלק מהמדינות שחברות בו מנסים לעקוף את הנתיבים המקובלים של שיח בין ממשלות, באמצעות תשלום לארגונים מקומיים שיקדמו חקיקה שתומכת במדיניותם בבית המשפט העליון בישראל. שום מדינה ריבונית אינה יכולה להשלים עם התנהלות כזו.

המתקפה על בתי המשפט

במסגרת המחקר, נעשתה בדיקה של רשימת הארגונים נשואי המחקר אשר פנו לבית המשפט העליון ולערכאות נמוכות יותר בישראל, בשביל לבדוק את היקף המגמה ותדירותה. המחקר מבוסס על בדיקה שנעשתה באמצעות בסיס הנתונים של "תקדין" (www.takdin.co.il),

³³ הגורמים לכך שבתי המשפט וביה"מ העליון בפרט פוסקים בצורה שאינה עולה בקנה אחד עם עמדות הציבור הרחב אינה נכללת בדיון זה, ראה: יואל גולובנסקי ואריאל גלבוש "להציל את הקופסה הכחולה", *מגזין* מס' 35, אביב תשס"ט/2009, עמ' 56-75.

והתוצאות שהתקבלו הינן ככל-הנראה חלקיות בלבד, ובין השאר לא כוללות תיקים אשר מתנהלים עדיין בבית המשפט. בשביל להשלים את החסר, נעשה ניסיון של פנייה לבתי המשפט בשביל לבדוק את התיקים בצורה ידנית, ללא הצלחה.

על פי נתוני המחקר, שיאן העתירות ב-10 השנים האחרונות הוא ארגון המוקד להגנת הפרט אשר הגיש כ-215 עתירות בשלל נושאים, רובן לבג"ץ. אחריו, בסדר יורד הם ארגון רופאים לזכויות אדם עם כ-90 עתירות, עדאלה עם למעלה מ-60 עתירות, הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל עם כ-50 עתירות וארגון "גישה" שהגיש כ-30 עתירות ב-4 שנות קיומו. המחקר שביצענו העלה כי 23 הארגונים אשר עליהם נערך המחקר עתרו לבתי המשפט כ-440 פעמים במהלך 10 השנים האחרונות, ושכ-85% מהעתירות הללו הוגשו לבג"ץ. המחקר מצא שהארגונים השונים השתתפו בלמעלה משבע מאות פניות לבתי המשפט השונים, בין אם כעותרים יחידים או כארגון מתוך קבוצות עותרים.

מרבית העתירות עסקו בנושאים פוליטיים הקשורים לסכסוך הישראלי-פלסטיני, ביניהם פעילות צה"ל, הכנסת סחורות ואספקת חשמל לעזה, הגבלות תנועה, איחוד משפחות, עתירות של אסירים וחקירות השב"כ, הריסות בתים, גירוש פעילי טרור, עתירות בנושא קרקעות המדינה וקק"ל וגדר ההפרדה. עתירות רבות אלו מדגישות את הניסיון של ארגונים פוליטיים להפוך את בג"ץ לכלי פוליטי שבאמצעותו הם יכולים להשפיע על מדיניות המדינה ולשנותה.

המימון הזר שניתן לארגונים לא ממשלתיים בישראל מאפשר להם להפוך ל"שחקנים חוזרים": לפי מחקר שנערך על קבוצות אינטרס שפנו לבית המשפט מתברר שפעמים רבות קבוצות אלו נחלו הצלחה בשיעור עולה באופן משמעותי, הן עם השנים והן ביחס ליחידים שפנו לבית המשפט. ארגונים אשר פנו לבית המשפט יותר מעשר פעמים בין השנים 1990-1994 נחלו הצלחה בשיעור כפול מארגונים אחרים שעתרו לבית המשפט. המחקר מדגיש ששתי משמעותיות עולות מעתירות הארגונים: מחד, אם הם מצליחים בפנייה המשפטית, בייחוד אם מדובר ב"משחק חוזר" של העתירה, הארגונים מצליחים "לעקוף" את החקיקה או המדיניות הקיימת של המדינה באמצעות פניות חוזרות לבית המשפט. מאידך, גם במקרה של כשלון – הם זוכים לפרסום ולהגברת התמיכה הציבורית באג'נדה המבוקשת,

באמצעות מסיבות עיתונאים והצהרות רבות לאמצעי התקשורת.³⁴ גורמי ההצלחה של הארגונים הם היכולת להגיע למומחיות משפטית בנושא, המיומנות לגייס ולצבור מקורות מקצועיים במטרה לקבל ייעוץ, צבירת הניסיון של קבוצות הפונות לבית המשפט ורכישת היכולת להעריך את סיכויי הזכייה בתום ההליך המשפטי ולהגבירם. במקביל לתוצאות המחקר, הסתמן כי מגמת הצלחת הארגונים גרמה להאשמות נגד בית המשפט בדבר חריגה מגבולות סמכותו והתערבות בתחומים שעד אז היו שמורים לגופים פוליטיים.

חסם מעניין של הסתערות הארגונים על בתי המשפט יכול להתרחש בעקבות הוראה חדשה של ועדת האתיקה של לשכת עורכי-הדין, כפי שפורסם לאחרונה.³⁵ ההוראה גורסת שאסור לארגונים לקבל תמורה בגין השירותים המשפטיים שאותם הם נותנים, ואוסרת על מתן ייעוץ משפטי על ידי פעילי ארגון שאינם רשומים כעורכי דין. משמעות ההוראה היא שארגונים שאינם מחזיקים עורכי דין בפני עצמם יצטרכו לעמוד בהוצאות ניהול המשפט ושכר טירחת עורכי הדין בעצמם ולא יוכלו להטיל אותם על הגורמים שפונים אליהם, בעוד ארגונים המחזיקים עורכי דין יצטרכו לממן את העתירות מכיסם. מכאן נובע שכל פניות עתידיות של ארגונים לבג"ץ נובעת למעשה מכספי התרומות השוטפות שאותן הן מקבלים, ובפועל נוצר מצב שבו פעילותן המשפטית של אותן עמותות ממומנת בצורה כמעט בלעדית בידי ממשלות וקרנות זרות, וארגונים אלו למעשה פונים לבתי המשפט בשם של אותם גורמים זרים ותוך ייצוג האינטרס של הגורמים הזרים בענייניה הפנימיים של ישראל.

גישה נוספת שיכולה להסביר את ריבוי הפניות של ארגונים לא ממשלתיים לבתי המשפט בישראל מקורה בבית-מדרשו של אחד מעורכי הדין המזוהים ביותר עם ארגונים אלו בארץ, עו"ד מיכאל ספרד. ספרד טוען ש"עורכי דין של זכויות אדם אינם עורכי דין רגילים. במובן מסוים, הם שחקנים פוליטיים עצמאיים".³⁶ אליבא דספרד, מטרתה העיקרית של המלחמה לשמירה על זכויות האדם בהקשר הישראלי היא "לסיים את הכיבוש. משום שהכיבוש הוא, בפני עצמו, הפרה של הדמוקרטיה". מעבר לכך שספרד קושר בבירור את זכויות האדם לפוליטיקה, הוא גם טוען שהלחימה על כך מתבצעת בבתי המשפט, וכי "ההשלכות של הליכי המשפט בתיקים הקשורים לכיבוש – בבית המשפט של הכובש – מתקדמות בהרבה. התדיינות של זכויות אדם בבית המשפט של המנצל [של זכויות האדם] היא סוג של

³⁴ מיכל ברבש, *השפעתם של ארגונים ציבוריים על המדיניות הציבורית בישראל* (רמת-גן: חש"מ, 2008), 16-19, 23. ראה גם:

Marc Galanter, "Why the 'Haves' Come Out Ahead: Speculation on the Limits of Legal Change", *Law & Society Review* 9 (1974); Yoav Dotan and Menachem Hofnung, "Intrest Groups in the Israeli High Court of Justice: Measuring Success in Ligitation and out-of-court Settlements", *Law & Policy* 23, no. 1 (January 21).

³⁵ דנה ויילר-פולק, "לשכת עוה"ד נגד האתיקה של הארגונים החברתיים", *דאג'ן*, 24 במרס, 2009. <http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArt.jhtml?ite> [5 באפריל, 2009]. mNo=1073430&contrassID=1&subContrassID=9&sbSubContrassID=0

³⁶ Michael Sford, "The Price of Internal Legal Opposition to Human Rights Abuses", *Journal of Human Rights Practice*, vol. 1 no. 1 (2009), 37-50. <http://jhrp.oxfordjournals.org/cgi/content/full/1/1/37> [April 7, 2009].

אופוזיציה פנימית. היא פנימית משום שהיא מלחמה (חוקית) שלוחמים אותה בתוך מוסדות המנצל". ספרד מסביר את כמות העתירות הרבה בנושא זכויות האדם בבתי המשפט בכך שמעבר למאבק המשפטי הרגיל, הצלחתם של עורכי דין בנושאי זכויות אדם נמדדת גם ביכולתם לשנות את החלטת המפקד הצבאי (כלומר, מקבל ההחלטות) אפילו ללא פסיקה של בית המשפט, אלא רק בזכות העתירה עצמה.³⁷ ספרד טוען שלפי סטטיסטיקות שנאספו בידי ארגון "המוקד לזכויות הפרט" (גם הוא ממומן בידי האיחוד האירופי), "75 אחוזים מהתביעות שמוגשות לבית המשפט בשמם של פלסטינים שמנועים מלקבל אישור בשביל לצאת מהגדה המערבית, הסתיימו בכך שהממשל הנפיק אישור ללא צורך בפסיקת בית המשפט". יוצא מכאן שבנוסף למטרות הארגונים בעתירה לבית המשפט, ישנו יתרון נוסף – עצם העתירה מפעילה לחץ על מקבל ההחלטות לשנות את ההחלטה מתוך פחד שמא יפסיד במשפט, או שמא יוצר תקדים משפטי שיקשה על תיפקודו בעתיד.

³⁷ טענה זו נשמעת גם במחקרם של דותן והופנונג, אשר טוענים שעתירות רבות מסתיימות בהסדר בין העותרים לנציג הממשל.

ארגונים לא ממשלתיים פוליטיים בולטים בישראל

בצלם – מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים.
כתובת אינטרנט: <http://www.btselem.org/Hebrew/Index.asp>
מנכ"לית – ג'סיקה מונטל.

דיפלומטית".⁴¹ חברת הנהלת הארגון אמרה ש"אם תלך לגבעת הקפיטול, תראה את הדו"חות והחברות של "בצלם" על שולחנו של כל אחד ואחד. אם אתה שואל אותי האם זה יעשה שינוי פוליטי – אני חושבת שזו הדרך היחידה להגיע לאנשים מסוימים".⁴² מיטשל פליטניק, נציג בצלם בווינגטון, צירף להודעת דוא"ל טופס אשר מאפשר קבלת מידע תקופתי על פעולות שבאמצעותן אפשר לדחוק בנבחרים אמריקנים "לתמוך בחברה האזרחית הישראלית, בזכויות האדם ובשלטון החוק בשטחים הכבושים".⁴³

בין התורמים לארגון בשנת 2006-2007⁴⁴ ניתן למצוא את קרן פורד שתרמה סכום של חצי מיליון שקלים, משרד החוץ השווייצרי שתרם 350 אלף שקלים, משרד החוץ הנורבגי אשר תרם כ-200 אלף שקלים, האיחוד האירופי שתרם למעלה ממיליון שקלים, 23 אלף שקל מהקרן החדשה לישראל (2006) ועוד. בשנת 2008 קיבל הארגון סכום של \$450,000 מקרן NDC במימון ממשלות שבדיה, דנמרק, שוויץ והולנד.⁴⁵ נוסף על כך, בצלם זוכה למימון של קרנות נוצריות כ-Diakonia השבדית, Trocaire האירית ו-DanChurchAid מדנמרק - קרנות שזכות למימון ממשלתי מקומי - ובכך הופכות לנתיב נוסף שבאמצעותו הממשלות מעבירות כספים לארגון. באשר למידע הכספי שמספק הארגון קיימת אי-בהירות, משום שבעוד שהוא מצהיר שקיבל \$5,000 מהקרן החדשה לישראל בתקציב 2006,⁴⁶ הקרן עצמה טוענת שהעבירה לארגון בשנת 2006 סכום של \$185,000.⁴⁷ במקרה נוסף,

מטרות מוצהרות: "מטרותיו העיקריות של בצלם הן להיאבק נגד הפרות זכויות האדם בשטחים, באמצעות תיעודן והבאתן לידיעת הציבור הרחב וקובעי המדיניות". בצלם לא מסתפק בתיעוד, ובאמצעות מימון זה הוא שואף לקבוע את מדיניות הממשלה - "כארגון ישראלי, מייחד בצלם את עיקר מאמציו לשנות את מדיניותה של ממשלת ישראל בשטחים שכבשה, להעמידה על חובתה לשמור על זכויות האדם של כל תושביהם, ולקיים בקפדנות את הוראות המשפט הבינלאומי".³⁸ בפרויקט בשם "נלחמים בעינוי פלסטינים" של הארגון ביחד עם "המוקד להגנת הפרט" - פרויקט שזכה לסיוע אירופי בסכום של €745,000 מיולי 2003 עד יולי 2006 - המטרה המוצהרת היא "לשנות מדיניות בנוגע לעינויים". פרויקט אחר בשם "קידום גישה", זכה למימון אירופי בסך €100,000 מיולי 2006 עד יולי 2007, בשביל ששני הארגונים "יפתחו ביזמה לשנות את מדיניות ממשלת ישראל שמגבילה את חופש התנועה של פלסטינים בגדה המערבית".³⁹

ארגון בצלם פתח משרד חדש בווינגטון אשר משמש "מקור מרכזי למידע על מצב זכויות האדם בשטחים עבור חברי קונגרס, מחלקת המדינה האמריקאית, וקובעי מדיניות אמריקאים אחרים".⁴⁰ מטרת המשרד היא לדאוג ש"נוכחותו במדינה תסייע לקידום הדיון הציבורי והפוליטי המושכל אודות זכויות האדם בשטחים, ותבטיח כי נושא זכויות האדם יעמוד תמיד על הפרק ביחסיה של ארה"ב עם ישראל, ובכל פעילות

³⁸ בצלם, *אודות בצלם*, ההדגשה איננה במקור.
³⁹ The European Commission's Delegation to Israel, *European Instrument for Democracy and Human Rights*. http://www.delisr.ec.europa.eu/english/content/cooperation_and_funding/4.asp [March 17, 2009]
⁴⁰ בצלם, הודעות לעיתונות, 24.9.08: *בצלם פותח משרד בארצות הברית*. http://www.btselem.org/hebrew/press_releases/20080924.asp [17 במרס, 2009].
⁴¹ שם.
⁴² *Précis interview*, MIT Center for International Studies, 11. http://web.mit.edu/CIS/Publications/MIT_precis_fall_2007.pdf [April 27, 2009].
⁴³ New B'Tselem Reports, *New Ways to Support Us*, Mail, February 9, 2009.
⁴⁴ מסמכים שנלקחו מתיק "בצלם" ברשם העמותות.
⁴⁵ NGO Development Center [NDC], *HR/IGG Beneficiary list*, p. 3, [http://www.ndc.ps/uploads/File/Copy%20of%20HRGG%20List%20of%20beneficiary%20NGOs\(1\).pdf](http://www.ndc.ps/uploads/File/Copy%20of%20HRGG%20List%20of%20beneficiary%20NGOs(1).pdf) [March 17, 2009].
⁴⁶ מסמכים שנלקחו מתיק "בצלם" ברשם העמותות.
⁴⁷ *Combined Financial Statements: New Israel Fund Singing Anew*, For the Year Ended December 31, 2006, p. 22, <http://www.nif.org/about/financial-information/06-NIF-CBND-FS.pdf> [March 17, 2009].
ייתכן שמדובר על מקרה שבו הקרן העבירה לארגון כספים שנתרמו מגורמים אחרים דרך הקרן.

בצלם טען שקיבל מקרן DanChurchAid סכום של \$115,783 בשנת 2006,⁴⁸ אך ממכתב שנתקבל מהקרן נראה שלידי בצלם הועבר סכום של 693,822 קרונות דניות שהן כ- \$140,000.⁴⁹

שיטת "המחקר" של הארגון זכתה לביקורת לא פעם, וכדוגמא ניתן להביא את הדו"ח הקרוי "כלא עזה"⁵⁰ אשר הואשם בסטנדרטים כפולים. הדו"ח, שפורסם ביחד עם "המוקד להגנת הפרט", מטיל על ישראל את האחריות למשבר ההומניטארי ברצועת עזה אך מזניח את אחריותו של ארגון החמאס: הוא לא מזכיר מקרים בהם החמאס החרים משאיות סיוע, והוא מבקר את ישראל על הרס תחנת הכוח בעזה ועל שיבוש החשמל ללא אזכור נסיבות חטיפת גלעד שליט והריגתם של מספר חיילים נוספים שהובילו להפצצה זו.⁵¹

בנוסף, בצלם מפרסם רשימת שמות מתעדכנת של "פלסטינים

שנהרגו בידי כוחות הביטחון הישראליים"⁵² – רשימה שנמצאה לא אמינה במספר צורות:⁵³ הגדרת הארגון לגבי פלסטינים שנהרגו "לא בזמן לחימה" רחבה מאוד, ולדוגמא - פעילי טרור שלא ירו על חיילים ברגע מותם אינם נחשבים כ"הרוגים בזמן לחימה". רשימת השמות מכילה אי-דיוקים וטעויות, היא מסתמכת על עדויות לא מהימנות ומחסירה פרטים חשובים – כולם לטובת קידום האג'נדה הפוליטית של הארגון. יהונתן דחוח-הלוי מציין במחקר שערך על הרשימה ב-2007 כי בצלם מפרסם מספר הרוגים מסוים, אך בפועל

מתוך ספירת השמות ברשימה עולה שהמספר הוא למעשה אחר, ובנוסף ישנם הרוגים שכלל לא נכתבו ברשימה. עיקר הביקורת של דחוח-הלוי נובעת מכך שרשימות אלו מחסירות פרטים חשובים ובכך מציגות את הנתונים באור אחר. לדוגמא, אחמד יאסין, עבד-אלעזיז רנטיסי וצלאלח שחאדה, כולם מנהיגים צבאיים של החמאס, מוצגים ברשימה כ"תושבי עזה" אשר היוו "יעד להתנקשות", והקשרם לחמאס לא מוזכר. ברשימות אלו מופיע גם שמו של הילד מחמד אלדורה,⁵⁴ הנער שהפך להיות סמלה של האינתיפאדה, זאת על אף שמספר חקירות ודיווחים מטיילים ספק בגירסה המקובלת.⁵⁵

במחקר שנערך על רשימת ההרוגים של הארגון ונכתב לפני מבצע "עופרת יצוקה", מועלה ספקרציניעלהגדרות ההרוגים של בצלם, ובדבר נכונות אבחנתם בין אלו שנהרגו בזמן הלחימה, ואלו

שלא. 59% מרשימת השמות של בצלם מוגדרים כאנשים שלא נהרגו בזמן לחימה, ו-95% הם גברים בגילאים 15-35. המחקר טוען שבהתחשב בטבע הסכסוך ובטענת בצלם שלפיה ישראל עושה שימוש בנשק לא-מבחין בין אזרחים ללוחמים, צירוף זה הינו כמעט בלתי-אפשרי. המחקר מציין שבסכסוכים אחרים שבהם נעשה שימוש בנשק לא-מבחין, זהויות ההרוגים התחלקו בקירוב לפי התפלגות האוכלוסייה על-פי מינים וגילים. מכיוון שהסתברות סטטיסטית כמו זו שברשימות בצלם הינה כמעט בלתי-אפשרית, ככל-הנראה סיווגו של בצלם לגבי

⁴⁸ מסמכים שנלקחו מתיק "בצלם" ברשם העמותות.

⁴⁹ NGO Monitor, *Danish Funds for Boycott, Divestment and Sanctions (BDS) Campaigns and Politicized NGOs: Government Funding & Support Analysis*, September 09, 2008. http://www.ngo-monitor.org/article/danish_funds_for_boycott_divestment_and_sanctions_bds_and_politicized_ngos_government_funding_support_analysis#sdendnote14sym [March 17, 2009]

⁵⁰ בצלם והמוקד להגנת הפרט, *כלא עזה: חופש התנועה, מרצועת עזה ואליה, ערב הכנית ההתנתקות*, מרס 2005. http://www.btselem.org/download/200503_Gaza_Prison_Hebrew.pdf [17 במרס, 2009]

⁵¹ ביקורת על "כלא עזה" ניתן למצוא בדו"ח:

NGO Monitor, *B'Tselem Gaza Report – Ideology Instead of Facts*, March 13, 2008. http://www.ngo-monitor.org/article/b_tselem_s_gaza_report_ideology_instead_of_facts [March 17, 2009].

⁵² בצלם, נתונים – פלסטינים שנהרגו בידי כוחות הביטחון הישראליים בשטחים. http://www.btselem.org/Hebrew/Statistics/Casualties_Data.asp?Category=1®ion=TER [17 במרס, 2009]

⁵³ NGO Monitor, *NGO Monitor's Analysis of B'Tselem Annual Report for 2007*. http://www.ngo-monitor.org/article/ngo_monitor_s_analysis_of_b_tselem_s_annual_report_for_2007 [March 17, 2009].

Tamar Sternthal, "Updated In 2007, B'Tselem Casualty Count Doesn't Add Up", *Camera*, 2008, http://www.camera.org/index.asp?x_context=7&x_issue=39&x_article=1533 [March 17, 2009].

יהונתן דחוח-הלוי, "המאבק על הנרטיב של ישראל באמצעות נתוני ההרוגים הפלסטיניים בפעולות צה"ל", *המרכז הישראלי לענייני ציבור ומדינה*, 2008, <http://www.jcpa.org.il/Templates/showpage.asp?FID=528&DBID=1&LANGID=2&TMID=99&IID=19183> [March 17, 2009]

⁵⁴ בצלם, נתונים – פלסטינים שנהרגו בידי כוחות הביטחון הישראליים בשטחים. שמו של אלדורה מופיע בספטמבר 2000 בשם מוחמד ג'מאל מוחמד אלדורה. http://www.btselem.org/Hebrew/Statistics/Casualties_Data.asp?Category=1®ion=TER [17 במרס, 2009]

⁵⁵ פליקס פריש, "התחקיר: מוחמד א-דורה לא נפגע כנראה מאש צה"ל", *YNET*, <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-294448,00.html> [17 במרס, 2009]

עדי שוררץ, "מומחה צרפתי לבימי"ש: צה"ל לא הרג את מוחמד א-דורה", *הארץ*, <http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/959858.html> [17 במרס, 2009]

"אזרחים" לעומת "לוחמים" איננה הגיונית, וכמעט איננה אפשרית מבחינה סטטיסטית.⁵⁶

ככלל, הארגון נוטה להפנות ביקורת בעיקר כלפי ישראל, ובנייר עמדה כתב ש"כארגון ישראלי, מתמקד בצלם במעשיה של ישראל ובאחריות שלה לפגיעות

בזכויות האדם ולכן מסמך זה אינו עוסק בדרכי הפעולה של הצד הפלסטיני.⁵⁷ בטענה זו מאשר הארגון את חד-צדדיותו, משום שבעוד שכך הוא פועל "למעשה", "בתיאוריה" הארגון מצהיר ש"כארגון

לזכויות אדם, בצלם אינו מבחין בין קורבנות פלסטינים לבין קורבנות ישראלים, כל עוד ההפרה מבוצעת בשטחים או מופנית כלפי תושב השטחים [...]. בצלם אינו מבחין בין הפרות שמבוצעות בידי הרשויות הישראליות לבין אלו שמבוצעות בידי הרשות הפלסטינית.⁵⁸

האינטרסים הצרים של הארגון באים לידי ביטוי בפעילויות שונות של הארגון. לדוגמה, הארגון מפעיל פרויקט הקרוי "חמושים במצלמות" (במימון הארגון הבריטי Oxfam) אשר "מספק מצלמות וידאו לפלסטינים החיים באזורים מועדים לעימותים בשטחים" במטרה "לחשוף את הפרת זכויותיהם". הארגון לא מספק מצלמות לאזרחי ישראל החיים בשטחים בשביל לתעד

את ההפרות שאותן מבצעים הפלסטינים והוא לא מנסה לתמוך בזכויותיהם. בדף העדויות שהארגון מפרסם אין אזכור לעדויות ישראליות על מעשי הטרור הפלסטיניים, אלא רק לעדויות של פלסטינים נגד כוחות הצבא, המשטרה והמתנחלים.⁵⁹ בצורה דומה, בעוד הארגון מקדיש משאבים רבים לנושא העצירים הפלסטינים בישראל,⁶⁰ תשומת לב מועטה, אם בכלל, הוקדשה לנושא החייל החטוף גלעד שליט והפרת זכויותיו, כפי שמודגם בדו"ח של NGO Monitor.⁶¹

פעילותו של הארגון מקדמת את הנרטיב הפלסטיני לגבי הסכסוך, ופעמים רבות חוסר-האיזון ניכר בפרסומו. לדוגמה, בדו"ח השנתי של 2008,⁶² המילה "טרור" לא מוזכרת ולו פעם אחת. הדו"ח טוען שישראל "מטילה מצור" על עזה, והוא אף מספר על אירועים שהופרכו⁶³ בדבר החשכת עזה בשל קיצוץ החשמל שכפתה ישראל. הדו"ח דן באלימות המתנחלים ובאלימות של כוחות הביטחון כלפי מפגינים ופלסטינים, אך אין הוא מזכיר את אלימות הפלסטינים, או אלימות של מתפרעים במהלך ההפגנות נגד בניית גדר ההפרדה. דוגמה נוספת הינה שני מקרים לפחות, שבהם הארגון מנסה להקביל את פעולותיה של ישראל בשטחים לאפרטהייד בדרום אפריקה – במקרה הראשון הארגון דן בכבישים שנסגרו לתנועת פלסטינים מסיבות ביטחוניות⁶⁴ ובמקרה השני מדובר על מערכת המשפט בשטחים, שלגביה טוען הארגון כי "ישראל יצרה בשטחים משטר של הפרדה-תוך-אפליה, במסגרתו קיימות שתי מערכות משפט נפרדות באותו שטח, כאשר זכויותיו של אדם נקבעות לפי השתייכותו הלאומית. משטר זה הוא היום דוגמה יחידה במינה בעולם ומזכיר במהותו משטרים אפלים מן העבר, כגון משטר האפרטהייד בדרום-אפריקה".⁶⁵ בדוגמה נוספת, מכנה הארגון את מדיניות הריסת הבתים של משפחות מחבלים כ"ענישה קולקטיבית" וכ"פשע מלחמה".⁶⁶

⁵⁶ Jordan Birenbaum, "Killed before he managed to throw a petrol bomb he was holding": Calculating Palestinian civilian fatalities during the al-Aqsa Intifada, 29 September 2000 to 31 October 2008 [Unpublished Manuscript].

יש לציין שהמחקר לא נשען על השערות סטטיסטיות בלבד והוא גם מנתח את רשימת השמות, ולדוגמה הוא מביא מספר מקרים שבהם רשימת הארגון מציינת שמו של אדם שנהרג "לא בזמן לחימה", ובצמוד אליו התיאור מצייין שהוא נהרג בזמן שעמד לזרוק בקבוק תבערה.

⁵⁷ בצלם, *מחווה להקרת פעולות הצבא במבצע "עופרת יצוקה"*: 27.12.08 – 18.1.09, http://www.btselem.org/Download/200902_Operation_Cast_27.12.08-18.1.09, Lead_Position_paper_Heb.pdf [17 במרס, 2009]

⁵⁸ בצלם, *אודות צלם* – שאלות ותשובות. http://www.btselem.org/Hebrew/About_BTselem/Index.asp [17 במרס, 2009]

⁵⁹ בצלם, *חמושים במצלמות*. http://www.btselem.org/hebrew/video/cdp_background.asp [7 באפריל, 2009].

בצלם, *עדויות*. <http://www.btselem.org/Hebrew/Testimonies/index.asp> [7 באפריל, 2009].

⁶⁰ בצלם, *אסירים ועצירים*. http://www.btselem.org/Hebrew/Statistics/Detainees_and_Prisoners.asp [7 באפריל, 2009]

⁶¹ NGO Monitor, *Betrayed by Silence: NGOs ignore Gilad Shalit's rights*, March 2009, http://www.ngo-monitor.org/article/betrayed_by_silence_ngos_ignore_gilad_shalit_s_rights [April 7, 2009]

⁶² בצלם, *מצב זכויות האדם בשטחים הכבושים: סיכום לשנת 2008*. http://www.btselem.org/Download/200812_Annual_Report_Heb.pdf, 2008, [17 במרס, 2009]

⁶³ Andy Soltis, "It was obvious that the whole thing was staged", *New York Post*.

Available at: http://www.nypost.com/seven/01302008/news/worldnews/it_was_obvious_that_the_whole_thing_was_688294.htm [March 17, 2009]

⁶⁴ בצלם, *משטר הכבישים האסורים בגדה – פרקטיקה של אפרטהייד*, 19.8.04, http://www.btselem.org/Hebrew/Email_Update/20040819.html, [17 במרס, 2009]

⁶⁵ בצלם, *התנחלויות והפקעת קרקעות*. <http://www.btselem.org/Hebrew/Settlements/Index.asp> [17 במרס, 2009]

⁶⁶ בצלם, "15.11.04: דו"ח חדש: על לא עוול בכפם – הריסת בתים לשם ענישה במהלך אינתיפאדת אל-אקצא", *הודעות לעיתונות*, http://www.btselem.org/hebrew/press_releases/20041115.asp [17 במרס, 2009]

לשמור בכל מחיר על פרטיותך. פרטי התרומה נשמרים בספרי החשבונות שלנו, אך בשום מקרה לא יפורסמו ברבים⁷² – הבטחה זו מתאפשרת רק באמצעות רישום כחברה פרטית.

שוברים שתיקה פרסם חוברת עדויות בעקבות מבצע "עופרת יצוקה" בעזה, אשר באמצעותה ביקש "להעלות שאלות קשות לגבי אמינות הגרסאות הצה"ליות הרשמיות" הנוגעות לכשלים מוסריים במהלך המבצע.⁷³ ביקורת רבה נמתחה על עדויות אלו ונטען כי העדויות מבוססות על שמועות ועדויות שמיעה, ומפקד חטיבת

מטרות מוצהרות: "שוברים שתיקה הינו ארגון של חיילים משוחררים האוספים עדויות של חיילים אשר שירתו ביחידות צה"ל השונות במהלך האינתיפאדה השנייה [...]. מן העדויות עולה תמונה חמורה של אופי הפקודות בכלל ואופי הוראות הפתיחה באש בפרט. אלו האחרונות ממחישות את עומק השחיתות שפשטה במערכת הצבאית. בעוד מציאות זו, המוכרת לחיילי ומפקדי צה"ל, מתנהלת בחצר האחורית של מדינת ישראל, החברה הישראלית ממשיכה לשתוק ולהכחיש את הנעשה בשמה [...]. **שוברים שתיקה** משמיעים את קולם של חיילים אלו כדי להביא את החברה הישראלית להכיר במציאות שהיא יצרה".⁶⁷

ארגון שוברים שתיקה רשום כחברה פרטית לא ממשלתית⁶⁸ ולא כעמותה, ונגישות המידע הכספי של הארגון לטובת הציבור

הינה מוגבלת. ביולי 2009, לאחר שבעיתונות התפרסמה שקיפותה הלקויה של החברה, חשף הארגון כי בשנת 2008 קיבל תרומות בסך 226,589 שקלים מהשגרירות הבריטית, €19,999 מהשגרירות ההולנדית, €43,514 מהאיחוד האירופי, ו-229,949 שקלים מהקרן החדשה לישראל. סך התקציב של החברה בשנת 2008 עמד על מיליון וחצי שקלים.⁶⁹ במקביל לפרסום זה, הארגון הוסיף רשימת תורמים לאתר האינטרנט שלו ופרסם דו"חות כספיים: הארגון קיבל €25,100 מ-ICCO, \$19,500 ממכון החברה הפתוחה בארצות הברית, ו-€5000 מ-SIVMO.⁷⁰ החברה גם מצהירה כי היא זוכה לתרומות של קרן מוריה, הסוכנות הספרדית לשיתוף פעולה בינלאומי, OXFAM, וקרן Christian Aid.⁷¹ אף על פי כן, לכתבת טלוויזיה הודלף כי ארגון שוברים שתיקה מבטיח לתורמיו כי "אנו מתחייבים

גולני אף סיפר כי אחד החיילים, איש מילואים שסיפר על שימוש בנחל "מגן אנושי", כלל לא היה בשירות פעיל באותה התקופה. נוסף על כך, העדויות נמסרו בצורה אנונימית מבלי יכולת לוודא, לבסס או לחקור את הטענות העולות מהן, והן נבנו באמצעות ראיונות עם 30 חיילים בלבד מתוך אלפי חיילים שהשתתפו בלחימה בעזה. העדויות מציגות תמונה חד-צדדית המחסירה את ההשתדלות העצומה שערך צה"ל במהלך כל המבצע להימנע מפגיעה בחפים מפשע, ואת הסביבה הקשה והמורכבת שנכתפה עליו בשל בחירת החמאס להילחם משטחי אוכלוסיה אזרחית.⁷⁴

למרות ששוברים שתיקה פועל לכאורה "להביא את החברה הישראלית להכיר במציאות שהיא יצרה", פעילות רבה של הארגון מתמקדת דווקא בהרצאות

⁶⁷ שוברים שתיקה, *ש אנחנו*, <http://www.shovrimshatika.org/about.asp> [21 ביולי, 2009]

⁶⁸ רשם החברות, *פרטי חברה*, מספר חברה 513564724, שוברים שתיקה בע"מ. ניתן לראות באינטרנט: <http://147.237.72.24/WebOJSite/CompaniesDetails.aspx?id=513564724> [21 ביולי, 2009]

⁶⁹ Yaakov Katz and Herb Keinon, "Europeans funding 'Breaking the Silence'", *Jerusalem Post*, July 17, 2009. Available at: <http://www.jpost.com/servlet/Satellite?cid=1246443834129&pagename=JPArticle/ShowFull> [July 21, 2009]

⁷⁰ שוברים שתיקה בע"מ, "דו"חות כספיים ליום 31 בדצמבר 2008. עמוד 7. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.shovrimshatika.org/data/BtS%20Financial%20report%20hebrew%202008.pdf> [21 ביולי, 2009]

⁷¹ שוברים שתיקה, *תרומות*, <http://www.shovrimshatika.org/donate.asp> [21 ליולי, 2009]. הגירסה האנגלית של דף זה נשארה בעינה.

⁷² ארנון מאיר, *עבט*, ערוץ ראשון בטלוויזיה, 19.07.2009. מתוך מכתבי תודה לתורמים.

⁷³ שוברים שתיקה, *חיילים מספרים על מבצע עופרת יצוקה*, עזה, 2009, יוני 2009. ניתן לצפות באינטרנט: http://www.shovrimshatika.org/oferet/Hebrew_oferet.pdf [22 ביולי, 2009]

⁷⁴ רויטרס, "צה"ל: עדויות 'שוברים שתיקה' מעזה – שמועות", *ynet*, 15.07.09. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.ynet.co.il/articles/1,7340,L-3746700,00.html> [22 ביולי, 2009]

חנן גרינברג, "מפקד גולני על העדויות: עדיף לבדוק מלהשמיע", *ynet*, 15.07.09. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3746907,00.html> [22 ביולי, 2009]

Dan Kosky, "Empty Noises from Breaking the Silence", *The Guardian*, July 15, 2009. Available at: <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2009/jul/15/israel-army-breaking-silence> [July 22, 2009]

אפרטהייד ומעין "טיהור אתני",⁷⁸ הוגבלו בידי בית המשפט והותנו ב"התנהגות העותרים"⁷⁹ ובגישה מרוסנת מצידם,⁸⁰ לאחר שהתגלעו עימותים בין אנשי הארגון לתושביה הישראלים של חברון.

חברי שוברים שתיקה פועלים בצורה הדוקה עם ארגון "יש דין", ובין השאר נסמכים על שירותיו של עו"ד מיכאל ספרד כבא-כוחם, והם אף הקימו יחדיו "קו חם" ל"חיילים ושוטרים שהיו עדים לתקיפות מתנחלים נגד פלסטינים".⁸¹

וכנסים בחו"ל, ודיווחי הארגון מופצים לכלי תקשורת רבים בעולם.⁷⁵ כאשר יהודה שאול נשאל מדוע הוא מרצה על כך בחו"ל, השיב כי "לפעמים כדי להכניס מסרים פנימה, צריך לצאת החוצה".⁷⁶

סיורי הארגון לחברון, אשר "כוללים היכרות בלתי אמצעית עם המציאות הקשה בדרום ההר, וכן מפגש עם משפחה פלסטינית בכפר סוסיה", לא עונים על מטרות הארגון כ"ארגון של חיילים משוחררים האוספים עדויות של חיילים".⁷⁷ סיורים אלו, אשר מתבצעים בחברון שבה לטענת הארגון "מתקיימת מציאות של

אתג'אה

כתובת אינטרנט: <http://www.ittijah.org>
מנכ"ל: אמיר מח'ול.

מטרות מוצהרות: "לשמש פורום בעל השפעה בציבור ובתקשורת ובעיקר בקרב קובעי המדיניות ומקבלי ההחלטות ברמות השונות כדי לחזק את מעמדן ופעילותן של העמותות הערביות הפועלות בקרב האוכלוסייה הערבית בישראל [...]. הידוק הקשר בין העמותות ויצירת קשר בינן לבין הארגונים הבינלאומיים העוסקים בתחום הפיתוח והחברה האזרחית. ייצוג חברות אתג'אה בפני הרשויות והפורומים השונים בעניינים המשותפים בלבד [...]. אתג'אה תפעל כהתארגנות פעילה כחלק מהתנועה העולמית הנאבקות למען חלוקה צודקת של

אתג'אה נוסד בשנת 1995, והוא מצהיר על עצמו כארגון פלסטיני וכ"אגודה המייצגת של הארגונים הלא ממשלתיים הפלסטיניים בישראל".⁸² החל משנת 2004, הארגון מחזיק במעמד ייעוץ מיוחד באו"ם (ECOSOC).⁸³ אתג'אה הינו ארגון גג המאגד ארגונים רבים, ביניהם עדאלה, עמותת הגליל, מרכז אעלאם, והעמותה הערבית לזכויות האדם – ארגונים שנהנים מתמיכה כספית של האיחוד האירופי. ארגונים אחרים הם אלאהלי, אלאנואר, אלסיואר ואחרים – ארגונים אשר זוכים למימון הקרן החדשה לישראל.⁸⁴

⁷⁵ יהונתן דחוח-הלוי, "להביא את חברון לטורונטו", *News1*, 14.12.2006. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.news1.co.il/ArticlePrintVersion.aspx?docId=117855&subjectID=1> [22 ביולי, 2009]

⁷⁶ דחוח הלוי, להביא את חברון לטורונטו. *ActLeft, Yahoo Groups*, סיוע ל"שוברים שתיקה" בקמפוסים בארה"ב, 4.1.2007. ניתן לצפות באינטרנט: <http://groups.yahoo.com/group/ActLeft/message/9136> [22 ביולי, 2009]

⁷⁷ דחוח הלוי, להביא את חברון לטורונטו. *Democracy Now, Breaking the Silence: Fmr. Israeli Soldier Tours U.S. to Expose Abuse of Palestinians by Israeli Military*, 27.10.2006. Available at: http://www.democracynow.org/2006/10/27/breaking_the_silence_fmr_israeli_soldier [July 22, 2009]

⁷⁸ דחוח הלוי, להביא את חברון לטורונטו. *שוברים שתיקה, סיורים לחברון ולדרום הר חברון*, ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.shovrimshatika.org/tours.asp> [22 ביולי, 2009]

⁷⁹ שוברים שתיקה, מי אנחנו. *The Radicalender*, "שוברים שתיקה בחברון", 12 ביוני, 2009. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.radicalendar.org/calendar/all/all/display/85298/index.php?view=event&fulldate=2009-06-12> [22 ביולי, 2009]

⁸⁰ העותרים הינם ארגון "שוברים שתיקה".

⁸¹ ניתן לצפות בפקס הדין של השופט העליון אליקים רובינשטיין באתר הישוב היהודי בחברון, *בית המשפט העליון: סיורי "שוברים שתיקה בחברון" "יהיו מותגים בהתנהגות העותרים ובגישה מרוסנת מצדם"*, 1.7.2008. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.hebron.org.il/hebrew/article.php?id=591> [22 ביולי, 2009]

⁸² שוברים שתיקה, "שוברים" לבג"ץ: המשטרה אוסרת כניסת "שמאלנים" לחברון, חדשות, 22.5.08. ניתן לצפות באינטרנט: http://www.shovrimshatika.org/news_item.asp?id=19&page=1 [22 ביולי, 2009]

⁸³ יש דין, דיווחים קודמים <"קו חם" לחיילים ושוטרים שהיו עדים לתקיפות מתנחלים נגד פלסטינים>. פריט מתוך דף אינטרנט. <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=pastupdates&lang=he> [22 ביולי, 2009]

⁸⁴ אתג'אה, *About Ittijah – Annual reports, 1998*. http://old.ittijah.org/about/about_annu_98.html [March 18, 2009].

מסמכים שנלקחו מתיק "אתג'אה" ברשם העמותות. אתג'אה, *قائمة الجمعيات الأعضاء*, <http://www.ittijah.org/?intLanguage=3&chrSystem=members&intPMenu=293&intMenu=293>, [18 במרס, 2009].

משאבי העולם לטובת כל העמים ולמען שוויון וצדק חברתי.⁸⁵

המידע הכספי המופיע ברשם העמותות לגבי אתג'אה אינו מעודכן, משום שהארגון לא הגיש דו"חות כספיים מאז 2004, והוא לא זכאי כיום למעמד של "ניהול תקין". על פי דו"ח רואה חשבון שבדק את העמותה יש לעמותה סטטוס ליקוי מהותי באופן ניהולה. בשנים 2003-2004, הארגון זכה לתרומות מהאיחוד האירופי בפרויקט הנקרא תואסל, מקרן פרידריך ניומן (גרמניה), מקרן Christian Aid (אנגליה), מהארגון הבין-כנסייתי (ICCO) ומימון אירופי נוסף דרך תכנית EuroMed (EMP). בשנת 2004, מתוך מחזור פעילות של כ-567 אלף שקלים, 490 אלף שקלים התקבלו מתרומות.⁸⁶

פעילויות הארגון כוללות הפצת כרוזים, ארגון כנסים בינלאומיים וניהול, ופעילויות חרם על ישראל במסגרת ארגון BDS – ארגון שמטרתו היא קידום חרם נגד ישראל. אתג'אה היה משתתף פעיל בפורום הארגונים הלא ממשלתיים של ועידת דרבן בשנת 2001, והוא גם אירגן את החברה האזרחית הפלסטינית לקראת ועידת דרבן השנייה בז'נבה, באפריל 2009. הארגון מחזיק במעמד ECOSOC המקנה לו השתתפות אוטומטית בוועידת דרבן, זכות להופיע בפני ועדות ועצרות האו"ם, והכרה בחברות בקהילה הבינלאומית. בשנת 2001, הארגון בלט בין הארגונים הלא ממשלתיים שניהלו תעמולה נגד ישראל, והוא העיד על עצמו שבוועידה "אסף, פישט, וכיוון את החזון והעמדה של הארגונים הלא-ממשלתיים הפלסטינים בתוך ישראל בנושא הגזענות, בייחוד הגזענות של מדינת ישראל כנגד האזרחים הפלסטינים, ואת האפרטהייד שהמדינה מפעילה בגדה המערבית וברצועת עזה".⁸⁷ בכרוז שכתב הארגון לאחר ששרת החוץ לבני הודיעה שישאל לא משתתפת בוועידת דרבן 2, כתב הארגון ש"איחוד העמותות הערביות (אתג'אה) [...] ממלא תפקיד פעיל בהקמת ברית פלסטינית-ערבית איזורית ועולמית של ארגונים לא ממשלתיים להשפעה על מהלכי הוועידה,

ותביעות לצעדים של סנקציות כנגד ישראל". בהמשך הכרוז כותב הארגון שפעילותו בוועידה היא "בנוגע לחרם ישראל והגשת תביעות נגדה והוקעתה כישות קולוניאלית וגזענית והוקעת הציונות כגזענית. זוהי קריאת המלחמה שצפה ועלתה על גדותיה בוועידת דרבן הראשונה – "ציונות גזענות – ישראל אפרטהייד".⁸⁸

הארגון מקדם פעילות משפטית נגד ישראל ונגד מוסדות ציוניים, והוא אף ארגן כנס בקפריסין בשנת 2007, שבהצהרת הסיכום שלו נכתב שיש לאמץ אסטרטגיות כגון: "התעסקות ברדיפה פלילית ומשפטית ואחריותיות נגד, והפעלת לחץ להסרת מעמד (עמותת) צדקה והטבות מס מהארגונים הציוניים ברחבי העולם, הכוללים את הארגון הציוני העולמי, הסוכנות היהודית והמגבית היהודית הלאומית, והתייחסות אליהם מבחינה חוקית כמוסדות גזעניים וקולוניאליים". כנס זה מצהיר בפירוש שהוא תומך במטרה הפלסטינית וקורא לחזק את תנועת הסולידאריות העולמית למטרה זו.⁸⁹ עם פתיחת מבצע "עופרת יצוקה" בעזה הכריז אמיר מחיול בעיתון כי הוא מתכוון "לפנות לממשלה המצרית והירדנית ולבקש להוציא מישראל את השגרירים הנמצאים כאן".⁹⁰

הארגון מקדם נרטיב של 60 שנה של כיבוש ישראלי, ובצורה דומה, אתג'אה היה בין מייסדי תת-הוועדה של ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי לזיכרון הנכבה.⁹¹ במסגרת פעילות זו אתג'אה הפיץ וחתם על כרוז הקורא להחרים את חברת התמרוקים הבינלאומית L'Oreal, משום שבנתה מפעל ב"עירייה הישראלית מגדל העמק בגליל התחתון. התנחלות מגדל העמק הוקמה בשנת 1952 על אדמות ששייכות לכפר הפלסטיני שטוהר אתנית".⁹² הארגון חבר בוועדה הלאומית הפלסטינית לחרם, סנקציות ומשיכת השקעות,⁹³ פורום המעודד חרם כלכלי, ספורטיבי⁹⁴ ואקדמי⁹⁵ נגד ישראל.

בכרוזים שהארגון מפיץ, הוא כותב שישאל עושה "ניסיון סרסור באנטישמיות לטובת השתקת דעת הקהל העולמית המגנה על הזכות הפלסטינית ואשר

⁸⁵ מסמכים שנלקחו מתיק "אתג'אה" ברשם העמותות.

⁸⁶ מסמכים שנלקחו מתיק "אתג'אה" ברשם העמותות.

⁸⁷ Ittihad, "Ittihad's Profile", *About Ittihad*, Available at: <http://old.ittihad.org/about/about01.html> [March 19, 2009].

⁸⁸ אתג'אה, *بعد إعلان إسرائيل مقاطعة مؤتمر ديرين الثاني: بيان "اتجاه": مساندة لحماية الحق الفلسطيني وتجنب مقاطعة عالمية لاسرائيل كنظام استعماري عنصري*, 19 בנובמבר, <http://www.ittihad.org/?intLanguage=3&chrSystem=item&intPMenu=285&intMenu=285&intMenuType=2&intCategory=357&intIte> 2008 [19 במרץ, 2009] m=1767&intItemDisplayType=2&intItemDisplayType=4

⁸⁹ *Toward the Establishment of a Palestinian Civil Society Defragmentation Strategy*, Final Statement of the Palestinian Civil Society Conference, Cyprus, 16–18 October 2007. <http://annies-letters.blogspot.com/2007/10/toward-establishment-of-palestinian.html> [April 7, 2009]

⁹⁰ רועי נחמיאס ושרון רופא אופיר, "ראאד סלאח: אם היה לנו צבא, הוא לא היה שותק", *YNET*, דצמבר 2008. <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3647331,00.html> [7 באפריל, 2009]

⁹¹ Ittihad, "Annual report – 1998", *About Ittihad*. http://old.ittihad.org/about/about_annu_98.html [March 23, 2009]

⁹² Global BDS Movement, *L'Oreal: Makeup for Israeli Apartheid!*, available at: <http://www.bdsmovement.net/?q=node/231> [March 19, 2009]. Also in a mail, sent from ittihad@ittihad.org at December 24, 2008 under the title "Palestinian BDS Movement: Boycott L'Oreal".

⁹³ Global BDS Movement, *Public Launch of the Palestinian Civil Society Strategic Position Paper Towards the UN Durban Review Conference*, 11/28/2008. <http://www.bdsmovement.net/?q=node/222> [March 23, 2009]

⁹⁴ Global BDS Movement, *Sport Boycott*. <http://www.bdsmovement.net/?q=node/5> [March 23, 2009]

⁹⁵ Global BDS Movement, *Academic/Cultural Boycott*. <http://www.bdsmovement.net/?q=node/7> [March 23, 2009]

על פשעי המלחמה אשר ביצעה בעזה [...] הקריאה אף מתבססת על תנועת החרם והסנקציות שהופעלו בזמנו כנגד משטר ההפרדה הגזעית בדרום אפריקה. הקמפיין מתיימר להביא לבידודה של ישראל כל עוד במהותה גזענית קולוניאלית".⁹⁹

בכרוז שנכתב על החלטת המשטרה לאשר את מינויו של ברוך מרזל כיושב ראש קלפי באום-אל-פחם טוען הארגון כי מדובר ב"התגרות גזענית תחת המטריה של כביכול שלטון החוק", ומצהיר כי "מדינה שלמה על כל מוסדותיה תשא במלוא האחריות להשלכות ההתפרצות הנכפית על האוכלוסייה הערבית".¹⁰⁰ בכרוז נוסף שנשלח בדוא"ל, הארגון יוצא נגד החלטת המשטרה לסגור את העצרת לזכרו של ג'ורג' חבש, מייסד החזית העממית. באותו המכתב, אתג'אה מכנה את חבש בתור "המפקד ג'ורג' חבש", טוען שהחלטת המשטרה היא "טרור מדינתית", ובסוף המכתב הוא קורא לכנס דחוף של חברי תנועת "בני הכפר" בשביל לבדוק באילו אמצעים יוכלו לתמוך בויכרון המפקד ג'ורג' חבש,¹⁰¹ זאת על אף החלטת המשטרה.

מתנגדת לפשעיה (של ישראל) נגד האנושות [...] ישראל נחשבת כחלוצת המדינות אשר מבקשות את ההסלמה התמשכת של הגזענות הטבועה בה, הקולוניאליות הרשמית והלאומיות החוקתית".⁹⁶ בכרוז על מבצע "עופרת יצוקה" בעזה נכתב ש"ישראל נחשבת כמדינה פושעת בכל הנהגתה המדינית והביטחונית והיא מבצעת מעשי רצח-עם, ופשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות נגד עמנו ברצועת עזה". הכרוז לא מזכיר את הטרור הפלסטיני או את ירי הטילים הפלסטיני לעבר אוכלוסייה ישראלית.⁹⁷ בתיאור אחר של הלחימה בעזה, כתב הארגון כי "הפיכת עזה על ידי צה"ל למעין מחנה השמדה במלוא מובן המילה ובמלוא הייחוס ההיסטורי של הדבר", תוך ניצול מכוון של רטוריקה הקשורה לשואה, מתוך ניסיון להשוות את מעשי צה"ל למעשי הנאצים.⁹⁸ באותו המכתב, הארגון מצהיר שכבר פתח בקשר עם ארגונים משפטיים בעולם במטרה להעמיד לדין את ראשי צה"ל ואת מנהיגי ישראל בשל אשמות לכאורה של פשעי מלחמה. גם לאחר המלחמה, ב-30 למרץ 2009, הארגון פרסם כרוז שקרא "להטיל סנקציות וחרם ולחייב את ישראל לשאת באחריות

עיר עמים

אתר: <http://www.ir-amim.org.il>

מנכ"לית – יהודית אופנהיימר. מייסד הארגון ויועץ להנהלה: עו"ד דניאל זיידמן.

ממשל וגופים מקצועיים אחרים בארץ ובעולם, במטרה להשפיע על מדיניות בנושא ירושלים".¹⁰³

הארגון נתמך על ידי האיחוד האירופי, השגרירות הנורווגית בישראל, משרד החוץ של הרפובליקה הצ'כית, השגרירות הבריטית, והשגרירות הגרמנית. בנוסף, הארגון מצויד בכספים ממספר קרנות בולטות, ביניהן קרן פורד, הקרן החדשה לישראל ועוד.¹⁰⁴ בשנת 2007, מתוך תקציב כולל של כ-4 מיליון שקלים, הקצה האיחוד האירופי לתנועה קרוב ל-1.7 מיליון שקלים שהם כ-40% מסך התקציב

מטרות מוצהרות: בתקנון כתוב ש"העמותה הוקמה במטרה לקדם את ענייניה של ירושלים ולטפחה, לפעול ליצירת יחסי גומלין בין מגזריה של העיר המושתתים על כבוד הדדי ולפעול ליצירת מערכות שלטוניות המעוגנות בקיומם של שני קולקטיביים לאומיים בעיר, יהודית ופלשתית".¹⁰² פרופיל העמותה, על פי אתר האינטרנט שלה, מציין שהארגון מפעיל "פעילות משפטית שנועדה לעכב ולמנוע צעדים חד צדדיים הפוגעים במרקם החיים בעיר ובאפשרות להגיע להסדר מוסכם לגבי עתיד העיר", וגם "פעילות מול גורמי

⁹⁶ אתג'אה, *بعد إعلان إسرائيل مقاطعة مؤتمر ديرين الثاني: بيان "اتجاه": مسعانا حماية الحق الفلسطيني وتجنيد مقاطعة عالمية لاسرائيل كنظام استعماري عنصري*.

⁹⁷ אתג'אה, *بيان لجنة المتابعة العليا حول إعلان الإضراب والاحتجاج الشعبي على العدوان الإسرائيلي على غزة*, 28 בדצמבר, 2008. <http://www.ittijah.org/?intL=1780&intItem=1780&intItemDisplayType=2&intCategory=357&intMenu=285&intMenu=285&intMenuType=2&intItemDisplayType=4> [19 במרץ, 2009]

⁹⁸ דוא"ל שנשלח מהמייל הפרטי של אמיר מח'ול, מנכ"ל אתג'אה, בכתובת ameer@ittijah.org, תחת הכותרת, *Israel is committed to acts of genocide*, בתאריך ה-7 בינואר, 2009.

⁹⁹ דוא"ל שנשלח מהמייל הפרטי של אמיר מח'ול, מנכ"ל אתג'אה בכתובת ameer@ittijah.org, תחת הכותרת, "ittijah press release - Land day (Hebrew)", בתאריך ה-30 במרץ, 2009.

¹⁰⁰ דוא"ל שנשלח מהמייל הפרטי של אמיר מח'ול, מנכ"ל אתג'אה בכתובת ameer@ittijah.org, תחת הכותרת, *Freedoms Committee press release - Barukh Marzel (hebrew)*, בתאריך ה-2 בפברואר, 2009.

¹⁰¹ דוא"ל שנשלח מהמייל הפרטי של אמיר מח'ול, מנכ"ל אתג'אה בכתובת ameer@ittijah.org, תחת הכותרת, *URGENT - Israeli Chief of Police - administrative order to cancell the memorial event on George Habash*, בתאריך ה-31 בינואר, 2009.

¹⁰² מסמכים שנלקחו מתיק "עיר עמים" ברשם העמותות.

¹⁰³ עיר עמים, *אודות פרופיל*, ההדגשה איננה במקור.

¹⁰⁴ מסמכים שנלקחו מתיק "עיר עמים" ברשם העמותות.

של העמותה באותה השנה. סך כל המימון הממשלתי הזר (שכולל את האיחוד האירופי, השגרירות הנורווגית, השגרירות הגרמנית וממשלת בריטניה באמצעות קרן מניעת סכסוכים ששייכת לממשלה) עלה לסך של 67% מהתקציב של עיר עמים בשנת 2007.¹⁰⁵

עיר עמים אימץ אגינדה המקדמת את הנרטיב הפלסטיני בירושלים, תוך הדגשת הטענה שירושלים המזרחית איננה בריבונות ישראל, אשר כבשה את העיר בצורה לא חוקית. במסגרת זו, הארגון מפרסם מפות אשר מציינות מבנים ברובע היהודי כהתנחלויות.¹⁰⁶ בנוסף, הוא מפרסם מפות של ירושלים, ובהן שכונות כגילה, רמות, פסגת זאב, הר חומה, תלפיות מזרח, נווה יעקב, הגבעה הצרפתית – כולן מסומנות באופן דומה כהתנחלויות.¹⁰⁷ הארגון גם מקדם את הנרטיב הפלסטיני שטוען שעמותות כ"עטרת כהנים" או "אלעי"ד" אשר רוכשות נכסים בעיר-דוד ובעיר העתיקה הינן "עמותות מתנחלים",¹⁰⁸ אשר פעילותן באגן העיר העתיקה מאופיינת כמהלך "חסר תקדים, גס ודווקני לנכס איזורים אלה לריבונותה של ישראל".¹⁰⁹ עיר עמים מכנה את פרויקט פיתוח עיר דוד כ"מיזם ממשלתי/התנחלוטי [הלובש] סממנים של גן שעשועים אוונגליסטי של הימין הדתי-לאומי".¹¹⁰

הארגון מסביר כי הוא מקדם נרטיב זה מכיוון ש"העולם המערבי, שלא לומר העולם הערבי, לא הכירו בסיפוח שטחים אלה של הגדה המערבית לירושלים הישראלית, ומעולם לא ניתנה הכרה פורמאלית להחלטה זו של ממשלת ישראל".¹¹¹ כאמור, האיחוד האירופי חזר על עמדה זו של עיר עמים בדו"ח סודי בשנת 2009, ולכן

אין זה פלא שהאיחוד מממן כמעט מחצית מפעילותו של ארגון המקדם נרטיב זה. נוסף על כך, הארגון לא נמנע בהצגת עמדותיו ביחס לסכסוך הישראלי-פלסטיני (ולאו דווקא בנושא ירושלים) והוא מקדם אפיק אחר שבו תומך האיחוד האירופי,¹¹² כאשר הוא קורא לאימוץ יוזמת השלום של הליגה הערבית.¹¹³

עיר עמים מציג תמונה הממעטה בערך הביטחון של ישראל ותושביה, ובהתייחסו למחנה הפליטים שועפאת, כותב הארגון כי "באשר לביטחון, מחנה הפליטים שועפאת הוא 'גטו' פלסטיני צפוף ועני בלב ירושלים, שתושביו מתנגדים לשליטה ישראלית ולפיכך הוא נתפס על ידי הרשויות הישראליות כאיום בטחוני פוטנציאלי (למרות העובדה כי המחנה מעולם לא היה מקור לבעיות ביטחון משמעותיות)".¹¹⁴ במקום אחר, מתייחס הארגון לגדר ההפרדה סביב מחנה הפליטים כ"חומה דמוגרפית".¹¹⁵ ברי כי הארגון ממעיט בחשיבות הביטחון של אזרחי ישראל - חוליות מחבלים נתפסו לא פעם אחת פועלות במחנה הפליטים שועפאת, ובינואר 2008 אף נהרגו שני שוטרי מג"ב בפיגוע ירי במחסום בכניסה למחנה הפליטים.¹¹⁶ יצוין כי למרות ההתייחסות לגדר ההפרדה כ"חומה דמוגרפית", הארגון מודע לחשיבותה הביטחונית של הגדר, ובדו"ח תמונת המצב בירושלים בשנת 2008 נכתב כי "לית מאן דפליג כי גדר ההפרדה מקשה מאוד על חדירת מפגעים משטחי הגדה המערבית לשטח ישראל, והיא תרמה תרומה מסוימת בהורדת רמת האלימות ביחס לשנות האינתיפאדה הראשונות".¹¹⁷

¹⁰⁵ מסמכים שנלקחו מתיק "עיר עמים" ברשם העמותות.

¹⁰⁶ עיר עמים, דאגן, הדו"ח הסודי של העיר העתיקה. http://www.ir-amim.org.il/_Uploads/dbsAttachedFiles/HistoricBasinOldCityHeb.pdf [22 במרס, 2009]

¹⁰⁷ עיר עמים, ירושלים רבתי 2007. http://www.ir-amim.org.il/_Uploads/dbsAttachedFiles/GreaterJerusalemHeb.pdf [22 במרס, 2009]

¹⁰⁸ עיר עמים, "אפיון ההתנחלויות בירושלים", *התנחלויות במזרח ירושלים - אפיון ההתנחלויות בירושלים*, <http://www.ir-amim.org.il/?CategoryID=238>, [22 במרס, 2009]

¹⁰⁹ עיר עמים, ירושלים 2008 - תמונת מצב: התפתחויות מדיניות ותמורות בשטח, 23.

http://www.ir-amim.org.il/_Uploads/dbsAttachedFiles/AnnualReport2008Heb.pdf [22 במרס, 2009] שם, 22.

¹¹¹ עיר עמים, "מהי מזרח ירושלים", על מזרח ירושלים - מהי מזרח ירושלים. <http://www.ir-amim.org.il/?CategoryID=275> [22 במרס, 2009].

¹¹² The EU-Israel Association Council 8th meeting, *EU Statement, June 2008, article 16*. <http://www.delisr.ec.europa.eu/english/specialfr.asp?id=59> [March 22, 2009]

¹¹³ עיר עמים, ירושלים 2008 - תמונת מצב, 31.

¹¹⁴ עיר עמים, "מחנה פליטים שועפאת", *שכונות פלסטיניות במזרח ירושלים - מחנה פליטים שועפאת*. <http://www.ir-amim.org.il/?CategoryID=256> [22 במרס, 2009]

¹¹⁵ עיר עמים, *החומה הדמוגרפית במחנה הפליטים שועפאת*. http://www.ir-amim.org.il/_Uploads/dbsAttachedFiles/ShuafatMapHeb.jpg [22 במרס, 2009].

¹¹⁶ יאיר אטינגר, עמוס הראל ויובל אזולאי, "המחבלים מגוש עציון יצאו לפני שבוע מהכלא", *YNET*, (25/01/08). <http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/948046.html> [22 במרס, 2009].

גלובס, "חוליית אל-קאעידה" מואשמת בתכנון פיגוע בכנסת ועשרות פיגועים נוספים, *גלובס*, (17/3/2005). <http://www.globes.co.il/news/docview.aspx?did=895300> [22 במרס, 2009].

אפרת וייס, "סוכל פיגוע התאבדות כפול בשכונת רמות ב-ם", *YNET*, (1/06/05). <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3093752,00.html> [22 במרס, 2009].

¹¹⁷ עיר עמים, ירושלים 2008 - תמונת מצב, 27.

שהיא מנוגדת לחוק, זאת משום ש"לאור האילוצים הדמוגרפיים החמורים [...] וההגבלות שהטילה ישראל על בניה פלסטינית במזרח ירושלים, שורות של בתים פלסטינים נבנו ללא היתרי בניה".¹²⁰ אין גינוי לתופעה, והדבר מוצג כמהלך הנובע מחוסר ברירה משום ש"אין כל אפשרות חוקית שתענה על צרכי הדיור שלהם".¹²¹ הארגון לא מצדיק בנייה לא-חוקית ישראלית בשל מגבלות מיקום דמוגרפיות בשכונות חרדיות, ומתעלם מכך שאין שום חוק המחייב את המדינה להכשיר בנייה בלתי חוקית בשל צפיפות דמוגרפית.

הארגון נוקט בפעילות משפטית במטרה להשפיע על מדיניות ישראל במזרח ירושלים. בין העתירות שהגיש הארגון ישנן כאלו העוסקות בנושאי בתי-ספר במזרח העיר, בחפירות ארכיאולוגיות יהודיות, עתירות נגד קניית בתים ונגד בנייה בלתי-חוקית של יהודים ועוד.¹¹⁸ הארגון לא עותר לבית המשפט בנוגע לחפירות פלסטיניות במזרח העיר או בנוגע לבנייה בלתי-חוקית של פלסטינים במזרח העיר, למרות שפעילותו המשפטית נועדה "לעכב ולמנוע צעדים חד צדדיים".¹¹⁹ ממילא, הארגון מצדיק את הבנייה הבלתי חוקית של הפלסטינים למרות

שלום עכשיו

אתר: <http://www.peacenow.org.il>

מזכ"ל - יריב אופנהיימר.

עצמית". שלום עכשיו מציגה את עצמה כתנועה ש"תמיד לחצה על כל המפלגות שהיו בשלטון לאורך השנים ליזום צעדים לסיום הכיבוש ולכניסה למשא ומתן לשלום". בנוסף, "אחת ממטרות שלום עכשיו היא להעלות את המודעות לנזק הנגרם לישראל בשל הכיבוש המתמשך, לא רק במישורים הכלכלי והמדיני, אלא גם הנזק המוסרי הנגרם לערכים ולמרכיבים

שלום עכשיו מציגה את עצמה כתנועה החוץ-פרלמנטרית הגדולה והותיקה בישראל. התנועה הוקמה בשנת 1978 כהתארגנות ספונטנית לתמיכה בהסכם שלום עם מצרים והמשיכה לפעול מאז כקבוצת-לחץ שמטרתה סיום הנוכחות הישראלית ביהודה ושומרון ופנייה למשא מתן לשלום.¹²² התנועה השכילה "להמציא את עצמה מחדש" כתנועת מחאה נגד מלחמת לבנון הראשונה, ומתגאה בארגון "הגדולה בהפגנות ישראל", שהביאה להקמת ועדת החקירה לאירועי סברה ושתילה ולהדחתו של אריאל שרון מתפקיד שר הביטחון.¹²³

שלום עכשיו سلام الان PEACE NOW

החברה בישראל".¹²⁵

שלום עכשיו מקבלת מימון נדיב ממספר ממשלות זרות – על פי נתוני 2007, השגרירות הנורווגית תרמה סכום נכבד של 944,056 שקלים, וממשרד החוץ הבריטי נתקבלו 751,687 שקלים. לסכומים אלו מתווספים 341,958 שקלים ממשרד החוץ הגרמני, וכן 121,014 שקלים ממשרד החוץ ההולנדי.¹²⁶ הסכומים שנתקבלו מישויות מדיניות זרות הם כ-40% מהכנסותיה של העמותה מתרומות מחו"ל.

הארגון הפוליטי "שלום עכשיו" איננו עמותה רשומה, אלא הוא רשום תחת השם "ש.ע.ל – שלום עכשיו לישראל מפעלים חינוכיים", אשר הינה העמותה המממנת חלק מפעילויות שלום עכשיו.¹²⁴ לאחר עתירה נגד הארגון, הקשר בין השניים נבדק, ובימים אלו עמותה בשם "שלום עכשיו" נמצאת בתהליך רישום.

פעילותה הנוכחית של התנועה מתמקדת בעיקר בהתנגדות להתנחלויות ובניסיונות שונים להשפיע על מדיניות ישראל בנושא. במסגרת זו מפעילה שלום

מטרות מוצהרות: "העקרונות הבסיסיים של התנועה היו זכותה של ישראל לגבולות בטוחים וכן, זכותם של שכנינו לכך, כולל זכותם של הפלסטינים להגדרה

¹¹⁸ עיר עמים, "פעילות משפטית", חפירות בעיר העתיקה ובאגן הדיסטורני < פעילות משפטית. <http://www.ir-amim.org.il/?CategoryID=382> [22 במרס, 2009].

¹¹⁹ עיר עמים, "פעילות משפטית", חוק נכסי נפקדים < פעילות משפטית. <http://www.ir-amim.org.il/?CategoryID=196> [22 במרס, 2009].

¹²⁰ עיר עמים, הריסות בתים באזור אל-בוסתאן בסילוואן: התרעה וסקירה, נובמבר 2008. [http://www.ir-amim.org.il/_Uploads/dbsAttachedFiles/SilwanHouseDemolitionsHeb\(2\).doc](http://www.ir-amim.org.il/_Uploads/dbsAttachedFiles/SilwanHouseDemolitionsHeb(2).doc) [22 במרס, 2009].

¹²¹ שלום עכשיו, אודות < אודות התנועה. <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=43> [03 במאי 2009].

¹²² שם.

¹²³ שם.

¹²⁴ שם. באתר האינטרנט של התנועה אף מצוין כי "כל הזכויות שמורות לש.ע.ל – שלום עכשיו לישראל מפעלים חינוכיים".

¹²⁵ שם.

¹²⁶ מתוך נתוני התיק של "ש.ע.ל – שלום עכשיו לישראל מפעלים חינוכיים" ברשם העמותות. כמו כן, קיבלה העמותה מחו"ל תרומה נוספת של 149,138 ₪ ממכון החברה הפתוחה. בשנים 2004-2005 התקבלו גם תרומות מהאיחוד האירופי, משגרירות פינלנד ומשגרירות בלגיה.

עכשיו את "פרויקט מעקב ההתנחלויות" המתמשך, לטענת יוזמיו, כבר משנת 1990.¹²⁷ פרויקט מעקב ההתנחלויות עוקב אחר בניית התנחלויות ומאחזים, הפקעת אדמות, בניית גדר הפרדה וכד'.¹²⁸ הפרוייקט מפיך מפות של התנחלויות,¹²⁹ ועורך סקרים בקרב הציבור הרחב ובקרב המתנחלים בנוגע לעמדותיהם בדבר ההתנחלויות ואפשרות פינון.¹³⁰

מלבד איסוף והצגת מידע דרך פרויקט מעקב ההתנחלויות, שלום עכשיו פועלת כנגד התנחלויות גם במישור המשפטי, ובאתר התנועה מוצגת רשימה של עתירות שהיא הגישה בנושא לבג"ץ בעשור האחרון.¹³¹

המשפט הבינלאומי הפומבי, שלא להפעיל ריבונותה בשטחים המוחזקים, לשמור על המצב הקיים ולהחזיר את הסדר והחיים הציבוריים, כפי שהיו קיימים ערב הכיבוש. לפי הטענה, העובדות הנוצרות בשטחים, מכוח ההתנחלויות, הן קבועות ובלתי תלויות בכל הסדר מדיני שיתקיים לאחר שיתייים הממשל הצבאי. עוד נטען, בין היתר, כנגד ההוצאות הכספיות הכרוכות בהתיישבות בשטחים המוחזקים, כנגד כינון מערכת משפט ייחודית לתושבים וכנגד פעילותן של רשויות בעלות השקפת עולם יהודית, הפוגעת באוכלוסיה הערבית המקומית.

עתירה זו נדחתה ע"י בית המשפט העליון בטענה כי מטרתה של העתירה אינה אלא תקיפתה של מדיניות ממשלתית, ללא התייחסות לפעולות או להימנעות מפעולות קונקרטיות, וכי אין זה מתפקידו של בית המשפט לדון בעניינים מדיניים מופשטים או במדיניות חוץ וביטחון כאשר אין מחלוקת מוגדרת וספציפית.¹³³ מבין רשימת הבג"צים המופיעה באתר התנועה ובמאגרים המשפטיים השונים, רק בג"ץ אחד עוסק בנושא שאינו התנגדות להתנחלויות, והוא בג"ץ בדבר עתירת חופש ההפגנה, בנוגע להעברת עלויות עריכת הפגנת תמיכה בהתנתקות למשטרה.¹³⁴

תנועת שלום עכשיו עוסקת בנושאים פוליטיים מובהקים, וגם גיבתה סרבנים כ"תגובה ישירה ומובנת למדיניות ממשלת שרון", וקובעת כי "החיסולים הינם בלתי מוסריים, מביאים להרג חפים מפשע". התנועה אף קוראת לישראל לקדם משא ומתן מול אסד נשיא סוריה, ומביעה את תמיכתה ביוזמת ז'נבה ובפניו התנחלויות.¹³⁵

הגיע הזמן לבחור!

כן להסכם שלום

פיוזמת ז'נבה שלום עכשיו

הבג"ץ הראשון בנושא הוגש כבר ב-1991, סמוך לתקופת תחילת פעילותו של צוות מעקב ההתנחלויות.¹³² בבג"ץ זה טענו העותרים כי: "עניינה של העתירה בהקמת יישובים אזרחיים והתנחלויות בשטחים המוחזקים על ידי צה"ל בתפיסה לוחמתית. לטענת העותרים, נעשות ההתנחלויות ללא כפיפות לטעמי ביטחון, אלא למטרות יישוב קבוע של אזרחים במקום. פעילותה של המשיבה ושל רשויות אחרות בקשר להתנחלויות הנעשות שלא מטעמי ביטחון, סותרת את מחויבות המדינה, על פי

¹²⁷ שלום עכשיו, צוות מעקב ההתנחלויות – מהו?, <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=195&docid=933>, [03 במאי 2009]
¹²⁸ שלום עכשיו, דו"חות בנייה בהתנחלויות < הגדה המערבית – עובדות ומספרים – יוני 2006, <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=61&fld=191&docid=1856>, [04 במאי 2009]

¹²⁹ שלום עכשיו, מפות ופלאיירים, <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=59&fld=60>, [04 במאי 2009]
¹³⁰ שלום עכשיו, התנחלויות < סקרים בציבור הישראלי, <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=61&fld=188>, [04 במאי 2009]
¹³¹ שלום עכשיו, התנחלויות < פעילות משפטית, <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=370>, [04 במאי 2009]

¹³² בג"ץ 4481/91 "איסור הקמת התנחלויות".

¹³³ שם.

¹³⁴ בג"ץ 2557/05 "עתירת חופש ההפגנה".

¹³⁵ שלום עכשיו, שלום עכשיו קוראת לממשלה להיענות להושטת יד לשלום על ידי נשיא סוריה! – 12/12/2004. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=69&docid=1117&pos=3> [12 ביולי, 2009]

שלום עכשיו, בעד יוזמת ז'נבה ובעד פינוי התנחלויות – 08/04/2004. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=69&docid=555&pos=4> [12 ביולי, 2009]

שלום עכשיו, שלום עכשיו על הסירוב לישראל בשטחים הכבושים – 31/03/2002. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=362&docid=1566&pos=9> [12 ביולי, 2009]

שלום עכשיו, הממשלה היא הסרבנית האמיתית – תגובה למכתב הטייטס – 08/10/2003. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=362&docid=1563&pos=5> [12 ביולי, 2009]

מרכיב משמעותי באשר לעתידו של הסכם שלום בין ישראל לפלסטינים", כל זאת מבלי לפרט את הסיבות לקביעה זו.¹³⁶ גם גדר ההפרדה זוכה ליחס דומה, משום ש"יעודה המוצהר הוא הגנה על אזרחי ישראל", אך לדעת הארגון למעשה "מטרתה לכלוא מיליוני פלסטינים בתוך מובלעות, כדי שיהיו חסרי יכולת קיום ותנועה חופשית וכדי לדחוף אותם לטרנספר".¹³⁷

תנועת שלום עכשיו "מתנגדת להתנחלויות" משום ש"הן מונעות את הקמתה של מדינה פלסטינית רציפה ובת קיימא", ומשום שהן "מסכנות את בטחון ישראל". אך עמדתה של התנועה לא זהה בנושא בנייה בלתי חוקית ערבית, משום שלפי דעתה "בניה בלתי חוקית של פלסטינים בגדה המערבית או במזרח ירושלים [...] אינה

האגודה לזכויות האזרח בישראל

אתר: <http://www.acri.org.il>

נשיא האגודה – סמי מיכאל, יו"ר – עו"ד עדי ספיבק

האגודה טוענת שהיא ממומנת באמצעות דמי חבר ותרומות מחו"ל. עמדתה הרשמית שלהאגודה היא שלא לבקש ולא לקבל מענקים ממקורות ממשלתיים או מפלגתיים בישראל וזאת כדי לשמור על עצמאותה. בהתאם לדו"חות הפעילות על מאזני האגודה,¹⁴¹ תקציבה לשנת 2007 עמד על 9,958,467 שקלים, כאשר מתוך זה 2,835,953 שקלים הגיעו מתרומות וממענקים מחו"ל. התרומה הגדולה ביותר לשנה זו הגיעה מטעמה שלהקרן החדשה לישראל על סך 1,907,846 שקלים ונועדה לממן פעילות כללית, אך התקבלו גם תרומות מממשלות זרות: ממשלת בלגיה תרמה 277,740 שקלים ששימושם העיקרי היה פעילות משפטית בישראל, הקהילה

האגודה מציגה את עצמה כגוף בלתי מפלגתי ובלתי תלוי, שהוקם בשנת 1972 כדי "להגן על זכויות האדם בישראל, בשטחים הנתונים בפועל לשליטתה, ובכל מקום שבו הפגיעה בזכויות נעשית על-ידי רשויות ישראליות".¹³⁸

מטרות מוצהרות: האגודה מפעילה פעילות חינוכית אשר "מתמקדת בבעלי תפקידים הנתפסים כסוכני שינוי חברתי". נוסף על כך, "במישור המשפטי פועלת האגודה לשנות מדיניות ולקבע נורמות של כיבוד זכויות האדם בקרב הגופים השלטוניים בישראל. האגודה מביאה מקרים עקרוניים של הפרת זכויות בפני הערכאות השיפוטיות השונות,

האירופית תרמה 90,571 שקלים לפעילות בנושא זכויות התכנון בירושלים המזרחית, ושגרירות בריטניה אשר 270,316 שקלים מטעמה שימשו למימון פעולות תחת הכותרת "זכויות האדם בשטחים". תרומות ממשלתיות

רובם בפני בית המשפט העליון.¹³⁹ האגודה יוזמת הצעות חוק שתכליתן להגן על זכויות האדם והאזרח ולקדמן, ופועלת בקרב קובעי מדיניות כדי להביא לשינוי מדיניותו".¹⁴⁰

¹³⁶ שלום עכשיו, *בניה בלתי חוקית של מתנחלים ושל פלסטינים – מוסר כפול – מרץ 2006*. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=62&docid=1714> [12 ביולי, 2009]

¹³⁷ שלום עכשיו, *בעד גדר על הקו הירוק – נגד הגדר של שרון – 25/05/2003*. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.peacenow.org.il/site/he/peace.asp?pi=69&docid=552&pos=7> [12 ביולי, 2009]

¹³⁸ האגודה לזכויות האזרח, *על האגודה*, 18/2/2009, <http://www.acri.org.il/story.aspx?id=15>, [20 במאי 2009]

¹³⁹ לרשימת העתירות הקשורות לאגודה לפי ערכאות ראה – *התזנינות האגודה*, פסקי דין עקרוניים, <http://www.acri.org.il/story.aspx?id=19>, [26/3/2009] לפי נתונים אלו, לבית המשפט העליון הוגשו לאורך השנים 100 עתירות, לבית המשפט המחוזי 14, לבית משפט השלום 2, לבית הדין הארצי לעבודה הוגשה עתירה אחת ולבית הדין האזורי לעבודה הוגשו 3. יחד עם זאת יש לקחת בחשבון כי נתונים אלו לא בהכרח מייצגים עתירות שהגישה האגודה עצמה – כך למשל מופיע ברשימה זו בג"ץ אביטן (528/88). בג"ץ זה עניינו ביהודי שביקש לרכוש מגרש ביישוב של בדואי. האגודה מציגה את המקרה כאפליה על בסיס לאום – הלאום היהודי. אולם האגודה לזכויות האזרח לא השתתפה בבג"ץ זה ואינה מופיעה בתיק כעותרת או כאחד הצדדים:

<http://www.nevo.co.il/serve/home/it/images/word.jpg> [20 במאי 2009]

¹⁴⁰ האגודה לזכויות האזרח, *על האגודה*.

¹⁴¹ האגודה לזכויות האזרח, *שקיפות: האגודה לזכויות האזרח – דוחות רשמיים ומידע כספי* (22/2/2009), <http://www.acri.org.il/story.aspx?id=98>, [20 במאי 2009]

אלו הן כ-6.5% מכלל תקציב האגודה, וכ-22.5% מכלל הכנסותיה מתרומות מחו"ל לשנת 2007. פעילותה המשפטית של האגודה, כאמור, נועדה במוצהר להשפיע על המדיניות בישראל.

האגודה עוסקת במספר רב של נושאים, אך בכל הקשור לסכסוך הישראלי-פלסטיני היא נוקטת בעמדה מוטת. כך למשל בדו"ח השנתי לשנת 2008 שבו מוצגות הפרות שונות של זכויות אדם, מוקדשים פרקים מיוחדים לפלסטינים שבשטחי יהודה ושומרון, מוצגת תמונה חד-צדדית המעלימה את הקשר הטרור,¹⁴² ומדיניות ישראל מוצגת כ"אפרטהייד",¹⁴³ אם כי שלא על בסיס גזעי אלא על פי "קריטריון [ה] אתני-לאומי המשמש בשטחים".

דוגמא בולטת ומוקצנת לנקודת המבט של האגודה ניתן למצוא בפנייה ליועמ"ש שנשלחה יחד עם ארגוני זכויות אדם נוספים ב-28 בינואר 2009.¹⁴⁴ פנייה זו התבססה על עדויותיהם של "פלסטינים שנעצרו במהלך הלחימה ברצועת עזה" על התנאים המחפירים שבהם הוחזקו לכאורה. ההגדרה "פלסטינים שנעצרו במהלך הלחימה ברצועת עזה" לא מתייחסת כלל לנסיבות שבהן נעצרו פלסטינים אלו, ולמרות ששמותיהם מצוינים בפניה ליועץ המשפטי לממשלה, לא ברור האם מדובר במחבלים חמושים או באזרחים. מהימנותם של העדים איננה ברורה, ולא ברור האם ניתן לשחזר את עדותם בצורה ברורה, כמקובל בעדות משפטית מקובלת.

על עמדתה הכללית של האגודה בנוגע לאופייה של מדינת ישראל, ניתן להתרשם מנייר העמדה שהוגש ע"י האגודה ב-19 במרץ 2007 לועדת החוקה של הכנסת.¹⁴⁵ נייר זה קרוי "עמדת האגודה בעניין הגדרת אופי המדינה בחוקה "יהודית ודמוקרטית", והוא עוסק בהגדרת אופי המדינה, לאור הדיונים שנערכו בוועדת החוקה של הכנסת. הסעיף כבר נדון בוועדה בעת שהאגודה שלחה את הנייר, אך האגודה הסבירה שהנושא מספיק חשוב בכדי לשלוח את דעתה, למרות האיחור. האגודה ציינה שאי אפשר להגדיר את המדינה כך שתסתור את אחד מיסודות הדמוקרטיה הבאים:

"שוויון בין כל אזרחי המדינה, ללא הבדלי לאום, דת או מוצא אתני, בהשתייכותם למדינה ובזכויותיהם", ולפיכך "ההצעה להגדיר את מדינת ישראל כ"מדינה יהודית" בסעיף מחייב בחוקה היא "בעייתית". האגודה מקדמת טיעון שלפיו מדינה יהודית הינה מדינה גזענית, ושי"עצם הגדרת המדינה בחוקה כמדינה יהודית [...] מדירה את האוכלוסייה הלא-יהודית ומפלה אותה לרעה". שינוי החוקה ייצור, אליבא דהאגודה, "פתח רחב ומסוכן להצדקת מדיניות מפלה וגזענית כלפי מי שאינם יהודים."

האגודה פעלה באופן דומה גם בנוגע ל"חוק האזרחות", וקבעה כי יש להחיל את האזרחות גם על פלסטינים תושבי השטחים המתחתנים עם ישראלים. לטענת האגודה, החוק המוצע, המבקש לעגן את זהותה היהודית של ישראל, "הוא חוק גזעני ונגע מוסרי". האגודה עתרה לבג"ץ ביחד עם עדאלה והמוקד להגנת הפרט, תוך טענה שהחוק הינו "ענישה קולקטיבית".¹⁴⁶ האגודה דוחה טיעונים של משפטנים מכובדים כאמנון רובינשטיין (לשעבר יו"ר ועדת חוקה ומשפט בכנסת) ורות גביזון (מייסדת האגודה לזכויות האזרח ונשיאתה לשעבר), אשר קובעים כי "אין שום דבר האוסר על דמוקרטיה בעת מלחמה להגן על עצמה מפני כניסת נתינים מאזור שבו נתונה נאמנותם לשלטון עוין הנלחם בישראל, ואין שום כלל במשפט הבינלאומי - ולו גם בהיעדר מצב מלחמה - המקנה לזרים זכות להגירה לצורכי נישואין".¹⁴⁷ רות גביזון מוסיפה כי "הזכות לקיים חיי משפחה, עם כל חשיבותה, אינה עושה כאן את העבודה. אזרח מדינה אחת הבוחר לקשור את חייו עם חיי אדם שאינו זכאי להתגרר במדינה זו צריך להביא בחשבון שמימוש החיים המשותפים יוכל להיעשות רק בארץ אחרת. נכון שרוב המדינות, וישראל בכללן, מקלות על אזרחיהן להעניק תושבות ואזרחות לבני המשפחה הקרובים שאינם אזרחים מלכתחילה, אבל הזכות שיש לאזרח בהקשר זה היא רק לכך שהטיפול בבקשתו לא יהיה נגוע באפליה פסולה או בשיקולים זרים".¹⁴⁸ מדברים אלו נראה כי אין מדובר ב"ענישה קולקטיבית" או ב"נגע מוסרי".

¹⁴² האגודה לזכויות האזרח בישראל, זכויות האדם בישראל – תמונת מצב 2008, <http://www.acri.org.il/pdf/tmunat2008.pdf>, [20 במאי, 2009]

¹⁴³ ראה למשל שם, עמ' 18: "[המצב בשטחים] [...] [ה] מזכיר במובנים רבים והולכים את משטר ההפרדה ("האפרטהייד") ששרר בדרום-אפריקה..."

¹⁴⁴ האגודה לזכויות האזרח, ארגוני זכויות אדם: ישראל החוקה, עצורים מעזה בתנאים אכזריים ומשפילים, 28.1.2009, <http://www.acri.org.il/story.aspx?id=2035> [20 במאי 2009]

¹⁴⁵ האגודה לזכויות האזרח, עמדת האגודה בעניין הגדרת אופי המדינה בחוקה, כ"יהודית ודמוקרטית", 21/3/2007

<http://www.acri.org.il/Story.aspx?id=1487> [20 במאי 2009]

¹⁴⁶ האגודה לזכויות האזרח, צו על תנאי בעתירות לביטול חוק האזרחות, 06/05/2008. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.acri.org.il/Story.aspx?id=1830> [5 באוקטובר 2009]

¹⁴⁷ אמנון רובינשטיין וליאב אורגד, ביטחון המדינה, רוב יהודי וזכויות אדם: המקרה של הגירה לצרכי נישואין, 2005. ניתן לצפות באינטרנט: www.haaretz.co.il/hasite/images/daily/D070505/rov.rtf [5 באוקטובר 2009]

¹⁴⁸ רות גביזון, הצדק לחוק האזרחות, 05.08.03, ניתן לצפות באינטרנט: http://civics.haifa.ac.il/updates/upd_files/gabizon.htm [5 באוקטובר 2009]

ובין אם בפנייה לערכאות ישראליות ובינלאומיות.¹⁵⁴ אחד הנושאים המרכזיים שבהם הארגון מתמקד הינו נושא האסירים הביטחוניים, והוא אף מציין שלדעתו מן הראוי לסווג אותם כ"אסירים פוליטיים".¹⁵⁵

הארגון פונה לערכאות בינלאומיות שונות, ודוגמא בולטת לפעילות שכזו היא השתתפותן של נציגות עדאלה עו"ד סאוסן זהר ורינת רוזנברג (לצד נציגי ארגונים אחרים וכן נציגי ממשלת ישראל) בדיוני ועדת האו"ם לביעור האפליה הגזעית שהתקיימו ב-22-23 במרץ

2007 במסגרת הסבב ה-70 של הוועדה.¹⁵⁶ מסקנותיה העיקריות של הוועדה פורסמו בהודעה לעיתונות מטעם הארגון,¹⁵⁷ ובהן שוויון בזכות השיבה (ההדגשה במקור), קריאה לביטול הטבות ליוצאי צבא, וכן הכרה בזכותם של הבדואים להיות בעלי האדמות, השטחים והמשאבים השייכים להם באופן מסורתי, המיושבים על ידם או הנמצאים בשימוש באופן אחר – הכרה למעשה בבנייה לא חוקית ותפיסת קרקעות. כמו כן נרמז כי ישראל אחראית לחפירות מתחת להר הבית המסכנות את מסגד אלאקצא מבלי לאזכר חפירות דומות שמבצע הווקף,¹⁵⁸ ונתבעת במפורש אחריותה של ישראל להגנה על פלסטינים מפני אלימות של מתנחלים – בעוד שאלימות כלשהי מצד פלסטינים איננה מוזכרת.¹⁵⁹

תורמי הארגון כוללים קרנות זרות וממשלות, ובהן קרן פורד, הקרן החדשה לישראל, האיחוד האירופי ומשרד החוץ השווייצרי.¹⁵¹ התורמים הממשלתיים מופיעים באתר הארגון למרות הצהרתו בפני רשם העמותות של יו"ר הארגון דאז, פרופ' מרואן דוירי, כי העמותה לא קיבלה בשנת 2007 תרומות מישויות מדיניות זרות.¹⁵² על פי הדו"חות הכספיים של העמותה לשנת 2007, ממשד החוץ השווייצרי התקבלו 186,975 שקלים, ואילו מהאיחוד האירופי 867,675 שקלים - תרומות ממשלתיות אלו הן כ-22% מהכנסות הארגון מתרומות בשנת 2007.¹⁵³

ארגון "עדאלה" (צדק בערבית), מציג את עצמו כארגון זכויות אדם לא ממשלתי וא-מפלגתי שנוסד בשנת 1996. הארגון הוא ארגון משפטי, ומוקד עיסוקו העיקרי הוא "זכויות המיעוט הערבי פלסטיני בפרט".¹⁴⁹

מטרות מוצהרות: "מטרותיו המרכזיות הן השגת שוויון במישור הזכויות האינדיבידואליות והזכויות הקולקטיביות למיעוט הערבי במדינת ישראל בתחומים שונים מביניהם: זכויות בקרקע, בתכנון ובדיוור, זכויות אזרחיות, זכויות פוליטיות, זכויות תרבותיות, זכויות חברתיות, זכויות כלכליות, זכויות דתיות, זכויות נשים וזכויות אסירים".¹⁵⁰

לשם השגת מטרותיו הארגון פועל בתחום ההסברה ולמען חקיקה, אך עיקר פעילותו הינה משפטית – בין אם במתן ייעוץ משפטי והכשרת מתמחים ומשפטנים ערבים,

¹⁴⁹ עדאלה, על עדאלה, <http://www.adalah.org/heb/about.php> [20 במאי 2009]

¹⁵⁰ שם.

¹⁵¹ <http://www.adalah.org/heb/doners.php> [20 במאי 2009]

¹⁵² דו"ח תרומות שהתקבלו מישות מדינית זרה מתאריך ה-24 לאוקטובר 2008, מסמכי הארגון ברשם העמותות.

¹⁵³ מסמכי הארגון ברשם העמותות.

¹⁵⁴ לרשימת עתירות ראה: עדאלה, פעילות משפטית, <http://www.adalah.org/heb/legaladvocacy.php> [20 במאי 2009]

¹⁵⁵ וליד דקה, "אסירים ביטחוניים או אסירים פוליטיים?", גליון עדאלה האלקטרוני, מס' 24, אפריל 2006.

¹⁵⁶ <http://www.adalah.org/newsletter/heb/apr06/comei.pdf> [20 במאי 2009]

¹⁵⁷ לרשימת הארגונים המשתתפים ראה: <http://www2.ohchr.org/English/bodies/cerd/cerds69-ngos.htm> [20 במאי 2009]

¹⁵⁸ עדאלה, הודעה לעיתונות: ועדה של האו"ם קוראת לישראל לבטל את חוק האזרחות, לפרק את החומה, לחייב את קרן קיימת לישראל לפעול על פי עקרונות לא מפלים ולדכור בכפרים הלא מוכרים, 10.3.2007. ראה גם באינטרנט: http://www.adalah.org/heb/pressreleases.php?pr=07_03_10 [10 באוגוסט 2009]

¹⁵⁹ הוועדה לביקורת ענייני המדינה, בקשה לחוות דעת מבקר המדינה, עפ"י סעיף 21 לחוק מבקר המדינה, על חפירות הווקף בהר הבית, 22 באוקטובר 2007. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.har-habayt.org/kneset22-10-07.htm> [12 ביולי 2009]

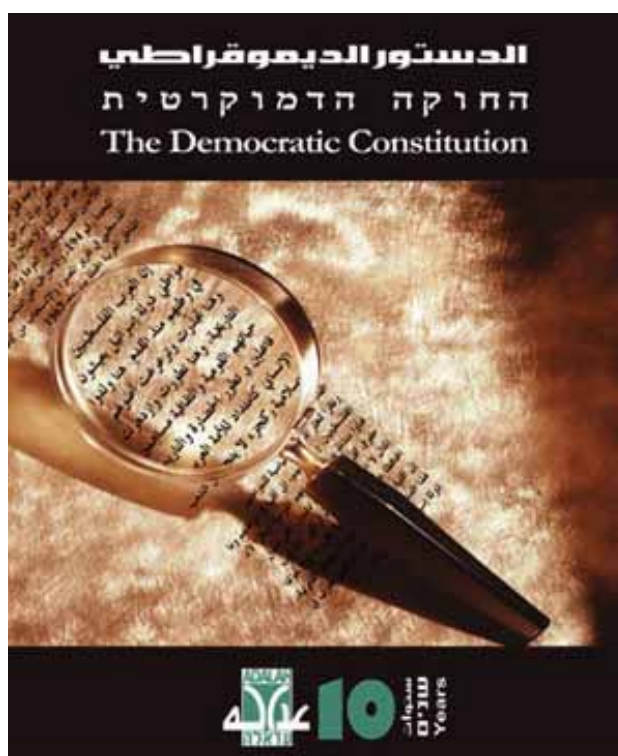
¹⁵⁹ עדאלה, הודעה לעיתונות: ועדה של האו"ם קוראת לישראל לבטל את חוק האזרחות. וכן ראה נוסח דו"ח הוועדה המקורי:

<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/G07/424/79/PDF/G0742479.pdf?OpenElement> [20 במאי 2009]

לנציגות של 50% בועדה שתקבע את הנושא.¹⁶⁰ בהקשר זה, הארגון פתח במאבק נגד הקרן הקיימת לישראל, והוא עושה שימוש בעתירות לבג"ץ ובפעולות מול גופים בינלאומיים כמו האו"ם.¹⁶¹

הארגון מקדם דמוניזציה של ישראל, ואף כינה את פעולות צה"ל "פשעי מלחמה", ואת מדיניות ישראל - "אפרטהייד".¹⁶² הארגון השתתף כחוקר, כיועץ וככותב במחקר של מכון דרום-אפריקאי שקבע כי ישראל מקיימת אפרטהייד וקולוניאליזם בשטחים.¹⁶³

גולת הכותרת בפעילותו של עדאלה הינה הצעת החוקה שפורסמה בראשית 2007 והיוותה חלק ממסמכי החזון של ערביי ישראל. בהצעת החוקה מצהיר עדאלה שיש לכונן משטר חוקתי של מדינה דו-לאומית וקובע שורת הסדרים בעניין. הכוונה היא למדינת "כל אזרחיה" אשר מאבדת את אופייה היהודי, ובין היתר ההצעה קובעת שלא ניתן יהיה לקיים את חוק השבות. הארגון מציג מתווה לפיו סמלי המדינה ייקבעו בחוק, כאשר לציבור הערבי יש זכות וטו על החלטות, והוא יזכה

¹⁶⁰ עדאלה, *החוקה הדמוקרטית*, 20/3/2007, http://www.adalah.org/heb/democratic_constitution-h.pdf, [20 במרס 2009]

¹⁶¹ עדאלה, *דו"ח מיוחד: קרן קיימת לישראל*, אין תאריך. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.adalah.org/heb/jnf.php> [12 ביולי, 2009]

¹⁶² עדאלה, *הודעה לעיתונות*: 13.1.2009, ארגוני זכויות אדם דורשים להעמיד לדין את האחראים להרג עשרות אזרחים בהפצצות על שני בתי ספר בעזה. ניתן לצפות באינטרנט: http://www.adalah.org/heb/pressreleases.php?pi=09_01_13 [12 ביולי, 2009]

¹⁶³ עדאלה, *הירחון האלקטרוני של עדאלה*: גליון מס' 46, מרס 2008. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.adalah.org/newsletter/heb/mar08/6.php> [12 ביולי, 2009]

Tikkun, *South African Academic Study Finds that Israel is Practicing Apartheid and Colonialism in the Occupied Palestinian Territories*,¹⁶³ May 29, 2009. Available at: <http://www.tikkun.org/article.php/20090602010855937> [12 July, 2009]

משרתים את מטרותיהם של תומכים ומממנים אלו, ובייחוד ממשלות זרות.

כתוצאה מפעילותם, ריבונות ישראל לעצמאותה, עמידות הזהות הציונית, והיכולת של ממשלות נבחרות לקבוע וליישם מדיניות מועמדות בסימן שאלה. ככל הנראה אין מדינה דמוקרטית אחרת בעולם אשר הינה מטרה למניפולציה של ממשלות זרות באמצעות התערבות כה כבדה וממומנת היטב בפוליטיקה הפנימית שלה. מניפולציה זו מפרה את עקרון אי-ההתערבות - אשר בתיאוריה נוהג בין מדינות דמוקרטיות.

תפקידם של הארגונים הממומנים בידי ישויות זרות הינו מרכזי גם במערכה הבינלאומית של דמוניזציה נגד ישראל, קידום חרמים וסנקציות (BDS), השימוש בהשוואת ישראל ל"אפרטהייד", והוקעתה כפושעת מלחמה העושה שימוש בענישה קולקטיבית. באמצעות הניצול של עקרון זכויות האדם כמסווה, הארגונים מצדדים באופן שיטתי בנרטיב הפלסטיני בסכסוך, ומוחקים את הקשר הטרור והמלחמה אשר מתנהלים נגד ישראל. ברמה בינלאומית זו, נושאים מדיניים הקשורים בהתנחלויות וביחסי ישראל והפלסטינים נטמעים בתוך המאמץ הרחב יותר שנועד לקעקע ולשלול את יסוד הציונות וזכות ההגדרה העצמית של העם היהודי, תוך קידום "פתרון של מדינה אחת לשני עמים".

מרבית המימון הזר לארגונים לא ממשלתיים פוליטיים נשמר תחת מעטה סודיות, ואין כלל מידע בנמצא, בעיקר מטעם ממשלות אירופאיות, לגבי תהליך קבלת ההחלטות בנושא. NGO Monitor ניהל תחלופת מכתבים ארוכה עם פקידי האיחוד האירופי בנושא זה, ולאחר בקשות רבות ותכנון תביעה למוסדות האיחוד עצמו נגד הפרת חוקי השקיפות, נשלח דיסק ובו כ-50 מסמכים הקשורים במידע שהתבקש בנוגע לשנים 2001-2007. אף על פי כן, במרבית המסמכים המידע הרלוונטי צונזר, כולל שמות ארגונים לא ממשלתיים שותפים ותהליך ההערכה של מקבלי המלגות. המשימה לפצח את מעט המשפטים השלמים והמספרים שנותרו במסמכים, ולבנות מהם הערכה בעלת ערך כלשהוא, הפכה לבלתי אפשרית.

המאמצים הדומים שנעשו בידי מספר חברים של הפרלמנט האירופי להשגת מידע זה נתקלו בתגובות בירוקרטיות רגילות - ולעתים אף מטעות - מהנציבות האירופית. לדוגמא, בתגובה למספר שאילתות, פקידי האיחוד השיבו שהנציבות מממנת רק פרויקטים של ארגונים לא ממשלתיים ולא את הארגונים עצמם. כפי שהמחקר הדגים, למרות תשובה זו, במקרים רבים המימון לפרוייקטים מהווה יותר ממחצית התקציב השוטף של הארגונים, ובצורה כזאת המימון מאפשר

כפי שמחקר זה מדגים, מימון רחב היקף לארגונים לא ממשלתיים פוליטיים אשר יוצא מכיסן של ממשלות וקרנות רבות עצמה, נותן לבעליו השפעה עצומה על המדיניות הישראלית ועל השיח הציבורי במדינה. בעוד התורמים, כמו גם הארגונים אשר מקבלים כסף זה, עושים שימוש תכוף בטענות הקשורות בזכויות האדם, ניתוח זה מראה את הדגש העמוק שניתן למעמדו הפוליטי של המיעוט הערבי, ולשינוי מדיניות ישראל בירושלים ובשטחים.

בנושאים חשובים כמו טבע המדינה והמסגרת הציונית, אשר חלק מארגונים אלו מבקשים להפוך ל"מדינת כל אזרחיה" פוסט-ציונית, הארגונים הלא ממשלתיים אשר נהנים מסיוע חיצוני מחזיקים בתפקיד מכריע. ארגונים כמו אתג'אה, מוסאוא, האגודה לזכויות האזרח בישראל ואחרים מובילים את הפעילות הזאת, כפי שעולה מהצעות החוקה ומדוגמאות נוספות הקשורות בארגונים אלו. בדרך זו, ארגונים אלו משמשים כסוכנים הישראליים של הממומנים החיצוניים - ממשלות (רובן אירופיות, כולל האיחוד עצמו) וקרנות זרות עתירות ממון כמו הקרן החדשה לישראל וקרן פורד.

נוסף על כך, ארגונים לא ממשלתיים לוקים באופן כללי בחוסר אחריותיות, ומימון ממשלתי זר הינו צורה של מיקור חוץ של עיצוב מדיניות בנוגע לסכסוך הישראלי-ערבי. הממשלות המעורבות בדבר יכולות לטעון כי הן אינן אחראיות למעשי הארגונים שאותם הן מממנות, אפילו כאשר פעילויות הארגונים מנוגדות למדיניות הרשמית והמוצהרת של המדינות המממנות. כך, האיחוד האירופי והמדינות החברות בו יכולים להדגים כי הם מקדמים את "פתרון שתי המדינות" ואת תהליך השלום, בזמן שלמעשה הם מממנים ארגונים הפועלים למען "פתרון מדינה אחת", מסעות פרסום נגד ה"אפרטהייד הישראלי", והתביעה הפלסטינית של זכות השיבה, בניגוד מוחלט למדיניות המוצהרת של מדינות אלו.

בצורה דומה, הארגונים הללו פעילים בדיונים העוסקים בעתיד יהודה ושומרון, בנושא ירושלים, ובפעילויות צה"ל בשטחים - הן באלו המתקיימים בתוך הציבור הישראלי והן ברמה הבינלאומית. בזירה הישראלית, הפעילים מארגונים עצרות והפגנות, מפרסמים הודעות וכתבות, מעוררים הד בתקשורת ומשתלטים על כנסים אקדמיים, ואף מציפים את בתי המשפט בעתירות רבות. בזירה הבינלאומית, ארגונים אלו מגישים הצהרות לועדות אנטי-ישראליות של האו"ם כמו מועצת זכויות האדם, משפיעים על התקשורת הבינלאומית, ומנהלים תיקי "לוחמה משפטית" במספר מדינות. תוך שימוש בעשרות מיליוני השקלים שהם מקבלים כל שנה, ארגונים לא ממשלתיים אלו הינם עצמתיים בהרבה מכל ארגוני החברה האזרחית בישראל אשר אינם

לבכירי הארגונים לטייל בעולם, להופיע בתקשורת, לשאת דברים בפאנלים של האו"ם וכו'. במילים אחרות, טענותיהם של פקידי הממשל האירופים אשר מעורבים במניפולציה ובדמוניזציה באמצעות ארגונים לא ממשלתיים לא עומדות במבחן המציאות, תחת שום בחינה הגיונית.

בהתבסס על ניתוח זה, יש חשיבות רבה לכך שהממשלה בישראל תתייחס למשמעויות הנגזרות מהמימון הזר העצום לארגונים לא ממשלתיים פוליטיים. בעוד שיש לשמר את עקרון חופש הביטוי, בו בזמן יש להגביל את היכולת של מדינות זרות לתמרן את הפוליטיקה הישראלית ולתרום לדמוניזציה של הציונות, ובכך לערער את הלגיטימציה הבינלאומית של ישראל.

הצעד הראשון והבסיסי ביותר בתהליך זה הינו להבטיח את השקיפות של העברת הכספים הזרים לארגונים לא ממשלתיים, עוד לפני ההעברה של הכספים עצמם. אנו מציעים כי גופים הקשורים בממשלות זרות יהיו מחויבים להודיע לממשלת ישראל על כל החלטה להעביר כספים לארגון ישראלי לפחות 60 יום לפני שהעברה כזאת מתבצעת בפועל, וכי מידע זה יהיה נגיש לכלל הציבור. אנו גם מציעים כי ממשלת ישראל תדרוש מידע על תהליך קבלת החלטות המימון שבאמצעותו מדינות האיחוד האירופי מעבירות כספים לארגונים לא ממשלתיים קיצוניים בישראל וברשות הפלסטינית.

סביר להניח כי נתיבי פעולה מוצעים אלו יהיו נתונים במחלוקת, וכי הן הארגונים הלא ממשלתיים והן פקידי המדינות שמחלקות את הכספים יתנגדו להם. אף על פי כן, חשוב לציין כי בקשות אלו הינן עקביות לחלוטין עם דרישות השקיפות המקובלות, עם עקרון אי-ההתערבות בענייניה הפנימיים של מדינה דמוקרטית, ובמהות הקיום של הציונות והזכות היהודית להגדרה עצמית.

נספח 1 - ניתוח קצר של ארגונים אחרים

אגודת הגליל

אתר: www.gal-soc.org/en/index.php

מנכ"ל: מחמד ח'טיב. יו"ר הוועד המנהל – ואיל עמרי.

מספרי הטלפון שלה. מסמך זה מקדם את זכות השיבה וטוען שמאז 48', גירשה ישראל את הפלסטינים שהינם "קרבות של מדיניות ישראל", וכי מאז ישראל לא עומדת בהתחייבויותיה הבינלאומיות כלפי החלטה 194 של האו"ם.¹⁷² המסמך טוען שמאז קום המדינה התבססו "התנחלויות יהודיות" לאחר "הנכבה", ב"מדיניות של כיבוש, אלימות ופינוי צבאי", בנוסף לשיטות פעולה של "חקיקה אתנית" ו"טרנספר", כולם ביטויים שהמסמך עושה בהם שימוש.¹⁷³

במסגרת פרויקט "מרכז צדק חברתי", האגודה מכריזה ש"המיעוט הערבי הפלסטיני בישראל גם מחזיק בזכות להיאבק נגד הנכור הקיים מאדמתו ומורשתו, כתוצאה מהמדיניות המפלה והלא-צודקת של המדינה הישראלית, כמו גם מהזנחת המורשת בתוך הקהילה עצמה".¹⁷⁴

האגודה מפעילה מאגר נתונים בשם ריכאז, הממומן בידי האיחוד האירופי, שהוקם על סמך ההנחה ש"הפלסטינים בישראל סובלים, כפרטים וכקבוצה, מאפליה גזענית ברוב תחומי החיים בישראל". מאגר המידע משמש גורמים פלסטיניים שבאמצעותו הם יכולים להציג את הבעיות שלהם בפומבי, בשתי הזירות

אגודת הגליל נמנית על קואליציית הארגונים המרכיבים את אתג'אה,¹⁶⁴ ובעבר אף העבירה כספים לאתג'אה.¹⁶⁵

מטרות מוצהרות: "לשאוף להשגת שוויון בבריאות, בסביבה ובתנאים הסוציו-אקונומיים לערבים הפלסטינים בישראל[...]. באמצעות סינגור, מתן שירותים ובניית יכולות, אגודת הגליל מקלה על העצמתם של האזרחים הפלסטינים ומחזקת את החברה האזרחית בישראל".¹⁶⁶ משנת 2004, העמותה פיתחה דרך פעולה חדשה אשר נועדה לקדם את זכויות האדם של הערבים בישראל.¹⁶⁷

בשנת 2007, נהנתה העמותה ממימון של משרד הבריאות הישראלי, האיחוד האירופי (מענק של €188,735 משנת 2006, הנמשך שנתיים),¹⁶⁸ קרן פורד והכנסייה הסקוטית.¹⁶⁹ בשנים קודמות, זכתה העמותה למימון של Christian Aid ושל אגודת הסולידאריות הפלסטינית.¹⁷⁰ בנוסף, העמותה קיבלה \$115,000 מהקרן החדשה לישראל ב-2007.¹⁷¹

האגודה מקדמת נרטיב פלסטיני של הסכסוך, ומסמך של האגודה להגנה על זכויות העקורים בישראל מציג ככתובתו את הכתובת של אגודת הגליל בשפרעם ואת

¹⁶⁴ אתג'אה, *قائمة الجمعيات الأعضاء*.

¹⁶⁵ NGO Monitor, "The Galilee Society - The Arab National Society for Health Research & Services, *NGO Monitor* vol. 1, no. 4 (February 2003), http://www.ngo-monitor.org/article/the_galilee_society_the_arab_national_society_for_health_research_services [March 24, 2009]

¹⁶⁶ The Galilee Society, *Mission and Approach*, <http://www.gal-soc.org/en/index.php?s=Mission> [March 24, 2009]

¹⁶⁷ Ibid.

¹⁶⁸ NGO Monitor, *Partnership for Peace? An Analysis of the European Commission's NGO Funding under the Pfp Program*, December 2008. http://www.ngo-monitor.org/article/partnerships_for_peace_an_analysis_of_the_european_commission_s_ngo_funding_under_the_pfp_program [March 26, 2009]. The Original site of the EC does not mention this finding anymore.

¹⁶⁹ The Galilee Society, *Our donors*. <http://www.gal-soc.org/en/?s=Our%20Donors> [March 24, 2009]

¹⁷⁰ The Galilee Society, *Annual Report 2005*, 16. <http://www.gal-soc.org/en/Resources/Publications/pdf/annual%20reports/annual%20report%202005.pdf> [March 24, 2009]

¹⁷¹ New Israel Fund, *Combined Financial Statements: New Israel Fund*, Signing Anew, 23. <http://www.nif.org/about/financial-information/NIF-07-Combined-FS.pdf> [March 24, 2009]

¹⁷² יצוין כי מדובר בהחלטה מייעצת בלבד.

¹⁷³ The National Committee for the Rights of the Internally Displaced in Israel, *Association for the Defense of the Rights of Internally Displaced Persons in Israel*, [http://www.internal-displacement.org/8025708F004CE90B/\(httpDocuments\)/59B6E2F7A1C93B49802570B700594007/\\$file/Defence+of+rights+of+the+displaced.pdf](http://www.internal-displacement.org/8025708F004CE90B/(httpDocuments)/59B6E2F7A1C93B49802570B700594007/$file/Defence+of+rights+of+the+displaced.pdf) [March 24, 2009]

¹⁷⁴ The Galilee Society, *Environmental Justice Center*, <http://www.gal-soc.org/en/?x=Environment&s=Goals> [March 24, 2009]

המקומית והבינלאומית¹⁷⁵, משום שהוא "מספק מידע מדויק וכולל לקמפיינים של סינגור ויוזמות לטובת הקהילה הפלסטינית"¹⁷⁶. המאגר טוען ש"בעקבות ה-נכפה נשאר מיעוט קטן [...] בעוד 82% גורשו מהארץ לעבר הגדה המערבית, רצועת עזה ומדינות ערב השכנות

[..] מיד לאחר הקמת מדינת ישראל הוטל על המיעוט הערבי ממשל צבאי – מערכת ביורוקרטית צבאית בעלת סמכויות בלתי מוגבלות - לביצוע מדיניות הממשלה כלפי התושבים הערבים"¹⁷⁷.

במקום

אתר: www.bimkom.org

יו"ר: אדר' דר' חיים יעקובי. מנכ"ל: דליה דרומי - בעבר עבדה באגודה לזכויות האזרח וניהלה את מרכז מינרבה לזכויות האדם.¹⁷⁸

מטרות מוצהרות: "לקדם זכויות תכנון, דהיינו זכויות אדם כפי שהן באות לידי ביטוי במרחב; לקדם שוויון, חירות וצדק חברתי בנושאי תכנון ופיתוח; לפעול להעמדת הצרכים הייחודיים של קהילות במרכז תהליכי התכנון, לצד התחשבות בצרכי תכנון אוניברסליים; להגביר דמוקרטיזציה, בכלל זה שיתוף, שקיפות ומנהל תקין, בתהליכי התכנון וייצוג שוויוני במערכות התכנון; להיאבק בפגיעה בזכויות אדם על בסיס מחויבותינו ואחריותנו כמתכננים"¹⁷⁹.

בשנת 2008 נהנה הארגון ממלגה בסכום של \$150,000 מקרן NDC [NGO Development Center]¹⁸³ במימון ממשלות שוודיה, דנמרק, שווייץ והולנד.¹⁸⁴ סך המימון הממשלתי הזר לעמותה בשנת 2007 עלה לכ-47% מכלל תקציב העמותה.

פעילות הארגון מתאפיינת בשימוש בסטנדרט כפול, קידום נרטיב פלסטיני, הטייה פוליטית, חסך בעובדות וחרגה ממנדט הארגון. בעוד הארגון אמור לתת מענה תכנוני ולפעול בנושאי בנייה ותכנון, הוא מתערב בנושאים אחרים, ולדוגמא בזמן מבצע "עופרת יצוקה", הארגון חתם על עצומה היוצאת נגד תקיפת צוותים רפואיים.¹⁸⁵ פעילותו של הארגון בנושא הפוליטי זוכה להדגם בנושא גדר ההפרדה, לגביו נכתב כי "ברור היה גם כי הפרוייקט העצום של מכשול ההפרדה מסמן ומסמל מהפך מחשבתי תודעתי ומעשי בהתייחסות לקונפליקט ולדרכי ההתמודדות עימו. מושגים כמו דיאלוג, משא ומתן, הסכמה והידברות הוחלפו בהפרדה, סגר וכתר, מחסום וגידור וחומה"¹⁸⁶. הארגון תורם לקידום הנרטיב הפלסטיני, ובמסגרתו הוא מכנה את הסגר שמטילה ישראל על הרצועה כ"ענישה קולקטיבית"¹⁸⁷, תוך ניצול שפה פסאודו-משפטית ולא מדויקת.¹⁸⁸

בשנת 2007, קיבלה העמותה מימון של האיחוד האירופי, הקרן החדשה לישראל, קרן פורד, שגרירות בריטניה, שגרירות הולנד, ושגרירות דנמרק.¹⁸⁰ שגרירות דנמרק תרמה 1,132,000 קרונות דניות (כ-860 אלף שקל) לטובת פרויקט סקירה תכנונית של בניית שכונה פלסטינית במזרח ירושלים,¹⁸¹ והשגרירות הבריטית תרמה £10,000 לטובת פרויקט החוקר את השפעת גדר ההפרדה על מובלעות פלסטיניות. לאחר ביקורת של משרד החוץ הישראלי שלפיה מדובר בהתערבות בענייניה של ישראל, ענתה השגרירות ש"אנחנו מכירים בזכות ובצורך של ישראל להגן על עצמה, אבל אנחנו מאמינים שנתב גדר ההפרדה צריך להיות על פי הקו הירוק"¹⁸².

¹⁷⁵ בנק המידע ריכאז, 77 *הבית*. <http://www.rikaz.org/he/index.php> [24 במרס, 2009]

¹⁷⁶ The Galilee Society, *Rikaz Database*, <http://www.gal-soc.org/en/?x=Rikaz%20Databank&s=Goals> [March 24, 2009]

¹⁷⁷ בנק המידע ריכאז, *ההברדה הפלסטינית בישראל*, http://www.rikaz.org/he/index.php?s=palestinias_in_israel [24 במרס, 2009].

¹⁷⁸ במקום, *לאנשים*, <http://www.bimkom.org/aboutHebPeople.asp> [24 במרס, 2009]

¹⁷⁹ תקנון העמותה, נלקח מתיק "במקום" ברשם העמותות.

¹⁸⁰ נלקח מתיק "במקום" ברשם העמותות.

¹⁸¹ Ministry of Foreign Affairs of Denmark, Embassy of Denmark, Tel Aviv, *Regional Projects: Danish Assistance to Regional Project Activities in the Middle East*, <http://www.ambtelaviv.um.dk/en/menu/TheEmbassy/RegionalProjects/> [March 24, 2009]

¹⁸² Aluf Benn, "British embassy funding study on impact of separation fence", *Haaretz*, February 2007 <http://www.haaretz.com/hasen/spages/822170.html> [March 24, 2009]

כתבה זו מדגימה כיצד מימון, תמיכה, הפעלה והכוונה של ארגונים שמאליים בתוך מדינת ישראל משרת ומקדם את מדיניות החוץ הבריטית.

¹⁸³ גוף שנתמך בידי ממשלות דנמרק, שוודיה, שווייץ ואוסטריה. ראה <http://www.ngo-monitor.org/article.php?id=1827> [24 למרץ, 2009]

¹⁸⁴ NDC, *HR/GG Beneficiary list*, p. 3

¹⁸⁵ רופאים לזכויות אדם ואחרים, *עתירה דחופה למתן צו על תנאי*, <http://www.adalah.org/features/gaza/ambulance%20petition.pdf> [24 במרס, 2009]

¹⁸⁶ במקום, *גדר ההפרדה בגדה המערבית*, <http://www.bimkom.org/campaignView.asp?projectId=3&projectId=82> [24 במרס, 2009]

¹⁸⁷ במקום, *עצומה נגד הפגיעה הקשה בחשיתות בעזה*, <http://www.bimkom.org/petitionView.asp?petitionId=16> [24 במרס, 2009]

¹⁸⁸ NGO Monitor, *The NGO Front in the Gaza War: The Durban Strategy Continues*, February 2009, p. 10-11. http://www.ngo-monitor.org/data/images/File/NGO_Front_Gaza.pdf [March 24, 2009]

ההפרדה, אין הוא מזכיר כלל את הרקע החבלי שהביא להקמתה. בנוסף, הארגון מביע את דאגתו לזכויות הפלסטינים שאינם יכולים להרחיב את בתיאם בשל מדיניות התכנון הישראלית, אך "במקום" לא מביע דאגה דומה לגבי משפחות יהודיות אשר רוצות להרחיב את בתיאם.¹⁹⁰

ההטייה הפוליטית של הארגון מוצאת ביטוי גם בדו"חותיו, כאשר בדו"ח "התחום האסור", אשר ממומן בידי הקרן החדשה לישראל וקרן Oxfam, מושמט לחלוטין קונטקסט הטרור, וישנה התייחסות קצרה רק ל"סכסוך הפוליטי".¹⁸⁹ ביקורת על הסטנדרטים הכפולים של הארגון טוענת שבדו"חות הארגון על גדר

גישה

אתר: www.gisha.org/index.php?intLanguage=4

מנכ"ל: עו"ד שרי בשי. יו"ר הועדה המייעצת: פרופ' קנת' מן.

בדומה לארגונים אחרים, אחד הכלים המרכזיים שבהם הארגון עושה שימוש הוא עתירות לבג"ץ, רובן עוסקות בהעברת סחורות לרצועה או ביציאה של אנשים מהרצועה.¹⁹⁶ גישה משמיט את הקשר הטרור ואת הסיבה שבשלה הוטלו איסורי המעבר והפסקת אספקת הסחורות, ועתירות אלו גם ממעיטות את ערך זכויות האדם של אזרחי ישראל שנפגעים בשל הטרור הפלסטיני ותוצאותיו.

מאידך גיסא, הארגון מציג גם את ישראל כתוקפן - בבדיקה במנוע החיפוש של האתר, המילה "טרור" לא מוזכרת כלל באתר, "גלעד שליט" מוזכר פעמיים, אולם המונח "ענישה קולקטיבית" מוזכר 25 פעמים, ו"המשפט הבינלאומי" מוזכר 37 פעם.¹⁹⁷ ביחד עם ארגונים אחרים, גישה טוען שצה"ל מיישם אפרטהייד בשטחים באמצעות מדיניות הפרדה.¹⁹⁸

הארגון מקדם תדיר את הטענה הפסאודו-משפטית שלפיה ישראל מטילה עונש קולקטיבי על הרצועה והוא אף פרסם נייר עמדה בנושא.¹⁹⁹ בניגוד לטענה

מטרות מוצהרות: "הגנה על הזכות לחופש תנועה של פלסטינים, במיוחד תושבי רצועת עזה, המעוגנת במשפט הבינלאומי ובמשפט הישראלי".¹⁹¹

בשנת 2007 זכה הארגון לתמיכה כספית של האיחוד האירופי, משרד החוץ ההולנדי, משרד החוץ הנורווגי, ארגון Muassasat ומשרד החוץ האירי.¹⁹² גישה גם זכה למימון של הנציגות האירית ברשות הפלסטינית ושל הממשלה הבריטית.¹⁹³

בסקירת דרכי הפעולה שהארגון עושה בהן שימוש לקידום מטרותיו, ניתן להיווכח כי הארגון מפרסם עדויות שלא ניתנות לאימות, הוא מקדם פעילות משפטית ענפה, דמוניצייה של ישראל והצגת מונחים פסאודו-משפטיים. בזמן המלחמה בעזה, הארגון גבה ופרסם עדויות של תושבי הרצועה - רובן ככולן לא ניתנות כלל לאימות עצמאי.¹⁹⁴ בעבר, הארגון אף הגיש לבית המשפט עתירה על סמך עדויות מסוג זה, אך הסתבר שאחד העדים זייף מסמכים לטובת העתירה.¹⁹⁵

- ¹⁸⁹ במקום, *התחום האסור*, יוני 2008. <http://www.bimkom.org/dynContent/articles/ProhibitedZone1.pdf> [24 במרס, 2009]
- ¹⁹⁰ Seth J. Frantzman, "Planners for Palestine" – Inside Bimkom's anti-Israel planning initiatives, April 2008. <http://www.isracampus.org.il/third%20level%20pages/editorial%20-%20Seth%20Frantzman%20-%20inside%20Bimkom.pdf> [March 24, 2009]
- ¹⁹¹ גישה, *אודות גישה*, <http://www.gisha.org/index.php?intLanguage=4&intSiteSN=22&intItemId=132> [24 במרס, 2009]
- ¹⁹² גישה, *דו"ח ע"פ סעיף 63א לחוק העמותות, תש"ם – 1980*, http://www.gisha.org/UserFiles/File/publications_/Report%20according%20to%20_1980, article%2036(A)%20of%20the%20organizations%20law.pdf [24 במרס, 2009]
- ¹⁹³ גישה, *קרנות התומכות בגישה*, <http://www.gisha.org/index.php?intLanguage=4&intSiteSN=76&OldMenu=75&intItemId=237> [24 במרס, 2009]
- ¹⁹⁴ גישה, *תקשורת ופעילות ציבורית <<<< עדויות*, <http://www.gisha.org/index.php?intLanguage=4&intSiteSN=88&OldMenu=86> [24 במרס, 2009]
- ¹⁹⁵ AP, "University repudiates Palestinian presented by rights group as student trapped in Gaza", *International Herald Tribune*, November 2007, <http://www.discoverthenetworks.org/Articles/Gisha%20University%20Repudiates%20Palestinian.html> [The Original Link doesn't work. March 24, 2009]
- ¹⁹⁶ גישה, *עתירה למתן צו על תנאי ובקשה לקיום דיון דחוף*, בג"ץ 4057/08, http://www.gisha.org/UserFiles/File/Legal%20Documents%20/West%20_4057/08, Bank%20students/Marwan_Mtair_petition.pdf [24 במרס, 2009].
- ¹⁹⁷ גישה, *הפחתת מעבר הסחורות לעזה כאמצעי לחץ פוליטי הינה ענישה קולקטיבית האסורה על פי החוק*, 19 במרס, 2009. http://www.gisha.org/UserFiles/File/NEWLetter_regarding_crossings_19_03_09.pdf [24 במרס, 2009]
- ¹⁹⁸ גישה, *טופס חיפוש*, <http://www.gisha.org/index.php?intLanguage=4&system=search&chrOperation=dosearch> [24 במרס, 2009]
- ¹⁹⁹ אפרת פורשר, *עתירה: האלוף מיישם אפרטהייד*, 8/1/2007, <http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/527/770.html>, דצמבר 2008, http://www.gisha.org/UserFiles/File/publications_/Gaza%20Closure%20Defined- [24 במרס, 2009] Heb.pdf

זו, המשפט הבינלאומי קובע שענישה קולקטיבית מתייחסת להטלת עונשים פליליים ולא לצעדי הגבלה.²⁰⁰ הארגון גם מתעלם מכך שישראל מתירה לזרם עצום של סחורות להגיע לרצועת עזה, וזאת לעילא מחובותיה ולפנים משורת הדין. הארגון גם טוען שמטרת ההגבלות, בשונה מהאינטרס הביטחוני של ישראל, היא "סחורות

אזרחיות, לא ציוד צבאי", וכי "ישראל הגבילה את העברתן של סחורות מגוונות, לא רק נשק", אך הוא מתעלם מכך שסחורות אזרחיות רבות כמו צינורות לבנייה, דשן וחומרים נוספים מנוצלים בידי ארגוני הטרור לבניית נשק ולפעולות נגד ישראל ואזרחיה.

האגודה הערבית לזכויות האדם

אתר: www.arabhra.org/Hra/Pages/Index.aspx?Language=3

מנהל: מחמד זידאן, יו"ר ועדת המעקב העליונה של ערביי ישראל. מייסד העמותה הוא מנצור קרדוש.

הארגון חבר בקואליציה המרכיבה את אתג'אה, וברשת זכויות האדם האירופית-מזרח-תיכונית.²⁰¹

מטרות מוצהרות: "העמותה פועלת בשביל לקדם ולהגן על הזכויות הפוליטיות, האזרחיות, הכלכליות והתרבותיות של המיעוט הערבי-פלסטיני בישראל, מפרספקטיבת זכויות אדם בינלאומית".²⁰²

הארגון זכה למימון של האיחוד האירופי בסכום של €95,000 בשנת 2005, למשך 18 חודשים.²⁰³ בשנת 2006, הארגון קיבל \$40,000 מהקרן החדשה לישראל.²⁰⁴ הארגון הצהיר בשנת 2005 כי הוא ממומן על ידי הממשלה האירית באמצעות קרן Christian Aid, ועל ידי מספר קרנות פרטיות וכנסייתיות נוספות. פרסומי העמותה נתמכים על ידי ICCO וקרן Christian Aid.²⁰⁵

למרות שמו של הארגון, אין הוא עוסק בעיקר בזכויות האדם, אלא הוא משמש ארגון פוליטי. הארגון פרסם הודעה לעיתונות הקוראת לאיחוד האירופי ולארגון OECD להעמיד את ישראל על חובותיה בשל פשעי המלחמה שביצעה במבצע "עופרת יצוקה".²⁰⁶

הארגון עושה שימוש בראיות בלתי ניתנות להוכחה, דוגמת הדו"ח "אזרחים בסכנה"²⁰⁷ - שנכתב בתמיכת האיחוד האירופי - המאשים את ישראל שבמלחמת לבנון הציבה בסיסים רבים סביב כפרים ערביים בצפון ולידם, וכתוצאה מכך נפגעו ביחוד כפרים אלו, כי חזבאללה כיוון את הטילים לעבר הבסיסים. אולם כאשר הארגון נדרש לפרט את הוכחותיו, הוא התחמק בטענה ש"האגודה הערבית מודעת לשיקולים בדבר חשיפת מידע צבאי ולרגישותו של הנושא שהדו"ח עוסק בו, ולפיכך איננה מפרטת את ממצאיה ואיננה חושפת אילו מתקנים צבאיים מוקמו בסמוך לישובים הערבים. בנסיבות הביטחוניות והפוליטיות הקיימות כעת, האגודה הערבית מסתפקת בהצגת המסקנות העולות מאותו תחקיר".²⁰⁸ הארגון גם עושה שימוש בסטנדרטים כפולים כאשר הוא מתייחס לישראל - "היינו עדים בשנת 2006 למלחמה הישראלית על לבנון, שגילתה [...] [ל] ברוטאליות התוקפנית על האזרחים הלבנונים".²⁰⁹ במקרה אחר, אותו הדו"ח מפרט את השתלשלות העניינים בנושא הירי שביצע המחבל נתן זאדה באוטובוס בפרעם ב-4 באוגוסט 2005, ומגנה את מעצר האזרחים הערבים לאחר ש"תושבי שפרעם הגנו על עצמם כאשר הבינו שהרוצח רוצה לרצוח אנשים

²⁰⁰ ראה הערה 188.

²⁰¹ Arab Association for Human Rights, *HRA Networks*. <http://www.arabhra.org/Hra/SecondaryArticles/SecondaryArticlePage.aspx?SecondaryArticle=1503>, [25 למרס, 2009]

²⁰² Arab Association for Human Rights, *About HRA*. <http://www.arabhra.org/Hra/SecondaryArticles/SecondaryArticlePage.aspx?SecondaryArticle=1501>, [24 למרס, 2009]

²⁰³ The European Commission's Delegation to Israel, *European Instrument for Democracy and Human Rights*.

²⁰⁴ New Israel Fund, *Combined Financial Statements: New Israel Fund, Signing Anew*, 2006, p. 21.

²⁰⁵ المؤسسة العربية لحقوق الانسان. *التمييز في الصحة, شباب 2009*. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.arabhra.org/HraAdmin/UserImages/Files/Health%20Discrimination-%20ARABIC.pdf> [6 באוגוסט, 2009]

²⁰⁶ Arab Association for Human Rights, *Annual report 2005*. Available at: <http://www.arabhra.org/HraAdmin/UserImages/Files/AnnualReport2005.doc>

²⁰⁷ Arab Association for Human Rights, *The EU and OECD must not stay silent in the face of Israeli war crimes and human rights abuses*, [25 למרס, 2009] 11/2/09, <http://www.arabhra.org/Hra/SecondaryArticles/SecondaryArticlePage.aspx?SecondaryArticle=1737>

²⁰⁸ האגודה הערבית לזכויות האדם, *אזרחים בסכנה*. <http://www.arabhra.org/HraAdmin/UserImages/Files/LebanonWarReportFinalHeb.doc> [25 למרס, 2009]

²⁰⁹ שם, 18.

²⁰⁹ האגודה הערבית לזכויות האדם, *היום בשוליים: הדו"ח השנתי של הפרת זכויות המיעוט הערבי פלסטיני בישראל לשנת 2006*, 7. <http://www.arabhra.org/HraAdmin/UserImages/Files/YearlyReport2006FullVersionPressQualityHebrew.pdf> [25 למרס, 2009]

ואפילו הוגש נגדם כתב אישום בעילה של הפרת החוק הישראלי. מבחינה פורמאלית, אזרחים אלה אכן הפרו את החוק הפורמאלי (למשל, ביקורים בסוריה ובלבנון), אולם מבחינה מהותית העמידה על אכיפת החוק דווקא במקרים אלה יש בה משום הפרת זכויותיו של המיעוט הערבי (למשל, זכותו ליצירת קשרים עם האומה הערבית שהוא חלק ממנה).²¹²

נוספים, ואילולא כך קרה סביר היה שעוד ערבים היו נרצחים.²¹⁰ הדו"ח לא מתייחס לטענות המשטרה שלפיהן עצרה את זאדה לאחר ביצוע הירי, וכי ההמון ביצע בו לינץ' בזמן שהיה אזוק ומנוטרל.²¹¹

*הארגון טוען כי "בשנים האחרונות מדינת ישראל השתמשה בהליך הפלילי כנגד המיעוט הערבי, בנסיבות שריח של רדיפה פוליטית נודף ממנה". הארגון כותב כי "בשנת 2006, שבה ערבים רבים נחקרו, נעצרו,

הועד הישראלי נגד הריסת בתים

אתר: www.icahd.org/heb

מנהל: ג'ף הלפר.

אחר, הלפר הציע רעיון של "שתי מדינות פלוס" אשר מבוסס על קונפדרציה אזורית כלכלית הכוללת את ישראל, פלסטין, ירדן, סוריה ולבנון. לפי הלפר, פתרון שתי מדינות אינו אפשרי, משום שישראל תדחוף בו את הפלסטינים ל"בנטוסטן".²¹⁸ הארגון טוען כי הצעתו של ברק בקמפ-דיוויד הייתה מזימה, וכי שליטה ישראלית ב-5% מהשטח משולה לשלטון של סוהרים על מעברי הכלא, פתחיו ותאיו.²¹⁹

הארגון יצא בקמפיין נגד קשרי ישראל והאיחוד האירופי, וטען שיש להקפיא את ההסכם בין האיחוד וישראל בשל "מצור המתמשך על עזה והטבח הישראלי".²²⁰

הארגון השתתף בפעילות של הארגון "לשחרר את עזה" (Free Gaza),²²¹ ובמסגרת זאת הלפר הפליג בספינה מקפריסין לעזה, נכנס לרצועה, ואף נעצר בדרכו החוצה.²²²

הועד עושה שימוש באסטרטגיית דרבן באמצעות חרמים ודמוניזציה של ישראל. הארגון קרא להטיל חרם על ישראל עוד בינואר 2005, ובדצמבר 2008 הארגון הכריז

מטרות מוצהרות: "מטרותיה העיקריות של העמותה הן להגן על הזכויות הבסיסיות של בני האדם למגורים, להאבק נגד הריסת בתים ולמען מתן אישורי בניה ועזרה לקורבנות של מדיניות הריסת הבתים".²¹³

העמותה ניהלה בשנת 2006 מחזור תקציב שנתי של 2,346,196 שקלים.²¹⁴ בשנת 2005, הועד קיבל תרומה מהאיחוד האירופי של €472,786, תרומה שנפרסה במשך שנתיים²¹⁵ וב-2008 המלגה לא חודשה על ידי האיחוד. בשנים 2008-2009 התקבלה תרומה על סך \$80,000 מקרן NDC של ממשלות הולנד, שווייץ, דנמרק ושוודיה.²¹⁶

מנהל העמותה ג'ף הלפר, מקדם את הרעיון של "פתרון של מדינה אחת", ובראיון עמו אמר ש"אני חושב שזה בלתי אפשרי שתהיה מדינה יהודית. אני חושב שאנחנו צריכים להתחיל לדבר על ישראל ולא על מדינה יהודית. או שיש פתרון של שתי מדינות, מדינת ישראל לכל אזרחיה – כולל הפלסטינים הישראליים – ומדינת פלסטין אמיתית, או פתרון מדינה אחת שבו נחיה כולם יחד במדינה דמוקרטית אחת".²¹⁷ במקום

²¹⁰ שם, 20-21.

²¹¹ עידן יוסף, "הפרקליטות: כתבי אישום נגד מבצעי הלינץ' בחייל המחבל", *News1*, <http://www.news1.co.il/Archive/001-D-164917-00>, [25 במרס, 2009] [html?tag=13-09-37](http://www.news1.co.il/Archive/001-D-164917-00.html?tag=13-09-37)

²¹² האגודה הערבית לזכויות האזרח, *חיים בשוליים*, 18.

²¹³ נלקח מתיק "התנועה הישראלית נגד הריסת בתים" ברשם העמותות.

²¹⁴ נלקח מתיק "התנועה הישראלית נגד הריסת בתים" ברשם העמותות.

²¹⁵ NGO Monitor, *Partnership for Peace?* – The original source of the EU does not exist anymore. In the years of 2005-2006, the EU funding is representing almost half of the annual budget.

²¹⁶ NDC, *HR/GG Beneficiary list*, p. 3.

²¹⁷ Rami Almeghari, "Jeff Halper in Gaza: 'We are the oppressors'", *The Electronic Intifada*, <http://electronicintifada.net/v2/article9796.shtml> [April 30, 2009]

²¹⁸ Frank Barat, *An Israeli in Gaza: An interview with Jeff Halper*, <http://monthlyreview.org/mrzine/halper121208.html> [April 30, 2009]

²¹⁹ ICAHD, *For A Just Peace Between Israeli and Palestinians*, 2002.

²²⁰ ICAHD, *European Elections – Lobby Candidates on Upgrade of EU-Israel Trade Agreement*, <http://www.icahd.org/icahtdukdev/eng/articles.asp?menu=6&submenu=2&site=UK&article=399> [April 30, 2009]

²²¹ The Free Gaza Movement, *Endorsers*, <http://www.freegaza.org/en/join-in/endorsers> [April 30, 2009]

²²² עפרי אילוני, "פעיל השמאל ג'ף הלפר, שהשתתף בהפלגה לעזה, נעצר", *הארץ*, 26 באוגוסט, 2008. <http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1015460>. [30 לאפריל, 2009] [html?more=1](http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1015460.html?more=1)

הארגון ממעיט בערך הביטחון של ישראל, וטוען שכל הריסת הבתים שישראל מבצעת ברצועת עזה, בגדה ובירושלים נובעת מסיבות פוליטיות בלבד. גדר ההפרדה, אליבא דהוועד, היא "מכשול פוליטי ולא אמצעי ביטחון", והתוצאה שלה היא "בנטוסטן פלסטיני".²²⁶

כי הוא מעודד מהמומנטום שהחרם צובר בעקבות פתיחת מבצע "עופרת יצוקה".²²³ הארגון מקדם את הנרטיב הפלסטיני, תוך שהוא טוען שישראל מפעילה "עונשים קולקטיביים על הפלסטינים בשביל לשבור את רצונם להתנגדות", וכי ישראל מבצעת "טרנספר אתני שקט" ומפרה את המשפט הבינלאומי.²²⁴ הלפר עצמו יצא נגד "האפרטהייד" וטען שהכיבוש הוא קבוע וכי "אנו מדינת אפרטהייד".²²⁵

הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל

אתר: www.stoptorture.org.il

מנכ"ל – ד"ר ישי מנוחין. מנוחין הוא פעיל מפלגת חד"ש, סרבן מצפון ולשעבר דובר "יש גבול".²²⁷

פעילות משפטית בשנת 2007 התקבלה מתכנית EIDHR של האיחוד האירופי, וסכום של 119,824 שקלים הוענק על ידי השגרירות הבריטית באותה שנה ולאותה מטרה.²³¹ הוועד הציבורי נגד עינויים זוכה גם לתמיכה כלכלית מקרן UNVFVT של האו"ם – קרן זו ממומנת מתרומות ממשלתיות ולא ממשלתיות ומטרתה לסייע לקרבנות עינויים. במסמך הנתמכים של הקרן מופיעים ארגונים ברחבי העולם הזוכים למימון פעילות למען נפגעי עינויים – פעילות בעלת אופי רפואי, פסיכולוגי, חברתי ועוד, וכן גם פעילות משפטית: בישראל הגוף הנתמך היחיד לשנת 2008 הוא הוועד (מס' 31 ברשימה) והמימון שלו הוא זוכה נועד למטרות משפטיות בלבד.²³²

הוועד הציבורי נגד עינויים הוקם בשנת 1990, בתגובה למה שמוגדר באתר האינטרנט של הארגון כ"מדיניות ממשלתית רבת שנים שהתירה שימוש שיטתי בעינויים ובהתעללויות במהלכן של חקירות השב"כ".²²⁸

מטרות מוצהרות: "הוועד פועל למען בני אדם באשר הם - ישראלים, פלסטינים, מהגרי עבודה ואזרחים זרים נוספים, השוהים בישראל ובשטחים הכבושים, במטרה להגן עליהם מפני עינויים והתעללויות שנוקטות רשויות האכיפה והחקירה הישראליות. [...] בכך פועל הוועד על פי ערכי המוסר והדמוקרטיה ועל פי החוק הישראלי והבינלאומי".²²⁹

אחת מפעולותיו המוכרות ביותר של הארגון היא העתירה לבג"ץ בספטמבר 1999 בדבר איסור עינויים,²³³ אך סקירה של פעילותו המשפטית של הוועד כפי שהיא

הוועד מקבל תרומות מקרנות זרות ובהן הקרן החדשה לישראל, וגם ממספר ישויות מדיניות זרות, כאשר חלק מהתרומות נועדו במפורש לממן פעילות משפטית.²³⁰ כך למשל, תרומה בסך 654,898 שקלים שהוקדשה למימון

ICAHN, *Manchester Boycott Model*, <http://www.icaahd.org/icaahdukdev/eng/documents/Manchester%20Boycott%20Model.htm> [April 30, 2009].²²³

ICAHN UK, *Help us rebuild Palestinian homes*, http://icaahd.org/eng/images/uploaded_admin_content/brochures/ICAHDUK_CP_flyer.pdf [April 30, 2009].²²⁴

Amos Gvirtz, *Don't Say We Did Not Know*, <http://icaahd.org/eng/articles.asp?menu=6&submenu=2&article=332> [April 30, 2009].²²⁵

Jeff Halper and Jon Elmer, *Israel and the Empire: Jeff Halper Interview*, <http://www.fromoccupiedpalestine.org/node/776> [April 30, 2009].²²⁵

ICAHN, *Campaign against Apartheid*, <http://www.icaahd.org/eng/campaigns.asp?menu=4&submenu=4> [April 30, 2009].²²⁶

ICAHN, *The Israeli Committee Against House Demolitions (ICAHN)*, http://icaahd.org/eng/images/uploaded_admin_content/brochures/ICAHDbrochure_2%20.pdf [April 30, 2009].²²⁶

227 איתמר ענברי, *להקור גם את פשעי המלחמה של צה"ל*, 18.10.2006. ניתן לצפות באינטרנט: <http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/493/014.html> [30 באוגוסט, 2009].

הגדה השמאלית, *ברכה, מחול וחנין בראש רשימת חדי"ש לבחירות*, 2002/21/2. ניתן לצפות באינטרנט:

<http://www.hagada.org.il/hagada/html/modules.php?name=News&file=article&sid=351> [30 באוגוסט, 2009].²²⁸

228 הוועד הציבורי נגד עינויים, *אודות הוועד*, <http://www.stoptorture.org.il/he/odot> [21 במאי 2009].

229 שם.

230 תיק הארגון ברשם העמותות, וכן ראה דיווח הארגון על תורמיו: <http://www.stoptorture.org.il/he/donors> [21 במאי 2009].

231 מסמכי רשם העמותות.

232 <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/ListofGrantees2008.pdf> [May 21, 2009].

233 <http://www.stoptorture.org.il/files/torture%20bagatz%20psak%20din.pdf> [May 21, 2009].

הארגון פעיל במחאה פוליטית וחובר גם לארגונים פוליטיים מובהקים אחרים כמו גוש שלום בפעילות נגד "40 שנות כיבוש"²³⁷ ואף שיתף פעולה עם ארגון אל-חאק אשר מגיש תביעות נגד בכירים ישראלים ברחבי העולם.²³⁸ הועד אף הגיש דו"ח לאו"ם על עינויים בישראל וטען כי ישראל פגעה במכוון באזרחים בעזה - זאת למרות שהארגון מודה שנושאי הדו"ח למעשה לא נוגעים במדויק לאמנה נגד עינויים.²³⁹

מוצגת באתר האינטרנט שלו מראה כי הוא עוסק בנושאים ביטחוניים שונים שאין קשר רב בינם לבין עינויים, כגון דרישה לפתוח בחקירה פלילית בגין מותו של נהג ערבי שדרס חיילים בירושלים,²³⁴ שינויים בחוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים,²³⁵ ואף הגבלת השימוש בכלבים ע"י חיילי צה"ל בטענה שהללו משמשים להשפלת עצירים ולהתעללות בהם.²³⁶

המוקד להגנת הפרט

אתר: www.hamoked.org.il

יו"ר – עו"ד יוסי שוורץ, מנכ"לית – דליה קרשטיין.

המוקד להגנת הפרט נתמך על ידי מספר קרנות כנסייתיות וממשלתיות, אם כי בתודותיו לתורמים הוא מתייחס רק לקרנות זכויות אדם ולאנשים פרטיים.²⁴² בין התרומות מישויות פוליטיות זרות, נתקבלו בשנת 2007 מספר תרומות שיעודן המפורש הוא סיוע משפטי, ובהן 1,000,738 שקלים ממשרד הפיתוח ההולנדי, 909,091 שקלים משגרירות נורבגיה, ותרומות משגרירות ומשרדי ממשלה אירופיים נוספים.²⁴³

הארגון משווה את מדיניות ישראל לאפרטהייד בדרום-אפריקה, ואף טוען שישראל מבצעת פשעי מלחמה.²⁴⁴ המוקד עושה שימוש בדמוניזציה של ישראל, תוך שימוש במושגים של "אפרטהייד" ו"ענישה קולקטיבית", ואף במושגים הנלקחים ישירות מרטוריקת השואה כגון "גטואיזציה".²⁴⁵ במהלך מבצע "עופרת יצוקה" בעזה,

המוקד להגנת הפרט הוקם בשנת 1988 על רקע אירועי האינתיפאדה הראשונה – בתחילה כ"מוקד לתלונות נפגעי אלימות" שטיפל בפלסטינים שנפגעו כתוצאה ממה שכונה "מדיניות העצמות השבורות", ועם הזמן הרחיב את פעילותו לסיוע בבעיות נוספות של פלסטינים וזכויותיהם.²⁴⁰

מטרות מוצהרות: על פי הגדרתו, "המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר הוא ארגון זכויות אדם שהוקם במטרה לסייע לפלסטינים הנמצאים תחת הכיבוש הישראלי, הפוגע פגיעה קשה ומתמשכת בזכויותיהם. המוקד פועל לאכיפת הסטנדרטים והערכים המעוגנים במשפט ההומניטארי הבינלאומי ובמשפט זכויות האדם הבינלאומי".²⁴¹

²³⁴ הועד הציבורי נגד עינויים, דרישה לפתוח בחקירה פלילית בגין נסיבות מותו של קאסם מוגרבי באירוע הדריסה בירושלים, <http://www.stoptorture.org.il/he/node/1317> [21 במאי 2009]

²³⁵ הועד הציבורי נגד עינויים, הוועד בקריאה לכנסת: לא לאשר את התקון המוצע לחוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים, <http://www.stoptorture.org.il/he/node/1279> [21 במאי 2009]

²³⁶ הועד הציבורי נגד עינויים, הגבלת השימוש בכלבים ע"י חיילי צה"ל, http://www.stoptorture.org.il/he/dog_use_31/12/2007 [21 במאי 2009]
²³⁷ גוש שלום, יומן מהאה נגד 40 שנה כיבוש, 26/05/07. ניתן לראות באינטרנט: <http://zope.gush-shalom.org/home/he/campaigns/1180205805> [12 ביולי 2009]

²³⁸ עיקר השת"פ הוא בהגשה משותפת של בג"צים בנושאים הקשורים לסכסוך הישראלי-פלסטיני. לעתים קרובות השת"פ נעשה גם עם ארגונים אחרים. הארגון גם השתתף בקריאה נגד מניעת היציאה לחו"ל של מנכ"ל אל-חאק למרות שבית המשפט פסק כי הוא מעורב וקשור לארגון הטרור החזית העממית לשחרור פלסטין.
²³⁹ The Public Committee against Torture in Israel, *Israel – Briefing to the UN committee against torture*, April 2009. Available at: http://www2.ohchr.org/english/bodies/cat/docs/ngos/PCATI_OMCT_Israel42.pdf [July 12, 2009]

The Public Committee against Torture in Israel, *Israel – List of Concerns for UN Committee against Torture*, September, 2008. Available at: http://www2.ohchr.org/english/bodies/cat/docs/ngos/PublicCommittee_Israel42.pdf [July 12, 2009]

²⁴⁰ המוקד להגנת הפרט, אודות העמותה, ניתן לצפות באינטרנט: http://www.hamoked.org.il/pages.asp?page_id=1 [21 במאי 2009].
²⁴¹ שם.

²⁴² המוקד להגנת הפרט, לתמיכה בפעילותנו, http://www.hamoked.org.il/sub_pages.asp?sub_page_id=4&page_id=1 [21 במאי 2009].
²⁴³ תיק הארגון ברשם העמותות.

²⁴⁴ לדוגמה ראה סקירת הארגון על גדר ההפרדה: http://www.hamoked.org.il/next.asp?cat_id=15&sub_cat_id=59 [21 במאי 2009]

²⁴⁵ אבו-דהים והמוקד להגנת הפרט נגד אלוף פיקוד העורף, בג"ץ 9358/08. ניתן לראות באינטרנט: <http://www.hamoked.org.il/items/110468.pdf> [12 ביולי 2009]

עביר ג'ובראן, הוראת אלוף פיקוד מרכז בדבר תנועה והעבודה (הגבלת נסיעה ברכב ישראלי), מיום 19.11.06. ניתן לראות באינטרנט: <http://www.hamoked.org.il/items/2148.pdf> [12 ביולי 2009]

היה הארגון שותף יחד עם ארגונים נוספים לפנייה אל ראש הממשלה, שר הביטחון והיועץ המשפטי לממשלה שבה נתבעה ישראל להפסיק להשתמש בכלי נשק שונים במהלך המבצע – בין היתר "הועלה חשש" כי ישראל משתמשת בפצצות מצרר בעזה וזאת על סמך שמועות שונות וללא כל בסיס עובדתי.²⁴⁶ משרד המשפטים חיבר דו"ח בעבר ובו יצא נגד חיבור משותף של הארגון ובצלם,²⁴⁷ וטען כי "הדו"ח נבנה על מדגם לא מייצג אשר על פניו נדמה כי נבחר בצורה מגמתית המעוותת את המציאות".²⁴⁸

פעילותו המשפטית של הארגון היא הגשת עתירות לבג"ץ העוסקות בעיקר במעבר פלסטינים מהשטחים ואליהם, ובמסמכי רשם העמותות מצוין שממשלות זרות מעבירות כספים ספציפית לפרוייקט זה.²⁴⁹ בספטמבר 2005 קיבל המוקד להגנת הפרט מימון מקרן EIDHR של האיחוד האירופי כדי לסייע בנגישותם של פלסטינים למערכת המשפט הישראלית.²⁵⁰

המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי

אתר: www.ac-ap.org/?lang=2

מנהל: ראג'ה חורי. בועד המנהל חברים ג'עפר פרח, מנהל מוסאוא ושוקי חטיב, ראש ועדת המעקב העליונה של ערביי ישראל.

מטרות מוצהרות: "המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי עובד לטובת שוויון ואינטגרציה של האזרחים הערבים בישראל בפעילויות החיים הציבוריים, בזמן שהוא שומר על מאפייניהם התרבותיים וזהותם. המטרה המעשית והמרכזית של הארגון היא לקדם דמוקרטיה וממשל תקין בשביל לסגור את הפער הקיים בין אזרחים יהודים וערבים במספר מימדים בחיים, הכוללים שיכון, תכנון, תשתיות, תעסוקה, תעבורה, שירותי רווחה, חינוך וסביבה".²⁵¹

תרומות מגיעות לארגון מהקרן החדשה לישראל, מקרן פורד, מהאיחוד האירופי, מקרן היינריך בל, משתי"ל ועוד.²⁵²

המרכז הציג באתרו קישור למאמר שנכתב בנושא הכפרים הלא מוכרים בנגב, אשר טוען שישראל משתמשת באמצעים שהינם בבחינת אמצעים צבאיים בשביל להילחם ביישוב הערבי בנגב - "התנועה הציונית והממשלות הישראליות בנות-ימינו" מכוונות

"לייחוד המרחב, באמצעות בעלות והשתלטות על אדמות, ותכנון בשביל לשרת את מטרות הציונות. בשביל להשיג מטרות אלו, יש צורך לגבש אסטרטגיות שמבקשות להרוס את ההמשכיות הפלסטינית. הדבר גורר שימוש בתיאוריות תכנוניות ואמצעים השאולים מהאידיאולוגיה הצבאית, אשר אותה ניתן לסכם כאסטרטגיית של כיתור וחדירה".²⁵³

המרכז מקדם את הנרטיב הפלסטיני לעימות, ולדוגמא מציג את שטח מדינת ישראל במפות שחסרות את שטחי 67', כמו גם את הגולן.²⁵⁴ במודעה שהתפרסמה לקראת כנס יום האדמה השלישי בשנת 2003 טען המרכז שמדיניות ההרס והחורבן של ישראל גרמה לכך שרבע מאוכלוסיית הערבים בישראל עקורה ומנועה מלחזור לביתה, וכי "זכויות הפליטים והעקורים הפלסטינים לחזור לביתם הינן עניין מכריע בלב הסכסוך הישראלי-פלסטיני, והוא נושא מפתח בזכויות אזרח פרטיות וציבוריות".²⁵⁵

²⁴⁶ המוקד להגנת הפרט, הפסקה לאלתר של השימוש באמצעי לחימה בניגוד למשפט הבינלאומי ההומניטרי, 19/1/2009 <http://www.hamoked.org.il/items/110983.pdf> [21 במאי 2009]

²⁴⁷ בצלם, המוקד להגנת הפרט, בתכלית האיסור: עינוי עצירים פלסטינים והתעללות בהם על-ידי כוחות הביטחון של ישראל, מאי 2007. ניתן לראות באינטרנט: http://www.btselem.org/Download/200705_Utterly_Forbidden_heb.pdf [12 ביולי, 2009]

²⁴⁸ משרד המשפטים, היחידה להסכמים בינלאומיים ותביעות בינלאומיות, *התייחסות לטיטות דו"ח "בצלם" – "עינויים והתעללות בעצירים פלסטינים"*, 26 באפריל 2002. ניתן לצפות באינטרנט: http://www.ngo-monitor.org/data/images/File/Hebrew_Justice_Btselem_07052007.pdf [12 ביולי, 2009]

²⁴⁹ לדוגמא, ראה בג"ץ 7996/08 – תנאי יציאה וחזרה לארץ של פעיל המאס.

²⁵⁰ The European Commission's Delegation to Israel, *European Instrument for Democracy and Human Rights*

²⁵¹ The Arab Center for Alternative Planning, *2007 Annual Narrative report*, 3. <http://www.ac-ap.org/files/2007ACAPAnnualReport.pdf> [March 25, 2009]

²⁵² נלקח מתיק "המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי" ברשם העמותות.

²⁵³ NGO Monitor, *Update: NIF's Ongoing Support for Radical NGOs*, March 2005, http://www.ngo-monitor.org/article/update_nif_s_ongoing_support_for_radical_ngos [March 25, 2009]. The Original link is currently unavailable.

²⁵⁴ ענאיה בנא-ג'יריים, המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי, *אזורי התעשייה/התעסוקה בישובים הערביים*, <http://www.ac-ap.org/files/Enaya-H.pdf> [25 במרס, 2009].

המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי, *הישושים והרשויות המקומיות הערביות בישראל*, <http://www.ac-ap.org/files/ACAPmahozot19.swf> [25 במרס, 2009] ²⁵⁵ Badil, Invitation, *ACAP Land Day Conference*, March 2003, <http://www.badil.org/Publications/Press/2003/press286-03.htm> [March 25, 2009]

המדינה עם הקרן על העברת מאות דונמים בגליל ובנגב מטעם מקרקעי ישראל, והוא אף הגיש בג"ץ נגד הקרן בדרישה לאפשר לערבים להגיש הצעות חכירה של אדמות.²⁵⁷

המרכז פנה לשגרירות האמריקנית והמליץ לה לפעול למנוע את תקצוב התכנית "לפיתוח הנגב והגליל" של ישראל, בשל טענות לאפליה.²⁵⁶

המרכז נאבק בקרן הקיימת לישראל, והוא פנה ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה להקפיא הסכם שערכה

ח.ל. חינוך (יוזמת ז'נבה)

אתר: www.heskem.org.il

יו"ר ועדת ההיגוי: יוסי ביילין. מנכ"ל: גדי בלטיאנסקי. מנהל קמפיינים: דרור שטרנשוס.

היוזמה נוסדה כ"הצעה להסכם קבע ישראלי-פלסטיני, על בסיס "מתווה קלינטון" מדצמבר 2000, שהתקבל על ידי ממשלת ישראל". היוזמה פועלת באמצעות "פעילות ציבורית, הסברתית וחינוכית".²⁶²

היוזמה מקבלת מימון נרחב של האיחוד האירופי, באמצעות תקצוב נפרד הן לח.ל. חינוך, והן לחברה הפלסטינית התומכת בהסכם, Palestinian Peace Coalition. ח.ל. חינוך נהנתה פעמיים ממלגה, בשנים 2005-2006, בסכומים של €287,000-€220,000. החברה הפלסטינית זכתה בשנת 2006 למימון של €411,000.²⁶³ יש לציין שהארגון הפלסטיני מציין שמטרתו היא "לשים קץ לכיבוש הישראלי", ולהשיג "הסדר צודק ומוסכם לסוגיית הפליטים הפלסטינים, בהתאם להחלטות האו"ם, ובכלל זאת החלטת העצרת הכללית של האו"ם מסי' 194, ויוזמת השלום הערבית".²⁶⁴

ח.ל. חינוך הינו ארגון פוליטי אשר גם היה מעורב פוליטית בבחירות 2009 – לקראת הבחירות המקדימות במפלגת "קדימה" היוזמה המליצה לבחור רשימה אשר תהווה "חלופה אשר תבדיל אותם מהליכוד" משום ש"פניו של הליכוד אינם לפשרות מדיניות והגעה

ח.ל. חינוך רשומה כחברה ולא כעמותה, ומטרות החברה²⁵⁸ הן: 1. חינוך מגזרי הציבור השונים לשלום, על רקע הצורך לקיים את מדינת ישראל כמדינה יהודית-דמוקרטית. 2. החינוך להבנת לבטיו של הסכם הקבע בין ישראל לפלסטינים, משמעות הויתורים אל מול ההישגים הבטחוניים והלאומיים. 3. עריכת מחקרים בנושא ההסכם והפעילויות החינוכיות סביבו. 4. מאמץ לקדם את הסכם הקבע תוך הידברות עם גורמים בתוך ישראל ומחוץ לה, המעוניינים בכך".

ח.ל. חינוך היא חברה אשר גיבשה את הגוף המשפטי שמייצג את יוזמת ז'נבה. בפסק-דין של ח.ל. חינוך לשלום בע"מ נגד רשות השידור נכתב ש"העותרת הינה חברה פרטית הפועלת לקידום יוזמה של אישי ציבור ופוליטיקאים לפתרון הסכסוך הישראלי-פלסטיני. במסגרת יוזמה זו גובש מסמך אשר זכה לכינוי "הסכם ז'נבה".²⁵⁹ פורום ארגוני השלום הפלסטיני-ישראלי מזהה את מטה יוזמת ז'נבה כ"חינוך לשלום".²⁶⁰ נראה שניהול כספי היוזמה הוא בין תפקידי החברה, כאשר תרומות למטה יוזמת ז'נבה ניתן לרשום לפקודת "ח.ל. חינוך לשלום בע"מ".²⁶¹

²⁵⁶ המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי, "פעילות ציבורית קהילתית < יוזמות", פנייה אל השגרירות האמריקנית להמליצה על מניעת תקצוב תוכנית פיתוח הנגב ונגליל. http://www.ac-ap.org/?lang=2&cat=*תומזוי*&ds=inline&dsn2=inline [25 במרס, 2009]

²⁵⁷ המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי, "פעילות ציבורית קהילתית < יוזמות", בג"ץ נגד הקרן הקיימת לישראל, *תומזוי* http://www.ac-ap.org/?lang=2&cat=*תומזוי*&ds=inline&dsn2=inline [25 במרס, 2009]

²⁵⁸ נלקח מתיק "ח.ל. חינוך" ברשם החברות.

²⁵⁹ בג"ץ 10182/03, ח.ל. חינוך לשלום בע"מ נגד רשות השידור. http://www.takdin.co.il/searchg/%D7%97.%D7%9C.%D7%97%D7%99.%D7%A0%D7%95%D7%9A%20%D7%9C%D7%A9%D7%9C%D7%95%D7%9D%20%D7%A8%D7%A9%D7%95%D7%AA%20%D7%94%D7%A9%D7%99%D7%93%D7%95%D7%A8_hd_0L38nEJGtN34mCJWoNrX7BZ0pOIVEt6ri.html [26 במרס, 2009]

²⁶⁰ פורום ארגוני השלום הפלסטיני ישראלי, רשימת ארגונים: מטה יוזמת ז'נבה (חינוך לשלום). <http://www.peacengo.org/hebrew/organization.asp?ID=139> [26 במרס, 2009]

²⁶¹ כן להסכם: תומכים ביוזמת ז'נבה, לתרומות, <http://www.heskem.org.il/contact.asp?id=29> [26 במרס, 2009]

²⁶² כן להסכם: תומכים ביוזמת ז'נבה, אודות היוזמה, <http://www.heskem.org.il/yoyma.asp> [26 במרס, 2009]

²⁶³ NGO Monitor, *Partnership for Peace?* – The original source of the EU does not exist anymore. A link from the Geneva Initiative site to "the Palestinian site of the Geneva initiative" leads to the site of the Palestinian Peace Coalition, under the address: <http://www.ppc.org.ps/> [March 26, 2009]

²⁶⁴ פורום ארגוני השלום הפלסטיני ישראלי, רשימת ארגונים: *Palestinian Peace Coalition*, <http://www.peacengo.org/hebrew/organization.asp?ID=375> [26 במרס, 2009]. מסקנות החלטה 194 של האו"ם נתפסות על פי הפלסטינים כמימוש של "זכות השיבה".

להסכמים". היוזמה טענה ש"בבחירות הקרובות יש לבחון את עמדותיהם ודעותיהם של המפלגות והמתמודדים ולבדוק מי מהם רוצה, מעוניין ומוכן

לשלם את המחיר הדרוש לסיום הסכסוך". לאחר התברר תוצאות הבחירות, היוזמה פירטה הצעות של קווי יסוד לממשלה החדשה.²⁶⁵

יש דין – מתנדבים למען זכויות אדם

אתר: www.yesh-din.org/site/index.php?lang=he

מנכ"ל: רועי מאור. יועץ משפטי: עו"ד מיכאל ספרד. רכז פרויקט האדמות: זרור אטקס.

ההתנדבות בארגון מוגבלת לישראלים בלבד.²⁶⁶ הארגון הוקם על ידי נשים שפעלו במסגרת מחסום Watch.²⁶⁷

שתרמה 85 אלף שקלים.²⁷¹ בנוסף, הארגון מצייץ שקיבל תרומות ממשד החוץ הגרמני.²⁷²

מטרות מוצהרות: "מטרתנו היא ליצור שיפור מבני ארוך-טווח במצב זכויות האדם בשטחים. אנו פועלים למען שינוי משמעותי בפעולת הרשויות הישראליות בשטחים על ידי איסוף והפצת מידע מהימן ועדכני אודות פגיעות שיטתיות בזכויות האדם, הפעלת לחץ ציבורי ומשפטי על רשויות המדינה להפסקתן, והעלאת המודעות הציבורית להפרת זכויות האדם בשטחים".²⁶⁸

יש דין עושה שימוש ברטוריקה ובמתודולוגיה המקדמות את הנרטיב הפלסטיני בסכסוך, ועבודת הארגון הופכת לכלי בידי ארגונים המקדמים את אסטרטגיית דרבן ומנסים לצאת נגד ישראל בפורומים בינלאומיים.²⁷³ הארגון מתאר את מעשי ישראל כ"אפרטהייד", "הפרות של המשפט הבינלאומי" ועוד.²⁷⁴ שיטת המחקר של יש דין מתבססת בין השאר על דגימות, ולדוגמא בדו"ח של הארגון הבודק את התלונות של פלסטינים בגדה המערבית ואת טיפול המשטרה בתלונות, נבדקו 92 תיקים בין השנים 2002-2006,²⁷⁵ כאשר רק בשנת 2005 לבדה הגיעו למשטרה 299 תלונות, ועוד 150 עד לאמצע שנת 2006. בנוסף, הארגון לא מצייץ שבשנת 2006 לבדה 151 תלונות שהוגשו למשטרה הסתיימו בפתיחת תיק.²⁷⁶ הארגון גם לא מצייץ כמה מתוך התלונות התבררו כתלונות סרק, והוא לא מספק נתונים השוואתיים על חקירות צה"ל של תלונות מתנחלים.

יש דין מתקיים מאז הקמתו "הודות לתרומות בלבד",²⁶⁹ והארגון ניהל מחזור כספי של 1,895,078 שקלים בשנת 2007.²⁷⁰ הארגון פרסם רשימת תורמים, ביניהם משרד החוץ והרווחה הבריטי שתרם 800 אלף שקלים, משרד החוץ ההולנדי שתרם סכום של 570 אלף שקלים, האיחוד האירופי שתרם 446 אלף שקלים, משרד החוץ האירי שתרם 393 אלף שקלים - והקרן החדשה לישראל

²⁶⁵ כן להסכם: תומכים ביוזמת ז'נבה, קווי יסוד מדיניים לממשלה החדשה, <http://www.heskem.org.il/media-view.asp?id=1649&meid=18>, [26 במרס, 2009].

כן להסכם: תומכים ביוזמת ז'נבה, על מה הבחירות האלה, <http://www.heskem.org.il/media-view.asp?id=1503&meid=18>, [26 במרס, 2009].

כן להסכם: תומכים ביוזמת ז'נבה, לקראת הבחירות המקדימות בקדומה, <http://www.heskem.org.il/media-view.asp?id=1542&meid=18>, [26 במרס, 2009]

²⁶⁶ יש דין, הצטרפו אלינו, <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=join.us&lang=he>, [27 במרס, 2009]

²⁶⁷ New Israel Fund, Grantee: Yesh Din – Volunteers for Human Rights, <http://www.nif.org/issue-areas/grantees/yesh-din.html>, [March 27, 2009]

²⁶⁸ יש דין, מי אנחנו?, <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=about.us&lang=he>, [27 במרס, 2009]

²⁶⁹ יש דין, תרמו לנו, <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=donate&lang=he>, [29 במרס, 2009]

²⁷⁰ בלקח מתיק "יש דין" ברשם העמותות.

²⁷¹ יש דין, רשימת תרומות מעל עו 20,000 מיישות מדינית זרה, <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=doners&lang=he>, [29 במרס, 2009]

²⁷² יש דין, תרמו לנו.

²⁷³ Badil, Written statement submitted by Badil Resource Center to UN Human Rights Council, P. 3, reference 19, <http://www.badil.org/Publications/statements/Badil%20submission%20to%20the%2010th%20HRC%20session%20%2811%20Feb%202009%29.pdf>, [March 29, 2009]

²⁷⁴ יש דין, עתידה: צו האוסר הסעת פלסטינים מגיע לכדי אפרטהייד, ינואר 2008. <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=presscoverage&id=22>. [29 במרס, 2009]. &lang=he

יש דין, ראיון עם עו"ד מיכאל ספרד: על צו האפרטהייד, דצמבר 2006. <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=presscoverage&id=27&lang=he>. [29 במרס, 2009]

²⁷⁵ יש דין, מראית חוק: אכיפת החוק על אזרחים ישראלים בגדה המערבית, יוני 2006, עמ' 4.

[29 במרס, 2009] <http://www.yesh-din.org/Report/ASemblanceofLaw-Heb.pdf>

²⁷⁶ Ina Friedman, "When Justice Turns a Blind Eye", *The Jerusalem Report*, October 2006, P. 3 [http://www.yesh-din.org/Report/PressCoverage/\(Yesh%20Din\)%20Jerusalem%20Report%20Oct16-06.pdf](http://www.yesh-din.org/Report/PressCoverage/(Yesh%20Din)%20Jerusalem%20Report%20Oct16-06.pdf), [March 29, 2009]

נותן לצה"ל זמן לבדוק את הטענות בטרם פרסומן, וכי הארגון "אינו מקיים כלל אתי ומקצועי בסיסי". צה"ל גם טען שהארגון מפרש בצורה לא נכונה את הנתונים ועושה שימוש בשיטת מחקר בעייתית הכוללת שימוש בבסיס נתונים חסר, הסתמכות על נשאלים אנונימיים, הבנה לקויה או חלקית של היבטים משפטיים וחוסר היכרות מספקת עם המשפט הפלילי באזור יהודה ושומרון ועם הליכי המעצר המנהלי.²⁸⁰

יש דין מצהיר שהוא פועל "בכדי להניע רפורמה ממשית בהליכי אכיפת החוק בשטחים" ובכדי "להביא לשינויים מערכתיים"²⁷⁷ במדיניותה של ישראל בשטחים. לשם כך, הארגון מארגן קמפיינים מיוחדים לדיפלומטים כדי להגביר את הלחץ על ישראל,²⁷⁸ והוא גם עושה שימוש בעתירות לבג"ץ וערכאות נמוכות יותר בשביל לשנות את עמדות ישראל.²⁷⁹

צה"ל ביקר את דו"חות הארגון ואת המתודולוגיה שבה הוא עושה שימוש מספר פעמים, וטען שהארגון כלל לא

מרכז מוסאוא לזכויות האזרחים הערבים בישראל

אתר: www.mossawacenter.org

מנהל העמותה: ג'עפר פרח. יו"ר ההנהלה: נבילה אספניולי, ממייסדות קואליציית הנשים למען השלום.²⁸¹

מוסאוא מקדם בידעין את אסטרטגיית דרבן, והוא מצהיר שאחת ממטרות התכנית נגד גזענות היא "להעלות מודעות בישראל בקשר למכשירים בינלאומיים חיוניים, כמותוכנית הפעולה שלו עידת דרבן העולמית".²⁸⁵ הארגון מבקש לקדם את האסטרטגיה באמצעות הפעלת לחץ בינלאומי והשפעה על קבלת החלטות בישראל. הארגון עושה זאת תוך שהוא "פועל לפתח קשרים עם ארגונים בינלאומיים [...] (ש) עוסקים בזכויות אדם ומיצגים את החברה האזרחית". העבודה מול האיחוד האירופי, לדוגמה, נועדה לגרום ל"חברי הפרלמנט האירופי לפעול נגד אפליית האזרחים הערבים במסגרת מגעיהם עם עמיתיהם הישראלים".²⁸⁶ הארגון עובד עם ארגונים בינלאומיים כאמנסטי

מטרות מוצהרות: "השגת זכויות כלכליות, חברתיות, תרבותיות ופוליטיות לערבים הפלסטינים אזרחי ישראל, תוך הכרה בייחודם הלאומי, תרבותי והיסטורי כמיעוט יליד".²⁸²

הארגון נהנה מתמיכה של האיחוד האירופי, הקרן החדשה לישראל, קרן EED של הכנסייה הגרמנית, קרן פרידריך אברט וקרן היינריך בל הגרמנית, קרן Kreckinactie של הכנסייה הפרוטסטנטית בהולנד, הקרן החדשה לישראל, קרן Oxfam, וקרן הדמוקרטיה של האו"ם.²⁸³ בשנת 2007, הארגון קיבל \$164,872 מהקרן החדשה לישראל, ובשנת 2005 קיבל €298,660 מהאיחוד האירופי, בתשלום שנפרס עד סוף שנת 2007.²⁸⁴

²⁷⁷ יש דין, פרוייקט אחריותות פלילית של כוחות הביטחון בשטחים הכבושים, <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=criminal&lang=he>, במרס, 2009.

²⁷⁸ יש דין, פרוייקט אכיפת החוק על אזרחים ישראלים בגדה המערבית, <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=law.enforcement&lang=he>, במרס, 2009.

²⁷⁹ Yesh Din, Past Updates>Press and diplomats briefed on Spiegel Database, <http://www.yesh-din.org/site/index.php?page=pastupdates&lang=en&id> [March 29, 2009]

²⁸⁰ יש דין נגד מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית ואח', עתירת בג"ץ, [http://www.yesh-din.org/sys/images/File/QuarriesPetitionHeb\[1\].pdf](http://www.yesh-din.org/sys/images/File/QuarriesPetitionHeb[1].pdf), [29 במרס, 2009].

מחבובה מוחמד סעיד יאסין ואח' נגד שר הביטחון ואח', עתירת בג"ץ, <http://www.yesh-din.org/sys/images/File/Gabelartisappel29Oct08%5b1%5d.pdf>, [29 במרס, 2009].

מיכאל ספרד, הנדון: מרשי, מר מואיד מחמוד עבד אלרחמן אבו רידה מהכפר קיסרא וארגון יש דין, ספטמבר 2008, <http://www.yesh-din.org/sys/images/File/1581-1%5b1%5d.pdf>, [29 במרס, 2009].

²⁸¹ ירון דרוקמן, "99.7% מהפלסטינים מורשעים בבתי דין צבאיים", YNET, ינואר 2008. <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3489577,00.html>, [29 במרס, 2009].

אמיר בוחבוט, "ארגון יש דין: מעט כתבי אישום נגד חיילי צה"ל", NRG, נובמבר 2008, <http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/816/649.html>, [29 במרס, 2009].

²⁸² קואליציית הנשים למען השלום, פעילויות קודמות: יום ג', 20/01/09 - אירוע ההשקה של "מי מרוויח מהכיבוש"? , http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/events/whoprofits_launch200109/, [30 במרס, 2009]

²⁸³ מוסאוא, הזון מרכז מוסאוא, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=1&pg=4&dp=1&fl=19>, [29 במרס, 2009]

²⁸⁴ מוסאוא, הנדון: הומני המרכז, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=1&pg=8&dp=1&fl=19>, [29 במרס, 2009]

²⁸⁵ New Israel Fund, Combined Financial Statement, 2007, 27.

The European Commission's Delegation to Israel, European Instrument for Democracy and Human Rights. Mossawa, Anti-racism, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=3&pg=7&dp=2&fl=2> [March 30, 2009]

²⁸⁶ מוסאוא, טנגר בינלאומי, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=1&pg=4&dp=2&fl=2>, [30 במרס, 2009]

ו-Human Rights Watch,²⁸⁷ אשר פועלים בזירה הבינלאומית תוך הטיה וקידום הנרטיב הפלסטיני.²⁸⁸ הארגון ערך מסע הסברה בארצות-הברית, שבמסגרתו נפגשו מנהל הארגון וחברי הוועד המנהל עם חברי קונגרס וממשל אמריקנים בשביל "להעלות מודעות בקשר לאזרחים הפלסטינים-ערבים בישראל".²⁸⁹ במסע זה הארגון הזהיר נגד "הפרת זכויות האזרחים הערבים בישראל", והצהיר כי "גורמים כהניסטים ינסו למנוע הסדר שלום וינסו ליצור פרובוקציות נגד האזרחים הערבים", מתוך טענה כי "ליברמן ומרזל דחפו את הנושא שלנו ללב הזירה הבינלאומית".²⁹⁰

הארגון רואה את עצמו כארגון פלסטיני, והוא אף מפיץ מסמך הקורא לערביי ישראל: "הערבים הפלסטינים החיים בישראל [...] חלק מהעם הפלסטיני והאומה הערבית".²⁹¹ הארגון מקדם חוקה אזרחית, ובנייר עמדה שפורסם במימון האיחוד האירופי, הארגון טוען ש"מדינת ישראל קמה על חורבותיו של העם הפלסטיני שאירוע זה היה בעבורו טרגדיה לאומית נכבה". מוסאוא טוען שבשל אופיה הגזעני והאפלייה המובנית כלפי הערבים, אין בישראל מקום להמנון הלאומי, לדגל ולסמל המדינה הנוכחיים. מוסאוא מבקש למצוא אלטרנטיבה לסמלים יהודיים אלו, וקובע שהגדרת ישראל כמדינה "יהודית ודמוקרטית" היא "בעייתית בעליל". כמו כן, הארגון מבקש לבטל את חוק השבות ומוסדות כמו הסוכנות היהודית מתוך טענה שהם מפלים את הערבים.²⁹² לבסוף, הארגון טוען שיש לבצע "תהליך בנייה מחדש של המוסדות הפוליטיים והחברתיים במדינה כדי שיבטיחו את תחושת השייכות של המיעוט הערבי".²⁹³

הארגון עושה שימוש במתודולוגיה מוטה, אשר מציגה את ישראל כמדינה דמונית וגזענית. לדוגמא, ב"דו"ח הגזענות 2008" שפרסם המרכז, ואשר ממומן בידי האיחוד האירופי, נכתב שעשרות נפצעו ב"מתקפה משטרתית על פקיעין"²⁹⁴ וביקורת רבה נמתחת על המשטרה, אך הדו"ח לא מזכיר שעשרות שוטרים נפצעו, מכוניות משטרה נשרפו, אבנים נזרקו ואפילו אמבולנסים הותקפו.²⁹⁵ גם בתיאור הירי שביצע נתן זאדה בשפרעם נכתב ש"בשעה שירה זאדה קפץ לכיוונו אחד הנוסעים וניסה להשתלט עליו. תושבי העיר החלו באותה העת להתאסף במקום בהמוניהם, וחלקם נכנסו לאוטובוס והתנפלו עליו. הוא נפצע פצעים קשים ולאחר מכן מת".²⁹⁶ בדומה לדו"ח האגודה הערבית לזכויות האדם, הלינץ' כלל לא מוזכר.²⁹⁷ הארגון מקדיש עמודים רבים למקרי תקיפה של ערבים בידי יהודים אך הוא אינו מוחה כלל נגד הפיגוע בישיבת מרכז הרב.²⁹⁸ מעבר לכך, הארגון מגנה את החלטות הרבנים היהודים לא להעסיק פועלים ערבים בישיבות,²⁹⁹ ולמרות שהוא מזכיר זאת בהקשר לפיגוע במרכז הרב, תופעה זו עדיין נחשבת "גזענית" והשלכותיה הביטחוניות לא מוזכרות. בחיבור אחר שהארגון מפרסם באתר, ישראל מוגדרת כמדינה "אתנוקרטית", האידיאולוגיה הציונית מוקעת כ"קולוניאלית", ישראל נדרשת להכיר באחריותה לביצוע הנכבה, והיא מתוארת כמדינה שניסתה לבצע טרנספר במשך שנים על הערבים ולבצע "ייהוד" של המדינה בשטח.³⁰⁰ בנאום שנשא ג'עפר פרח בכנס הרצליה, הוא מאשים את ישראל ב"טרואמת הנכבה" ובייחסי דיכוי, וטוען שישראל מבצעת "חקיקה גזענית", וכי היא אחראית ל"הסתה והגזענות שמובילים להרג 40 אזרחים ב-7 השנים האחרונות".³⁰¹

²⁸⁷ שם.

²⁸⁸ לדוגמאות להטיית ארגונים אלו, ניתן להסתכל בדו"חות NGO Monitor על הארגונים – אמנסטי: http://www.ngo-monitor.org/article/amnesty_international [12 ביולי, 2009].

היומן רייסט ווטש: http://www.ngo-monitor.org/article/human_rights_watch_hr [12 ביולי, 2009]

ניתן גם לראות את דו"ח NGO Monitor על ארגונים בינלאומיים ופעילותם במבצע "עופרת יצוקה" בעזה: http://www.ngo-monitor.org/data/images/File/NGO_Front_Gaza.pdf [12 ביולי, 2009]

²⁸⁹ Mossawa, *The Mossawa Center USA Advocacy Tour – April 19th -28th, 2009*, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=3&dp=2&fl=12&pg=4> [April 30, 2009]

²⁹⁰ מוסאוא, מרכז מוסאוא בארה"ב: *קדמו את השלום וזכויות האדם*, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=1&dp=2&fl=13&pg=9> [30 באפריל, 2009]

²⁹¹ הוועד הארצי לראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל, *החזון העתידי: לערבים הפלסטינים בישראל*, 2006. http://www.mossawacenter.org/files/files/File/Reports/2006/Future_Vision_heb.pdf [30 במרס, 2009]

²⁹² ד"ר יוסף ג'בארין, *חוקה שוויונית לכל? על חוקה וזכויות קולקטיביות של האזרחים הערביים בישראל*, מוסאוא, נובמבר 2006, 11, 18-27. http://www.mossawacenter.org/files/files/File/constitution_paper_heb.pdf [30 במרס, 2009]

²⁹³ שם, 53.

²⁹⁴ מוסאוא, *דו"ח הגזענות 2008*, עמ' 26, http://www.mossawacenter.org/files/files/File/Racism_Report_2008.he.pdf [30 במרס, 2009]

²⁹⁵ דיווח לדוגמא בנושא ניתן לראות בכתבה של אושרת נגר-לויט ואיתמר ענברי, *פקיעין: פצועים בעימותים בין שוטרים לתושבים*, <http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/652/796.html> [30 במרס, 2009]

²⁹⁶ מוסאוא, *דו"ח הגזענות 2008*, 30-31.

²⁹⁷ ראה הערה 211.

²⁹⁸ שם, 15-37.

²⁹⁹ שם, 48.

³⁰⁰ הוועד הארצי לראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל, *החזון העתידי*, עמ' 9, 10, 32.

³⁰¹ וידאו: ג'עפר פרח, נאום בכנס הרצליה, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=1&dp=2&fl=11&pg=2> [30 במרס, 2009]

במקום אחר כינה את צה"ל - "צבא הכיבוש (ש)מבצע פשעי מלחמה אכזריים ומתמשכים כנגד העם הפלסטיני בעזה", ואשר מבצע "תקיפות ברוטאליות"³⁰² נגד הפלסטינים.

בעקבות מבצע "עופרת יצוקה" בעזה, הארגון ערך מסע הסברה לדיפולמטים זרים בקשר ל"פשעי המלחמה בעזה", ובמכתב שפרסם הוא האשים את ישראל ב"הפרה בוטה של המשפט הבינלאומי ההומניטארי".

סביל

אתר: www.sabeel.org/index.php

מנהל: נעים עתיק.

סביל מארגן מסעות חרם כרעיון של "תגובה לא אלימה לכיבוש"³⁰⁶, והוא אף פרסם מסמך בנושא.³⁰⁷ הארגון מקדם דמוניזציה של ישראל, תוך שימוש בוטה ברטוריקה נוצרית אשר מוקיעה את ישראל במונחים דתיים, ומצייר תמונה ובה ישו ו"אלפים של פלסטינים צלובים".³⁰⁸ דוגמא נוספת היא בהודעת סביל לחג המולד 2007, שבה הארגון השווה בין כיבושי קיסר והרומאים ומצב היהודים בארץ באותה התקופה למצב הפלסטינים והכיבוש הישראלי.³⁰⁹ הארגון גם עושה שימוש ברטוריקה אשר טוענת שישראל ביצעה "נכבה" ב-48', וכיום היא מדינת אפרטהייד אשר כולאת את הפלסטינים ב"בנטוסטנים".³¹⁰

מטרות מוצהרות: "סביל היא תנועת שורשים כנסייתית-תיאולוגית של שחרור בקרב הפלסטינים הנוצרים. בהשראת החיים של ישו, תיאולוגיה זו של שחרור מחפשת להעמיק את אמונת הנוצרים הפלסטינים, קידום אחדותם, ולהוביל אותם לפעולה חברתית". הארגון טוען ש"באמצעות הלמידה מישו – חייו תחת כיבוש ותגובתו לחוסר הצדק – תיאולוגיה זו מקווה לחבר בין המשמעות האמיתית של האמונה הנוצרית לבין חייהם היום-יומיים של אלו שסובלים תחת הכיבוש, אלימות, אפליה, והפרות זכויות אדם".³⁰³

מחקרי הארגון משמיטים את הקשר הטרור, ומתמקדים בביקורת על ישראל בלבד. בסקר שערך סביל על מצב הנוצרים בארץ, במימון הקרן הנוצרית דיאקוניה, הארגון תולה את האשמה על ירידת כמות הנוצרים בארץ ועל מצבם הכלכלי הגרוע בישראל. הסקר אינו מזכיר התכתשויות או מאבקים בין נוצרים ומוסלמים

הארגון ממומן על ידי גופים כנסייתיים, חלקם רשמיים, ובשנת 2007 קיבל הארגון 501 אלף שקלים, בין השאר מהכנסייה של סקטולנד, Christian Aid, הכנסייה הפרסביטריאנית של קנדה, Norwegian Church Aid, ועוד.³⁰⁴ קרן Diakonia מעבירה כספים לארגון, אשר מתקבלים לקרן ישירות מסוכנות הסיוע השוודית הממשלתית (SIDA), עבור סביל.³⁰⁵

³⁰² מוסאוא, הפרה, בוטה של המשפט הבינלאומי ההומניטארי, http://www.mossawacenter.org/files/files/Image/gaza/Gaza_Ad-1.09.jpg, [30 באפריל, 2009].

מוסאוא, עצרת מדינה של עורכי-דין ומשפטנים מול משרד ראש המשלה בירושלים, <http://www.mossawacenter.org/files/files/File/Press%20Releases/2009/hebrew%20press/5.1.09.pdf>, [30 באפריל, 2009].

Mossawa, *Arab Leaders met the international community and called to act against war, incitement and racism in Israel*, <http://www.mossawa.org/files/files/File/Press%20Releases/2009/PR%20-%20Roundtable%20Arab%20Participation%20in%202009%20Elections.pdf> [April 30, 2009]

³⁰³ Sabeel, *About Us*, <http://www.sabeel.org/etemplate.php?id=2> [March 30, 2009]

³⁰⁴ נלקח מתיק "סביל" ברשם העמותות.

³⁰⁵ עוד על כך ניתן לראות בדו"ח של NGO Monitor [הלינק המקורי כבר לא פעיל]: *A Clouded EU Presidency: Swedish Funding for NGO Rejectionism*. ניתן לצפות באינטרנט: http://www.ngo-monitor.org/article/a_clouded_eu_presidency_swedish_funding_for_radical_ngos [2009 באוגוסט]

³⁰⁶ Matti Friedman, "Holy Boycotts", *The Jerusalem Report*, March 2006, <http://www.sabeel.org/pdfs/24-matti-divest.pdf> [March 30, 2009]

³⁰⁷ Sabeel, *Sabeel's Call for Morally Responsible Investment*, <http://www.sabeel.org/pdfs/mri.htm> [March 30, 2009]

³⁰⁸ Jeff Jacoby, "Criticism gone too far", *The Boston Globe*, October 2007, <http://www.jeffjacob.com/349/criticism-gone-too-far> [May 24, 2009]

³⁰⁹ Sabeel, 2007 *Sabeel Christmas Message: Bethlehem not Annapolis*, <http://www.sabeel.org/etemplate.php?id=67> [March 30, 2009]

³¹⁰ Sabeel, *Friends of Sabeel Photo Exhibit Commemorating 60 Years of Dispossession*, <http://www.sabeel.org/pdfs/Photo%20Exhibit%20Flyer.%202008.pdf> [March 30, 2009].

Matti Friedman, *Holy Boycotts*.

הכיבוש, להוציא לפועל את זכות השיבה של הפליטים הפלסטיניים, להחרים את החברות שתומכות בכיבוש, ולהתנגד בעקשנות למצור על עזה. בהצהרה על מבצע "עופרת יצוקה" הארגון טוען שהכיבוש בעזה מעולם לא הסתיים, ולכן יש לפלסטינים זכות להיאבק על חירותם, דבר המונע מישראל את זכות ההגנה העצמית – עד סיום הכיבוש. הארגון גם טוען שישראל הפרה את הרגיעה משום שסירבה להסיר את המצור מעזה למרות שהחמאס הסכים לקבל מדינה בגבולות 67'. לדעת הארגון, הכיבוש הבלתי חוקי בידי ישראל הוא הסיבה לאלימות באזור.³¹²

או את הטרור שבגללו ישראל מטילה סגר על ערים בגדה, והוא מאשים את ישראל שהפכה את עזה לכלא גדול שאין ממנו יציאה ל-1.4 מיליון פלסטינים.³¹¹

הארגון מציג טיעונים משפטיים לכאורה, אשר נועדו להכפיש את ישראל מחד, אך גם להצדיק את "מאבק החירות" הפלסטיני, מאידך. בהצהרה של הכנס הבינלאומי השביעי של הארגון נאמר שהמשך המצב הנוכחי הוא "פשע נגד האנושות" וכי "הנכבה היא הקטסטרופה שנכתבה ועדיין נכפית על העם הפלסטיני". הארגון קורא לכבד את החוק הבינלאומי ולסיים את

קואליציית הנשים למען השלום

אתר: www.coalitionofwomen.org/home/hebrew

קואליציית הנשים למען השלום מקדמת חרם על ישראל באמצעות פרויקט הנקרא "מי מרוויח מהכיבוש" ובראשותו עומדת פעילה של הארגון הקיצוני "זוכרות", דלית באום.³¹⁷ פרויקט זה הקים אתר אשר בסיס מידע לגבי "המעורבות העסקית והמסחרית בכיבוש", ולמעשה נועד לספק מידע לחרם על מוצרים ישראליים.³¹⁸

הארגון גם השתתף בכנס שאחד מהדיונים שבו התמקד בנושא חרמים וסנקציות נגד ישראל.³¹⁹ הארגון תומך בסרבני גיוס ובאסירים פוליטיים ואף הזמין את טלי פחימה - שהורשעה בסיוע לטרור - לדבר בכנס שערך. בנוסף, הארגון הצטרף לעצרות תמיכה בסרבני גיוס.³²⁰

הקואליציה השתתפה ביחד עם "זוכרות" ו"פרופיל חדש" ב"יום הזיכרון ה-59 לנכבה", שנערך ביום העצמאות.³²¹ הארגון השתתף בפעילות נגד "צו האפרטהייד" ביחד עם תעאיוש, גוש שלום, בל"ד, יש

מטרות מוצהרות: "לפעול למען שלום, צדק ושוויון בחברה הישראלית, ולמטרות אלו בלבד".³¹³

הקואליציה מורכבת ממספר ארגונים, ובין הבולטים שביניהם נמצאים בת שלום, מחסום Watch, פרופיל חדש ונשים בשחור.

בשנת 2006, קיבלה הקואליציה 710,401 שקלים מהאיחוד האירופי, 587,189 שקלים מקרן רוזה לוקסמבורג, ו-1,018,183 שקלים מהקרן החדשה לישראל.³¹⁴ העמותה נתמכת גם בידי קרן היינריך בול, קרן פורד, קרן מוריה ואחרות.³¹⁵ את המימון האירופי הארגון מקבל באמצעות תכנית Pfp של האיחוד לטובת "קידום התמיכה בשלום באמצעות מסגור מחדש של "ביטחון" כביטחון אנושי".³¹⁶

³¹¹ Sabeel, *The Sabeel Survey on Palestinian Christians in the West Bank and Israel*, Summer 2006, <http://www.sabeel.org/pdfs/the%20sabeel%20survey%20-%20english%202008.pdf> [March 30, 2009]

³¹² Sabeel, *Seventh International Sabeel Conference, Nazareth and Jerusalem, November 12-19, 2008*: "The Nakba: Memory, Reality and Beyond".

Sabeel, *Sabeel Reflection on Gaza: The Narrow Gate of Justice*, December 2008.

³¹³ נלקח מתיק "קואליציית הנשים לשלום" ברשם העמותות.

³¹⁴ נלקח מתיק "קואליציית הנשים לשלום" ברשם העמותות. המימון מקרן לוקסמבורג נעשה מכספי הממשלה הגרמנית, משום שהקרן קשורה ישירות למפלגה פוליטית גרמנית.

³¹⁵ Coalition of Women for Peace, *Donation : Thanks to Friends*, http://coalitionofwomen.org/home/english/donations/thanks_to_friends [March 30, 2009]

³¹⁶ NGO Monitor, *Partnership for Peace?* – The original source of the EU does not exist anymore.

³¹⁷ קואליציית הנשים למען השלום, *מי אנחנו? אודות הקואליציה*, http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/about/general_info, [31 במרס, 2009]. דלית באום היא חברה בועד הפועל של זוכרות, ראה: זוכרות, *ד"ח פעילות 2007*, 3, http://zochrot.org/images/Zoc_AR07heb_final.pdf, [31 במרס, 2009]

³¹⁸ קואליציית הנשים למען השלום, *Who Profits?*, <http://whoprofits.org/About%20Hebrew.php>, [31 במרס, 2009]

³¹⁹ קואליציית הנשים למען השלום, *פעילויות קודמות < תוכנית הכנס*, אוגוסט 2005, http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/events/women_in_black_0805/prog_heb, [31 במרס, 2009]

³²⁰ קואליציית הנשים למען השלום, *אסירות פוליטיות בבתי הכלא הישראליים*, 7.3.07, <http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/events/070307/>, [31 במרס, 2009].

קואליציית הנשים למען השלום, *בואו להמוך בסרבנות הכיבוש רז בן דוד*, נובמבר 2008, http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/events/raz_021108/, [31 במרס, 2009]

³²¹ New Profile, *New Profile Annual report 2007*, 20, <http://www.newprofile.org/data/uploads/NewProfile2007Report.pdf> [March 31, 2009]

אחרת פרסמה מודעות בדבר עצרת המונית הקוראת "די לחרם, למצור ולענישת העם הפלסטיני".³²³

בזמן מבצע עופרת יצוקה הארגון הצטרף לקואליציית "להסיר את המצור", שקיימה הפגנות ועצרות, ופרסמה הצהרות בינלאומיות נגד ישראל ונגד המבצע.³²⁴

דין, חד"ש ואנרכיסטים נגד הגדר. בכנס של הקואליציה הוקדשה סדנת עבודה ל"גדר האפרטהייד: פוליטיקה, השפעות והתנגדות" ובסדנה אחרת דיברו על "זכות השיבה מול חוק השבות".³²² הקואליציה ארגנה גם דיון שכותרתו "סכנת הפאשיזם במדינת ישראל", ובפעם

מחסום Watch

אתר: www.machsomwatch.org

"קבוצת מחסום Watch נוסדה בינואר 2001 בעקבות הדיווחים בעיתונות על פגיעות בזכויות האדם של הפלסטינים העוברים במחסומי צה"ל ומשמר הגבול בגדה המערבית. תגובתה המסיבית של ישראל לאינתיפאת אל-אקצה, הסגר והכתר הממושכים על כפרים וערים בשטחים היוו זרז למשימה שנראתה בזמנו בלתי אפשרית".³²⁸

הארגון מקבל תרומות מהקרן החדשה לישראל, ובשנת 2007 הקרן העניקה לארגון \$31,128. הארגון גם קיבל מימון בסך €251,650 מהאיחוד האירופי במסגרת תכנית Pfp בשנת 2005.³²⁹

הארגון עושה שימוש במונחי דמוניזציה נגד ישראל כמו "אפרטהייד". פעילי הארגון הגיעו למחסומי צה"ל והטרידו חיילים מתוך טענה שהם מיישמים אפרטהייד במחסום.³³⁰

מחסום ווטש הוא ארגון החבר בקואליציית הנשים למען השלום, אך זוכה למימון נפרד ומקיים פעילויות נפרדות. הארגון רשום כחברה פרטית לא ממשלתית, מספר 513573139, תחת השם "קרן נשים למען זכויות אדם בע"מ".³²⁵

מטרות מוצהרות: "מחסום Watch היא תנועת נשים ישראליות, פעילות שלום, המתנגדות חד-משמעית לדיכוי השיטתי של בני העם הפלסטיני ולשלילת זכותם לנוע בחופשי בשטחיהם [...]. בחשיפת המציאות אנו מבקשים להשפיע על דעת הקהל בארץ ובעולם ובכך להביא לסיום הכיבוש ההרסני, הפוגע הן בחברה הפלסטינית והן בחברה הישראלית".³²⁶ הצהרת המטרות של הארגון טומנת בחובה קביעה שלפיה הארגון מנסה לשנות את המדיניות הישראלית באמצעות סינוור בינלאומי ומקומי. האג'נדה הפוליטית של הארגון איננה מוסתרת, ובמקום אחר הוא כותב: "מדובר פה בכיבוש – הוא מרושע ולא מוסרי, ועלינו להתייצב באופן חד משמעי וללא התסייגויות לצד המתנגדים לוי".³²⁷

³²² קואליציית הנשים למען השלום, פעילויות קודמות < תוכנית הכנס.

³²³ http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/events/women_in_black_0805/prog_heb [3 בספטמבר, 2009] Anarchists Against the Wall, *Call for Action: Freedom Ride Against Apartheid Travel Ban*, January 2007, http://www.awalls.org/call_for_action_freedom_ride_against_apartheid_travel_ban [March 31, 2009]

³²⁴ קואליציית הנשים למען השלום, די לחרם, למצור ולענישת העם הפלסטיני!, יוני 2006, <http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/events/30606/> [31 במרס, 2009].

³²⁵ קואליציית הנשים למען השלום, *דיון בנושא פאשיזם*, יולי 2006, <http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/events/50706/> [31 במרס, 2009] Remove the Siege – Stop the War, *About the Coalition*, <http://gazanow.wordpress.com/about-the-coalition/> [March 31, 2009]

³²⁶ אתר הקרן החדשה לישראל מייחס שם זה לארגון מחסום Watch. New Israel Fund, Grantee: *Machsom Watch – Women's Fund for Human Rights*, <http://www.nif.org/issue-areas/grantees/machsom-watch.html> [March 31, 2009]

³²⁷ מחסום Watch, *תולדות מחסום ווטש בקצרה*, <http://www.machsomwatch.org/HistoryHeb> [31 במרס, 2009]

³²⁸ קואליציית הנשים למען השלום, *ארגוני הקואליציה < מחסום WATCH*, http://coalitionofwomen.org/home/hebrew/organizations/machsom_watch [31 במרס, 2009]

³²⁹ NGO Monitor, *Partnership for Peace?* – The original source of the EU does not exist anymore.

³³⁰ אפרת פורשר, *דאלוף מיישם אפרטהייד*.

<http://www.youtube.com/watch?v=IYbWtMm8InI>, YouTube, יוני 2008, [31 במרס, 2009]

פעילות מרכזית של הארגון היא ליווי של סרבני גיוס ותמיכה בהם, הכוללת רשת ליווי ועדכוני "עכשיו בכלא הצבאי"³³⁴. פעילות אחרת היא עידוד "דיון ציבורי ביקורתי בנושא הגיוס לצבא והימנעות מגיוס" שמטרתו העיקרית הן "להגביר את הלגיטימציה של אלו שבחרו או לא בחרו (הצבא החליט עבורם) לא להתגייס"³³⁵.

נגד פרופיל חדש הוגש בג"ץ בידי הפורום לשוויון בנטל בתביעה לסגור לאתר את העמותה משום שהיא מסיתה להשתמטות משירות בצבא ומעניקה סיוע למשתמטים.³³⁶ היועץ המשפטי לממשלה מני מזוז החליט גם לפתוח בחקירה פלילית נגד הארגון בשל חשד להסתה לאי-גיוס, וסיוע בהתחזות לבעלי פרופיל 21 אצל קצין בריאות נפש בשביל להשתמט מן הצבא.³³⁷ בתשובת המדינה לעתירה בבג"ץ נכתב כי רשם העמותות מחכה לתוצאות החקירה בטרם יפעל בנושא.³³⁸ ערב יום הזיכרון האחרון, המשטרה פשטה על בתים של מפעילי אתר הארגון, עצרה פעילים אחדים והחרימה חומר הקשור לאתר האינטרנט של הארגון, מתוך חשד שהארגון מעודד סרבנות ומסייע לאלו המשתמטים משירות צבאי.³³⁹

פרופיל חדש הוא ארגון החבר בקואליציית הנשים למען השלום, אך זוכה למימון נפרד ומקיים פעילויות נפרדות.

מתוך אמנת הארגון: "אנחנו - קבוצה פמיניסטית המונה נשים וגם גברים - יודעות שאפשר לחיות במדינה שהיא לא מדינת חיילים. מדינת ישראל יכולה לנקוט היום מדיניות שלום נחרצת. היא יכולה להפסיק להיות מדינת צבא. [...] היום ברור לנו שהסיסמה של בטחון לאומי הסתירה הרבה פעמים בחירה בלוחמה, כדרך למימוש מטרות מדיניות"³³¹.

רות הילר, ממייסדות הארגון, סיפרה בראיון עמה שמטרות התנועה הן "ליצור דה-מיליטריזציה בחברה הישראלית ולסיים את הכיבוש הישראלי של האדמות הפלסטיניות שנכבשו ב-1967"³³².

פרופיל חדש זוכה לתרומות מגוש שלום, זוכרות, רשת הסולידריות של הסרבנים וקרן היינריך בול הגרמנית והוא בקשר עם יש גבול, סביל והקרן הקיצונית Oxfam.³³³

³³¹ פרופיל חדש, אמנת פרופיל חדש, <http://www.newprofile.org/?cat=8>, [31 במרס, 2009]

³³² Jewish Voice for Peace, *Interview with New Profile's Ruth Hiller*, http://www.jewishvoiceforpeace.org/publish/article_1116.shtml [March 31, 2009]

³³³ בלקה מתיק "פרופיל חדש" ברשם העמותות.

New Profile, *New Profile Annual report 2007*, 22-23.

³³⁴ פרופיל חדש, *77 הבית < קטגוריית*, <http://www.newprofile.org/> [31 במרס, 2009]

³³⁵ פרופיל חדש, *דו"ח פעילות פרופיל חדש - ינואר-מאי 2008*, עמ' 5, <http://www.newprofile.org/data/uploads/Report2008-Jan-May-Heb.pdf>, [31 במרס, 2009]

³³⁶ שרון יונתן, "הוגשה עתירה נגד עמותת 'פרופיל חדש'", *LOCAL רעננה*, יוני 2008. <http://www.local.co.il/raanana/6294/articles.htm>, [31 במרס, 2009]

³³⁷ Amos Harel, "Website for IDF Draft dodgers faces criminal probe," *Haaretz*, September 2008, <http://www.haaretz.com/hasen/spages/1020999.html> [March 31, 2009]

³³⁸ בלקה מתיק "פרופיל חדש" ברשם העמותות.

³³⁹ אבי אשכנזי ונתיב נחמני, "8 פעילי שמאל נעצרו בחשד שעודדו סרבנות", *מעריב*, 26 באפריל, 2009. <http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/883/244>. [30 באפריל, 2009]

בנושאים הומניטאריים או כאלה העוסקים בצורה כזו או אחרת בשירותי רפואה,³⁴³ הגישה העמותה (בשיתוף עם ארגונים נוספים כגון "בצלם") גם עתירות שעסקו בפעילות צבאית של צה"ל, כמו למשל בג"ץ 3261/06 שדרש את שינוי מדיניות הירי כלפי משגרי קסאם או בג"ץ 10265/05 שדרש מצה"ל להפסיק לבצע "בומים" על-קוליים מעל עזה.

במכתב שכתב הארגון ביחד עם ארגון המוקד להגנת הפרט ובצלם, ישנה קריאה לראשי האיחוד האירופי ללחוץ על שר החוץ ליברמן בנושאים פוליטיים, ביניהם "להביא ליישוב הסכסוך הישראלי-פלסטיני", וללחוץ "להפסיק לאלתר את הבנייה בהתנחלויות" ו"להסיר מיידית את הסגר מעל רצועת עזה".³⁴⁴

בזמן מבצע עופרת יצוקה בעזה, הארגון פרסם מספר עדויות של אזרחי עזה לגבי הלחימה, תוך שימוש במושגים שנועדו לעורר הזדהות רגשית כגון "עדויות מהתופת בעזה", ואף ארגן משלחות סיוע והזדהות עם תושבי הרצועה. הארגון לא ביצע מחוות דומות ולא פרסם עדויות של תושבי שדרות ויישובי עוטף עזה.³⁴⁵

מטרות מוצהרות: העמותה "נאבקת למען זכויות אדם בכלל והזכות לבריאות בפרט, בישראל ובשטחים הכבושים. [...] פעילות העמותה מתמקדת בזכות לבריאות במובנה הרחב תוך הכללת גורמים מקדימים המגדירים בריאות כגון: חופש תנועה, מים נקיים, תזונה נאותה, דיור נאות, אי אלימות ועוד. תפיסה זו של הזכות לבריאות, מוצאת ביטוי בהערה 14 לזכות לבריאות, שפרסמה וועדת האו"ם לזכויות כלכליות חברתיות ותרבותיות".³⁴⁰

לפי נתוני רשם העמותות, עמותת רופאים לזכויות אדם קיבלה בשנת 2007 סכום של 721,682 שקלים מהאיחוד האירופי, Muassasat תרם 622,475 שקלים והולנד העבירה 55,643 שקלים. בשנת 2003 העמותה קיבלה תרומה גם משגרירות פינלנד, על סך של 62,000 שקלים.³⁴¹

כעמותה העוסקת בזכויות רפואיות, "רופאים לזכויות אדם" מספקת טיפול רפואי כ"אקט של סולידריות עם האוכלוסיה הנפגעת ומחאה נגד הפגיעה",³⁴² ובנוסף עוסקת בפעילות משפטית שאינה קשורה רק לנושאים רפואיים – בצד שורת עתירות לבג"ץ

³⁴⁰ רופאים לזכויות אדם, *מידע אודות העמותה*, <http://www.phr.org.il/phr/article.asp?articleid=54&catid=3&pcat=3&lang=HEB>, [19 באוגוסט, 2009]

³⁴¹ תיק העמותה ברשם העמותות. ארגון מואסאט נשען על תרומות של ארבע מדינות אירופיות שהעבירו דרכו כספים לעמותות בישראל וברשות, והן שוודיה, הולנד, דנמרק ושווייץ, ראה: <http://www.phr.org.il/phr/article.asp?articleid=435&catid=3&pcat=3&lang=HEB>, [21 במאי 2009]

³⁴² רופאים לזכויות אדם, *מידע אודות העמותה*.

³⁴³ למשל, בג"ץ 201/09 בדבר טענה כי צה"ל תוקף אמבולנסים וצוותים רפואיים בעזה, או בג"ץ 7231/07 בדבר מעבר חולים ואמבולנסים פלסטינים למזרח ים.

³⁴⁴ בצלם, המוקד להגנת הפרט ורופאים למען זכויות אדם - ישראל, 15.6.09: *על האיחוד האירופי להשתמש בפגישותיו עם שר החוץ ליברמן כדי להפסיק את הבנייה בהתנחלויות ולפתוח את המעברים לעזה*. ניתן לצפות באינטרנט: http://www.btselem.org/Hebrew/Press_Releases/20090615.asp, [12 ביולי, 2009]

³⁴⁵ Physicians for Human Rights-Israel, *Testimonies from Gaza*, January 7, 2009. Available at: <http://www.phr.org.il/phr/article.asp?articleid=671&catid=55&pcat=-1&lang=ENG> [July 12, 2009]

Physicians for Human Rights - Israel, *Protest, Solidarity and Aid Convoy for the Residents of Gaza*, January 14, 2009 Available at: <http://www.phr.org.il/PHR/article.asp?articleid=686&catid=55&pcat=-1&lang=ENG> [July 12, 2009]

רופאים למען זכויות אדם-ישראל, *עדות מהתופת בעזה*, 19 לינואר 2009, ניתן לראות באינטרנט: <http://www.phr.org.il/phr/article.asp?articleid=1056&catid=26&pcat=-1&lang=HEB> [12 ביולי, 2009]

רופאים למען זכויות אדם-ישראל, *עזויות מהמלחמה בעזה: תושבי הרצועה ואנשי רפואה מספרים לרופאים לזכויות אדם על מצבם*, 5 לינואר, 2009. ניתן לראות באינטרנט: <http://www.phr.org.il/phr/article.asp?articleid=1034&catid=26&pcat=-1&lang=HEB>, [12 ביולי, 2009]

נספח 2 - ארגונים שהמידע לגבי המימון הממשלתי עבורם חסר

גוש שלום

אתר: www.gush-shalom.org
המייסד וראש הארגון – אורי אבנרי.

נוספת בשווי של 110,000 שקלים התקבלה מארגון הולנדי אחר, Kerkinactie – ארגון כנסייתי-פרוטסטנטי הפועל לדבריו ברוח הנצרות, לקידום זכויות אדם ברחבי העולם.³⁴⁸

הארגון פועל באמצעות תעמולה נגד ישראל לצד פעילות אקטיבית של הפגנות והצהרות לתקשורת ולדעת הקהל. הארגון אף משתתף בפעילות לבניית בתים שנהרסו בידי צה"ל.³⁴⁹ פעילותו המשפטית של הארגון מצומצמת,³⁵⁰ אך הוא מעורב ביוזמת חרם על מוצרים ישראליים³⁵¹ ובפעילויות נגד גדר ההפרדה.

הארגון גם פועל לקידום דמוניזציה של ישראל, ותורם לאסטרטגיית דרבן. הארגון טוען שישראל הינה "המדינה השנואה בעולם. תוקפנית, מקיימת משטר אפרטהייד נגד הפלסטינאים ואפלייה כלפי הערבים תושבי ישראל". במקום אחר נטען שישראל מבצעת פשעי מלחמה וכי ישראל היא שהקימה את ארגון החמאס, ואף מקיימת כיום ניסוי מדעי בעזה שנועד "לבדוק עד כמה אפשר להרעב אוכלוסייה ולהפוך את חייה לגיהנום לפני שתישבר".³⁵²

הארגון הוקם בשנת 1993 ע"י אורי אבנרי ואחרים, על רקע גירוש 415 אנשי חמאס ללבנון ומה שנתפס כשתיקת ארגוני שמאל אחרים אל מול "פעולות הדיכוי" (כך במקור) של ממשלת העבודה בראשות יצחק רבין ז"ל.³⁴⁶

מטרות מוצהרות: "המטרה העיקרית של הגוש היא להשפיע על דעת-הקהל הישראלית ולהובילה לשלום ולפיוס עם העם הפלסטיני", על בסיס עקרונות של סיום הכיבוש, הכרה במדינה פלסטינית בגבולות '67, הקו הירוק כגבול, ירושלים בירת שתי המדינות, שמירת הביטחון של שתי המדינות, שאיפה לשלום בין ישראל ומדינות ערב, והכרה בזכות השיבה.³⁴⁷

לפי מסמכי רשם העמותות נכון לשנת 2007, הארגון אינו מקבל מימון מממשלות זרות, אך הוענקו לו מספר תרומות מארגונים שונים בחו"ל, כאשר שתי הגדולות שבהן התקבלו מארגונים הולנדיים - תרומה בשווי של 100,578.67 שקלים מארגון SIVMO, שמטרתו היא תמיכה בגופי שלום וזכויות אדם בישראל. תרומה

45

ריבונות על תנאי

³⁴⁶ גוש שלום, כרטיס הביקור של גוש שלום. http://zope.gush-shalom.org/home/he/about/general_info/ [20 במאי 2009]

³⁴⁷ גוש שלום, מטרות גוש שלום. <http://zope.gush-shalom.org/home/he/about/aims/> [20 במאי 2009]

³⁴⁸ תיק הארגון ברשם העמותות.

³⁴⁹ גוש שלום, ארכיון פעילויות, http://zope.gush-shalom.org/home/he/channels/archive/past_activities [20 במאי 2009]

³⁵⁰ בהקשר פוליטי, הארגון היה צד רק לבג"ץ 10744/07 (דרישה לאפשר "ביקור ידידים" אצל מרואן ברגותי), בג"ץ 8555/07 (דרישה לביטול מכרז לזכויות שידורי רדיו לאוכלוסייה היהודית באיו"ש) ובג"ץ 7144/01 (דרישה לבטל פסילת תשדירים).

³⁵¹ גוש שלום, חרם על מוצרי ההתנהלויות, http://zope.gush-shalom.org/home/he/campaigns/boycott_settlements_products 14/3/2009 [20 במאי, 2009]

³⁵² גוש שלום, דטור של אורי אבנרי: עופרת יצוקה, 3/01/09. ניתן לצפות באינטרנט: <http://zope.gush-shalom.org/home/he/channels/>

avnery/1230937783/ [12 ביולי, 2009]

גוש שלום, "דת" זרה – "דביטחון", 19/04/09. ניתן לצפות באינטרנט: <http://zope.gush-shalom.org/home/he/channels/archive/1240150946/> [12 ביולי, 2009]

גוש שלום, דטור של אורי אבנרי: כמה אוגדות למצפון?, 10/01/09. ניתן לצפות באינטרנט: <http://zope.gush-shalom.org/home/he/channels/> avnery/1231625366/ [12 ביולי, 2009]

"המתנחלים מיו"ש לפחות בנו את בתיהם על גבעות ריקות מאדם, בניגוד למתנחלים הראשונים שאחרי המלחמה הקימו את הישובים על כפרים ערביים".³⁵⁸ נאמן לאידיאולוגיה זו, הארגון מפרסם טבלה "של היישובים שנהרסו או ננטשו לחלוטין או חלקית",³⁵⁹ ובה הוא מפרט את שמות ה"התנחלויות הצינוניות שהוקמו על אדמות הישוב לפני 1948 (אדמות שנרכשו על ידי יהודים)".³⁶⁰ בין ה"התנחלויות" הללו נכללים יישובים כתל-אביב, נתניה, ראש-פינה, בני-ברק, רמת השרון, כפר-סבא, רמת-גן, ראשון-לציון, חלקים מפתח תקווה, גדרה ועוד.³⁶¹

הארגון טוען שישראל מבצעת "טרור ניקיון [ה] אתני" בפלסטינים, כי ה"נכבה הפלסטינית מעולם לא הסתיימה",³⁶² ושישראל הפכה את עזה ל"קופסת מוות" שבה חיים מיליון וחצי פלסטינים.³⁶³ בנוסף, בזמן מלחמת לבנון השנייה, זרק הארגון פליירים מגגות בתים בתל-אביב כניסיון לדמות את מצבם של הלבנונים, והוא אף אסף כסף לשיקום הפליטים בלבנון.³⁶⁴ הארגון לא הביע סימפטיה דומה לנפגעי טרור יהודים, ולא אסף כסף לנפגעי טילי הקטיושה או לשיקום בתיהם, שנפגעו מירי החזבאללה מלבנון.

זכרות מפיץ סרטון וידאו המראה כיצד פעיליו ריססו גרפיטי ברחובות תל-אביב ותלו שלטים על גבי חלונות ראווה של חנויות פרטיות.³⁶⁵

מטרות מוצהרות: "מטרתה של עמותת 'זכרות' היא להביא להכרה בחוב המוסרי על העוול שגרמו המדינה ומוסדותיה לעם הפלסטיני, ולקדם את מימושה של זכות השיבה של הפליטים והפליטות".³⁵⁴

ארגון זכרות מקדם את זכות השיבה, וטוען כי: "ב) יישום השיבה, בין אם במסגרת 2 מדינות או של מדינה אחת, ישראל תשנה את אופייה. אופי השינוי והיקפו תלוי, בין השאר, בהסכמות שיגיעו אליהן הצדדים במשא ומתן".³⁵⁵ איתן ברונשטיין אמר: "אני רוצה לחיות במדינה דמוקרטית לא כמו זו שיש לנו היום. אני מעוניין לחיות כמיעוט במדינה דמוקרטית".³⁵⁶

על פי תפיסת הארגון, הנכבה תוכננה על ידי ישראל במכוון ואיננה תוצאה של מלחמה, וממילא הערבים היו חסרי ברירה כאשר יצאו למלחמה – "חשוב להבין שהנכבה היא בסופו של דבר הכרעתה הפוליטית של ממשלת ישראל לא לאפשר את שיבת הפליטים ולהרוס את בתיהם. מבחינה זו, אחריות הצדדים לפרוץ המלחמה, אינה תירוץ לנכבה". הארגון קובע שהצעת החלוקה היא שגרמה לכך שהערבים פתחו במלחמה, תוך שימוש בהנחה היפותטית שקובעת ש"היה ברור לכל, שמדינה יהודית לא יכולה להתקיים בהרכב אוכלוסייה כזה, ושתוכנית זו תוביל בשלב זה או אחר לטרנספר של האזרחים הערבים מהמדינה".³⁵⁷

מתוך אידיאולוגיה זו קובע הארגון ש"אין שום הבדל בין קיבוצניקים למתנחלים מיהודה ושומרון", ולהיפך,

³⁵³ ישי פרידמן, "לוחמי השכחה", *הצופה*, נובמבר 2008, <http://www.hazofe.co.il/web/newsnew/katava6.asp?Modul=24&id=59966&Word=&gilay>, [25 במרס, 2009] on=3209&mador=171

³⁵⁴ זכרות, *דף הבית*, <http://www.nakbainhebrew.org/>, [25 במרס, 2009]

³⁵⁵ זכרות, *שאלות נפוצות*, <http://www.zochrot.org/index.php?id=478>, [26 במרס, 2009]

³⁵⁶ פרידמן, *לוחמי השכחה*.

³⁵⁷ זכרות, *שאלות נפוצות*.

³⁵⁸ פרידמן, *לוחמי השכחה*.

³⁵⁹ זכרות, *היישובים ההרוסים מ-1948*, <http://www.nakbainhebrew.org/index.php?id=74>, [26 במרס, 2009]

³⁶⁰ ההדגשה לא במקור.

³⁶¹ זכרות, *טבלת אקסל*, http://www.nakbainhebrew.org/library/ab_villages_for_z.xls, [26 במרס, 2009]

³⁶² זכרות, *סקר: כתב עת לנכבה שכאן*, <http://www.zochrot.org/index.php?id=610>, [26 במרס, 2009]

³⁶³ זכרות, *סידר באלראס אל אחמר לנוכח ההתקפה על עזה שבת 27.12.2008*, <http://www.zochrot.org/index.php?id=706>, [26 במרס, 2009]

³⁶⁴ זכרות, *דו"ח פעילות לשנת 2006*, <http://www.zochrot.org/index.php?id=576>, [26 במרס, 2009]

³⁶⁵ זכרות, *דו"ח פעילות 2007*, 8, http://zochrot.org/images/Zoc_AR07heb_final.pdf, [26 במרס, 2009].

Raneen79, *I Almost Forgot*, YouTube, June 2008, <http://www.youtube.com/watch?v=EcWSSHjPCY0> [March 26, 2009]

המקבילה של ה"נכבה" ב-48' (פירוש המילה נכסה בערבית הוא חֶזְרַת המחלה).

תעאיוש מארגן פעילויות תמיכה באסירים ביטחוניים כטלי פחימה ומנסה להיאבק למען שחרורם,³⁷¹ ובמקרה אחד אף טען שאסירה ביטחונית פלסטינית מופרדת ממשפחתה למרות מצבם הבריאותי הקשה,³⁷² תוך שהוא מוחק את הקשר הטרור שבגינה נכלאה.³⁷³ הארגון גם תומך בסרבני גיוס, ומכנה זאת "סירוב מהסיבות הנכונות".³⁷⁴

הארגון משתתף בפעילויות נגד הריסת בתים, בין אם מדובר בהרס בשל סיבות ביטחוניות ובין אם מדובר בהרס בשל חוסר באישורי בנייה. במסגרת זאת, הארגון מארגן הפגנות, מסעות מחאה, וביקורי סולידאריות עם פלסטינים שבתם נהרס.³⁷⁵ הארגון לא פועל בצורה דומה כלפי יהודים שבתם נהרס משום שנבנה ללא אישור, והם אינם עורכים ביקורי סולידאריות עם נפגעי פיגועים.

הארגון מפרסם מכתבים ורשמים של חבריו, אשר מתגאים בכך שהם מפרים את החוק, בכניסה לאזורים שהכניסה אליהם אסורה בצו צבאי, במעקף של מחסומים, ואפילו במקרה שבו פעילי הארגון פירקו מחסום באזור שכונת עיסאווייה בירושלים.³⁷⁶

מטרות מוצהרות: "ארגון שורשים של יהודים וערבים שעובדים בשביל למוטט את חומות הגזענות וההפרדה באמצעות בניית שותפות ערבית-יהודית אמיתית. עתיד של שוויון, צדק ושלוש מתחיל היום. בינינו, באמצעות פעילויות יומיות וקונקרטיות של סולידאריות בשביל לסיים את הכיבוש הישראלי של השטחים הפלסטיניים ובשביל להשיג שוויון אזרחי מלא לכל תושבי ישראל".³⁶⁶

אין בנמצא מידע פיננסי עדכני של תעאיוש. ייתכן ומדובר על חברה בשם תעיוש – דו קיום בע"מ, מספר 514302389, אולם לא בטוח האם ישנה התאמה, משום ששמות הארגונים לא זהים.³⁶⁷

ארגון תעאיוש מקדם מסעות מחאה עולמיים באמצעות מספר קואליציות, ביניהן "הקואליציה נגד המצור על עזה", ו"הקואליציה נגד הגדר".³⁶⁸ תעאיוש מקדם את הנרטיב הפלסטיני שעל פיו ישראל היא מדינת אפרטהייד גזענית, אשר מטהרת מבחינה גזעית את הפלסטינים, מבצעת פשעי מלחמה, מוציאה לפועל ענישה קולקטיבית נגד הפלסטינים בעזה, מבצעת טרנספר של הפלסטינים, גדר ההפרדה היא מעשה אפרטהייד ואיננה קשורה לביטחון ישראל,³⁶⁹ ותוצאות מלחמת ששת הימים ה"נכסה" של הפלסטינים³⁷⁰ –

- Ta'ayush, *Who we are*, <http://www.taayush.org/new/we.html> [March 31, 2009]³⁶⁶
- עוד על כך ניתן לצפות באתר רשם החברות: <http://147.237.72.24/WebOJSite/CompaniesDetails.aspx?id=514302389> [6 באוגוסט, 2009]³⁶⁷
- תעאיוש, *חזרה לביטחון – הפגנת ענק, יום שישי*, 27/10 <http://www.taayush.org/new/activity-2006/demo-bilin-27-10-06.html> [31 במרס, 2009].³⁶⁸
- תעאיוש, *ההלוכת מחאה נגד המצור על עזה, שבת*, 2/12 <http://www.taayush.org/new/activity-2006/demo-ta-02-12-06.html> [31 במרס, 2009].³⁶⁹
- תעאיוש, *הדומה צריכה ליפול*, <http://www.taayush.org/new/no-wall.html> [1 באפריל, 2009].
- Ta'ayush, *Donations campaign for strengthening the standing (sumud) of the cave dwellers in the South of Hebron mountains*, <http://www.taayush.org/new/south-hebron-sumud-vulgar.html> [April 1, 2009].
- תעאיוש, *21/05/2004: הפגנה במחסום כיסופים נגד פשעי המלחמה המבוצעים ברפיח*, <http://www.taayush.org/new/20040521-picreport.html> [1 באפריל, 2009]
- תעאיוש, *פרישת הכפר אל-נעמאן: הטרנספר השקט או קפקא בירושלים*, 2003 <http://www.taayush.org/new/mazmuriyah-h.html> [1 באפריל, 2009]
- Ta'ayush, *A protest against the curfew in Nablus and an urgent aid convoy*, <http://www.taayush.org/new/hwr.html> [April 1, 2009]
- תעאיוש, *הוגנים יום עצמאות בעיסאווייה: אפרטהייד בפעולה, אפריל*, 2002 <http://www.taayush.org/new/inday.html> [1 באפריל, 2009]
- Ta'ayush, "Occupation = Terror", June 2001, <http://www.taayush.org/new/occupation-terror.html> [April 1, 2009]
- ³⁷⁰ תעאיוש, *ארכיון 2005*, <http://www.taayush.org/new/prev-2005.html> [1 באפריל, 2009]
- ³⁷¹ תעאיוש, *הדף החם – תשוחרר טלי פחימה*, <http://www.taayush.org/new/hotpage.html> [31 במרס, 2009]
- ³⁷² Ta'ayush, *WOPP petition 27 March 2005*, <http://www.taayush.org/new/20050327-wopp.html#heb> [March 31, 2009]
- ³⁷³ רשת פלסטין לחדשות, *נדהתה ההפרדה בין האם לבין הילד, אוקטובר*, 2005 http://hebrew.pnn.ps/index.php?option=com_content&task=view&id=2005 [31 במרס, 2009]
- ³⁷⁴ תעאיוש, *בואו להתנגד בסרבני הכיבוש!*, אוגוסט 2005, <http://www.taayush.org/new/10-08-05.html> [1 באפריל, 2009]
- ³⁷⁵ תעאיוש, *ביקור סולידריות ומחאה נגד הריסת בתים*, <http://www.taayush.org/new/270030611-lod.htm> [1 באפריל, 2009].
- תעאיוש, *מחאה נגד הריסת בתים*, <http://www.taayush.org/new/home-demolitions.html> [1 באפריל, 2009].
- תעאיוש, *הדרס נמשך*, <http://www.taayush.org/new/gal-sheva.html> [1 באפריל, 2009]
- ³⁷⁶ תעאיוש, *ביקור בטובא*, דצמבר 2007, <http://www.taayush.org/topics/tuba-update-011207.shtml> [1 באפריל, 2009].
- תעאיוש, *עיסאווייה*, 19 בפברואר, פברואר 2002, <http://www.taayush.org/new/issawya-main.html> [1 באפריל, 2009].
- תעאיוש, *מחאה נגד העוצר בשכם והועברת סיוע דחוף*, אוגוסט 2002, <http://www.taayush.org/new/hwr.html> [1 באפריל, 2009].
- תעאיוש, *כך נהרסת תשתית הקיום של חי הפלסטינים בשטחים הכבושים*, פברואר 2003, <http://www.taayush.org/new/sh-1feb2003.html> [1 באפריל, 2009].
- YNET, *המשטרה פוזרה בכוח פעילי שמאל בירושלים*, אוגוסט 2002, <http://test.ynet.co.il/articles/0,7340,L-2051153,00.html> [1 באפריל, 2009]

נספח 3 - טבלה פיננסית מפורטת

אחוז מימון זר מסך התקציב	תרומות אחרות	תרומה ממוסד כנסיית ³⁷⁹	תרומה מקרן זרה ³⁷⁸	תרומה ממשלתית זרה	ארגון ³⁷⁷
36.7%	*משרד הבריאות בישראל (123,840 ₪). *תרומות אחרות (23,984 ₪).	*מיסרור (גרמניה, 204,665 ₪). *הכנסייה הסקוטית (סקוטלנד, 41,770 ₪).	*קרן פורד (ארה"ב, 421,500 ₪). *קרן סוזן קומן לסרטן השד (ארה"ב, 155,027 ₪). *מכון החברה הפתוחה (ארה"ב, 363,715 ₪). *קרן מרק ריץ' (שוויץ, 30,000 ₪). *קרן נחמיה ונעמי כהן (ארה"ב, 64,455 ₪). *קרן Acsur Las Segovias (ספרד, 485,439 ₪).	*USAID (ארה"ב, 99,187 ₪). *BMBF (גרמניה, 330,808 ₪). *האיחוד האירופי (457,829 ₪).	אגודת הגליל (הנתונים מתייחסים לתרומות ב-2007) 2,413,297 ₪
6%	---	*ICCO (הולנד, 55,915 €). *Christian Aid (בריטניה/אירלנד, 30,000 \$).	*קורד אייד (הולנד, 8,990 €).	*Euro-Med (3,435 \$ ו-3,949 €).	אתג'אה תקציב 2004 (567,498 ₪)
47%	*דוד פוקס (120,402 ₪). *תרומות אחרות (2,107 ₪). *קרן יד הנדיב (ישראל, 209,482 ₪).	---	*קרן פורד (316,125 ₪). *הקרן החדשה לישראל (ארה"ב, 222,232 ₪). *קרן בלאושוטין (ארה"ב, 295,050 ₪). *קרן מוריה (ארה"ב, 107,425 ₪). *קרן יוזמות אברהם (ארה"ב, 18,625 ₪). *קרן נחמיה ונעמי כהן (107,424 ₪). *Novib (הולנד, 283,425 ₪). ³⁸¹	*האיחוד האירופי (761,182 ₪). *שגרירות בריטניה (480,342 ₪). *שגרירות הולנד (255,123 ₪). *שגרירות דנמרק (24,725 ₪).	במקום³⁸⁰ תקציב 2007 (3,240,976 ₪)

³⁷⁷ המידע לקוח ממסמכים שנלקחו מתיקי העמותות ברשם העמותות. במקרה אחר, הדבר יצוין בפירוט.

³⁷⁸ במידה וידועה המדינה שבה שוכנת הקרן (כמו גם המוסדות הכנסייתיים), הדבר מצוין בפעם הראשונה שבה הקרן מוזכרת.

³⁷⁹ יש לציין שרבות מהקרנות הכנסייתיות הגדולות זוכות למימון ממשלתי מקומי, ובכך עובר המימון הממשלתי בדרך עקיפה לאותם ארגונים.

³⁸⁰ בדו"ח תרומות שנתקבלו מישות זרה בשנת 2007 של "במקום", סכום התרומות המפורט הוא שונה – האיחוד האירופי תרם 676,426 ₪, שגרירות הולנד תרמה 458,038 ₪, שגרירות בריטניה תרמה 253,582 ₪, ושגרירות דנמרק תרמה 238,707 ₪. על פי סכומים אלו, סך המימון הזר מתקציב העמותה עולה ל-50%.

³⁸¹ ארגון NOVIB הפך כיום להיות Oxfam Novib. עוד על כך ראה בהודעת הארגון ממרס 2006: <http://www.oxfam.org/en/news/pressreleases2006/>; [10 באוגוסט, 2009] pr060318_oxfamnovib

ארגון	תרומה ממשלתית זרה	תרומה מקרן זרה	תרומה ממוסד כנסייתי	תרומות אחרות	אחוז מימון זר מסך התקציב
בצלם תקציב 2007 (₪7,884,516)	*האיחוד האירופי (€120,276), מתוכם 349,925 ₪ מיועדים ל-2008. *המשרד המייצג של ממלכת הולנד (\$101,300). *מואסאסט ³⁸² (\$199,828). *השגרירות הנורווגית (₪279,729). *משרד הרווחה הזרה הבריטי (₪295,876).	*קרן פורד (\$180,000). *הקרן לשלום במזרח התיכון (ארה"ב, \$5000). *מכון החברה הפתוחה (\$32,500 מיועדים ל-2008). *קרן שמואל סיבה (בריטניה, £20,000). *קרן נחמיה ונעמי כהן (\$50,000). *קרן סנדלר (ארה"ב, \$65,000 מיועדים ל-2008). *SIVMO (הולנד, €12,000). *Oxfam Novib (₪40,000). *קרן SPUNK (\$100,000). *קרן אנברג (ארה"ב, \$99,987, מתוכם 343,000 ₪ מיועדים ל-2008). *קרן סיגרד רוסינג (בריטניה, £150,000, מתוכם 881,475 ₪ ל-2008).	Christian Aid* (€30,000). Dan Church Aid* (דנמרק, \$133,776). EED* (גרמניה, €149,938). ICCO* (₪80,000). Diakonia* (שוודיה, \$102,420). Trocaire* (אירלנד, €62,185 ו-\$27,216 מיועדים ל-2008). CRS* (ארה"ב, \$100,000).	*תיאודור ליב (\$5,000). *ECF (ישראל, 80,000 ₪).	27%
גוש שלום הכנסות מתרומות בארץ ובחו"ל בשנת 2007 (₪607,941)	---	SIVMO* (₪100,578). Eschaton Foundation* (ארה"ב, \$129,969.59). Advocaten Parisselskab* (₪21,214). Kurinsky Foundation* (₪2,111). Stichtig Pnitatieven* (הולנד, 39,600 ₪).	Kerkinactie* (הולנד, 110,000 ₪).	---	---
גישה³⁸³ הכנסות מתרומות בשנת 2007 (₪1,364,873)	*משרד החוץ ההולנדי (₪142,481). *משרד החוץ הנורווגי (₪181,603). *מואסאסט (₪398,957). *האיחוד האירופי (₪152,835). *משרד החוץ האירי (₪19,769). *קרן פרידריך אברט (גרמניה, 52,859 ₪). ³⁸⁴	*מכון החברה הפתוחה (₪199,151). *הקרן לשלום במזרח התיכון (₪31,582). *קרן דרוסוס (שוויץ, 64,362 ₪).	---	*תורמים פרטיים (₪7,202).	69.4%

³⁸² קרן Muassasat כבר לא קיימת כיום, והיא עברה שינוי והוקמה מחדש כקרן NDC (NGO Development Center), שבה תומכות ממשלות שווייץ, הולנד, שוודיה ודנמרק.

³⁸³ המידע על גישה לקוח מאתר האינטרנט שלה, בכתובות הבאות: [http://www.gisha.org/UserFiles/File/publications_Report%20according%20to%20article%2036\(A\)%20of%20the%20organizations%20law.pdf](http://www.gisha.org/UserFiles/File/publications_Report%20according%20to%20article%2036(A)%20of%20the%20organizations%20law.pdf) [1 באפריל, 2009]

ובכתובת: <http://www.gisha.org/index.php?intLanguage=4&intSiteSN=76&OldMenu=75&intItemId=237> [1 באפריל, 2009].

העמותה מודה גם לקרן אקווינג גרין, לאיריש אייד, ולממשלה הבריטית על תמיכתם, למרות שהם אינם כתובים בדו"ח התרומות ל-2007.

³⁸⁴ קרן פרידריך אברט, כמו גם קרן רוזה לוקסמבורג וקרן היינריך בול, מתוקצבות ישירות על ידי הממשלה הגרמנית, ומימון נעשה מכוח החוק הגרמני. עוד על כך ראה בדו"ח על קרן פרידריך אברט: http://www.ngo-monitor.org/article/friedrich_ebert_stiftung_fes [6 באוגוסט, 2009]

ארגון	תרומה ממשלתית זרה	תרומה מקרן זרה	תרומה ממוסד כנסייתי	תרומות אחרות	אחוז מימון זר מסך התקציב
האגודה הערבית לזכויות האדם ³⁸⁵ אין מידע על תקציבי העמותה	*האיחוד האירופי €95,532 בשנת 2005. ³⁸⁶ *ממשלת אירלנד דרך Christian Aid.	*הקרן החדשה לישראל ³⁸⁷ . (\$40,000 בשנת 2006). *קרן מוריה דרך הקרן החדשה לישראל. *Welfare Association (הרשות הפלסטינית/ישראל). *United State Institute of Peace (ארה"ב).	*ICCO* *HEKS-EPER* (שוויץ). *CCFD* (צרפת).	IDEA –* International Debate Education Association (ארה"ב).	---
האגודה לזכויות האזרח בישראל תקציב 2007 (9,958,467 ₪), מתוך זה 2,835,953 ₪ כתרומות (ומענקים מחו"ל)	*משרד ממשלת בלגיה (277,740 ₪). *הקהילה האירופית (90,571 ₪). *שגרירות בריטניה (270,316 ₪).	*הקרן החדשה לישראל (1,907,846 ₪). *קרן פורד (423,500 ₪). *שלום ס' טראסט (בריטניה, 57,400 ₪). *קרן נעמי ונחמיה כהן (217,150 ₪). *קרן בלאושוטיין (209,059 ₪). *קרן גולדמן (ארה"ב, 150,000 ₪). *קרן שוקן (105,325 ₪).	*EED* (840,747 ₪). *Christian Aid* (104,255 ₪). *Global Ministries* (ארה"ב, 139,440 ₪). *Diakonia* (468,301 ₪).	*תורמים אנונימיים (סה"כ 2,169,792 ₪). *משפחת וייס (21,090 ₪). *עו"ד דנציגר (33,240 ₪). *פרנק פישר (61,845 ₪). *משפחת רותפלד (38,403 ₪).	6.5% מכלל התקציב, 22.5% מכלל התרומות מחו"ל.
הועד הישראלי נגד הריסת בתים תקציב 2006 (2,2346,196 ₪) ³⁸⁸	*האיחוד האירופי €472,786 בשנת 2005 למשך שנתיים). ³⁸⁹ *NDC* (\$80,000 בשנת 2009-2008). ³⁹⁰ *AECID* (סוכנות משרד החוץ הספרדית לפיתוח שיתוף פעולה בינלאומי, €80,000 בשנת 2009). ³⁹¹	---	---	---	392?
הועד הציבורי נגד עינויים בישראל תרומות בשנת 2007 (3,329,006 ₪), ובנוסף תרומות מראש עבור 2008 (1,347,816 ₪)	*האיחוד האירופי (654,898 ₪). *השגרירות הבריטית (119,824 ₪). *מואסאט (532,391 ₪). *משרד החוץ הנורווגי (445,260 ₪), ועוד 353,607 ₪ עבור שנת 2008. *קרן האו"ם למען קורבנות עינויים (338,080 ₪).	*קיום (פינלנד, 39,959 ₪ ועוד 70,171 ₪ עבור שנת 2008). *קורד אייד (175,731 ₪), ועוד 346,032 ₪ עבור שנת 2008). *The Sigrid Rausing Trust* (490,715 ₪ ועוד 870,476 ₪ עבור שנת 2008). *הקרן החדשה לישראל (40,164 ₪). *קרן הצלב האדום הדני (דנמרק, 5,899 ₪). *SIVMO* (5,415 ₪, וכן 87,291 ₪ עבור שנת 2008 שהועברו מקרנות סולידריות). *Italian Con. Of Solid* (איטליה, 83,194 ₪).	---	*תורמים שונים (17,715 ₪).	63%

³⁸⁵ לא נמצאה עמותה בשם מתאים בתיקי רשם העמותות. למידע נוסף ניתן לצפות בפרסומי האגודה משנת 2009: <http://www.arabhra.org/HraAdmin/UserImages/Files/Health%20Discrimination-%20ARABIC.pdf> [6 באוגוסט, 2009], ובדו"ח השנתי של האגודה משנת 2005: <http://www.arabhra.org/HraAdmin/UserImages/Files/AnnualReport2005.doc> [6 לאוגוסט, 2009]

³⁸⁶ על פי אתר המשלחת האירופית לישראל: http://www.delisr.ec.europa.eu/english/content/cooperation_and_funding/4.asp [1 באפריל, 2009]

³⁸⁷ על פי אתר הקרן החדשה לישראל, <http://www.nif.org/about/financial-information/06-NIF-CBND-FS.pdf> [1 באפריל, 2009]

³⁸⁸ הועד הישראלי להריסת בתים לא מפרט את תרומותיו, אך מציין כי רובן מגיע מחו"ל. יוצא מן הכלל הוא פירוט ההכנסות מהקרן החדשה לישראל, אשר בשנת 2006 פסק לחלוטין.

³⁸⁹ NGO Monitor, Partnership for Peace? – The original source of the EU does not exist anymore.

³⁹⁰ NDC, HR/GG Beneficiary list, p. 3

³⁹¹ Jamie Geller and Herb Keinon, "Spain helping to rebuild illegal homes in E. J'lem", *Jerusalem Post*, August 10, 2009. Available at: <http://www.jpost.com/servlet/Satellite?pagename=JPost%2FJPArticle%2FShowFull&cid=1249418564583> [September 10, 2009]

³⁹² חישוב גס של תקצוב האיחוד בשנת 2006 לעומת תקציב העמותה מעמיד את התקצוב של האיחוד על כ-50% מהסך הכולל של תקציב העמותה בשנה זו.

ארגון	תרומה ממשלתית זרה	תרומה מקרן זרה	תרומה ממוסד כנסייתי	תרומות אחרות	אחוז מימון זר מסך התקציב
המוקד להגנת הפרט הכנסות מתרומות בשנת 2007 (₪5,805,567)	*שגרירות נורווגיה (₪909,091). *שגרירות בריטניה (₪697,764). *האיחוד האירופי (₪433,942). *משרד הפיתוח – הולנד (₪1,000,738). *SIDA – משרד הפיתוח השוודי (₪315,518). *שגרירות פינלנד (₪56,419). *מואסאט (₪802,313).	*Oxfam Novib (₪551,080). *קרן פורד (₪421,300). *הקרן החדשה לישראל (₪104,379). *EMHFR (דנמרק, ₪22,998). *SIVMO (₪28,340). *קרן SAS (אנגליה, ₪2,043).	*Diakonia (₪151,981). *Trocaire (₪171,143). *CCFD (₪83,782).	*תרומות פרטיות ואחרות (₪52,736).	73%
המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי תקציב 2006 (אין מידע על גודל התקציב)	*האיחוד האירופי (₪39,191). *קרן היינריך בל (גרמניה, ₪33,600).	*הקרן החדשה לישראל (₪523,783), כולל מענק של שתי"ל). *קרן פורד (₪100,000). *Oxfam (בריטניה, ₪48,401). *יוזמות קרן אברהם (₪15,000).	---	*עמותת במקום (₪40,796). *אדם טבע ודין (₪7,000). *תורמים אחרים (₪63,369).	---
זוכרות תקציב 2006 (₪1,430,289)	---	*Oxfam (₪2,492). *CIMADE (צרפת, ₪8,800). *Broederlijk Delen (בלגיה, ₪11,987). *SIVMO (₪10,000).	*MCC (ארה"ב, ₪22,460). *CCFD (₪1,044). *HEKS/EPER (₪6,286). *מיסרור Kerkinactie (₪13,960). *Kerkinactie (₪75,000). *ICCO (₪40,000).	*DICC (₪6,500). *Heles (₪8,398).	---
ח.ל. חינוך (יוזמת ז'נבה)³⁹³ אין מידע על תקציבי הארגון	*האיחוד האירופי (₪287,877 בשנת 2006, ו-₪220,000 בשנת 2005). ³⁹⁴ *AECID (₪400,000 עד לשנת 2010). ³⁹⁵	---	---	---	---
יש דין תקציב 2007 (₪1,895,078)	*המשרד הבריטי לרווחה הזרה (₪800,023). *משרד החוץ ההולנדי (₪570,260). *האיחוד האירופי (₪446,000). *משרד החוץ האירי (₪393,315).	*מכון החברה הפתוחה (₪195,650). *הקרן החדשה לישראל (₪85,100).	---	*הרברט פונדיק (₪42,870).	³⁹⁶ ?

³⁹³ ח.ל. חינוך הינה חברה ולא עמותה ולכן היא איננה מחויבת בדיווח על תרומות לרשם העמותות, לפיכך המידע הפיננסי שלה איננו נגיש.

³⁹⁴ המידע כבר לא נגיש באתר האינטרנט של האיחוד האירופי, אולם ניתן לראות אותו בדו"ח NGO Monitor בכתובת:

http://www.ngo-monitor.org/article/partnerships_for_peace_an_analysis_of_the_european_commission_s_ngo_funding_under_the_pfp_program [1 באפריל, 2009]

³⁹⁵ AECID, *Dir. Cooperacion Africa, Asia Y Europa Oreintal*, Available at: http://www.aecid.es/export/sites/default/web/galerias/subvenciones/descargas/2009/ANEJO_I_-_CAEAO.doc [September 10, 2009]

³⁹⁶ על פי חישוב סכום התרומות של ממשלות זרות (בלבד, לא כולל תרומות אחרות) שכותבת העמותה לעומת סכום התקציב הכללי, עולה שסך התרומות גבוה מסך התקציב. (ייתכן ומדובר על סכומים שנוספו משנים קודמות או על סכומים שנועדו לתקציב השנים שלאחר מכן).

ארגון	תרומה ממשלתית זרה	תרומה מקרן זרה	תרומה ממוסד כנסייתי	תרומות אחרות	אחוז מימון זר מסך התקציב
מוסאוא ³⁹⁷ תקציב 2005 (₪3,347,367)	*האיחוד האירופי. *קרן הדמוקרטיה של האו"ם. *משרד הרווחה הזרה הבריטי. *קרן היינריך בל. *קרן פרידריך אברט.	*הקרן החדשה לישראל. *קרן יוזמות אברהם. *קרן אליהו (ארה"ב). *קרן פורד ישראל. *קרן מוריה. *קרן נחמיה ונעמי כהן. *מכון החברה הפתוחה. *Oxfam בריטניה – ירושלים.	*EED. *Kerkinactie. *Diakonia. *ICCO.	---	---
סביל תקציב 2007 (₪1,358,524)	*Diakonia * *SIDA (₪90,181), דרך *השוודית. ³⁹⁸	*Pal Craft Aid (ארה"ב, ₪4,014). *קרן אויקוס (הולנד, ₪5,214).	*Kerkinactie * (₪282,921). *MCC * (₪36,356). *KAIROS * (קנדה, ₪104,217). *Christian Aid * (₪167,847). *General Board of * *Global Ministries (ארה"ב, NY, ₪11,559). *Presbyterian * *Church of Canada (קנדה, ₪19,820). *Svenska Mission * *Skyrkan (שווייץ, ₪26,164). *מספר כנסיות שתרמו סכומים קטנים (₪37,761).	*דארל וסו יני (₪5,361). *גילד סאלח סעדה (₪24,308). *אגודות ידידים של סביל בעולם (₪111,374). *רנדה וביל וויך (₪7,992). *הכומר דומיניק ברינגטון (₪3,860). *סאמיה חורי (₪4,243). *תרומות אחרות (₪75,566).	---
עדאלה הכנסות בשנת 2007 (₪4,874,754)	*האיחוד האירופי (₪867,675). *משרד החוץ השווייצרי (₪186,975). *EuroMed (₪11,351).	*קרן פורד (₪824,410). *הקרן החדשה לישראל (₪285,702). *Novib (₪829,149). *הקרן לשלום במזרח התיכון (₪29,190). *קרן נעמי ונחמיה כהן (₪150,379). *מכון החברה הפתוחה (₪821,432). *קרן Welfare-תעאון (₪240,168).	*EED (₪407,100). *Christian Aid * (₪105,925).	*קרנות אחרות שלא צוינו בשמן (₪115,298).	22%

³⁹⁷ לא נמצא מידע פיננסי מלא על סכום התרומות של הארגון ברשם העמותות, אלא רק שמות של תורמים לעמותה. מידע משלים נמצא באתר האינטרנט של העמותה, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=1&pg=8&dp=1&fl=19> [1 באפריל, 2009], כמו גם בגרסה האנגלית, <http://www.mossawacenter.org/default.php?lng=3&pg=8&dp=1&fl=29> [22 ביולי, 2009].

³⁹⁸ עוד על כך ניתן לראות בדו"ח של NGO Monitor [הלינק השוודי כבר לא פעיל]: *A Clouded EU Presidency: Swedish Funding for NGO Rejectionism*.

ארגון	תרומה ממשלתית זרה	תרומה מקרן זרה	תרומה ממוסד כנסייתי	תרומות אחרות	אחוז מימון זר מסך התקציב
עיר עמים תקציב 2007 (₪4,030,436)	*הקרן הבריטית להתערבות בסכסוכים (₪794,683). *האיחוד האירופי (₪1,682,082). *השגרירות הנורווגית בתל-אביב (₪164,336). *השגרירות ההולנדית (₪71,341).	*קרן פורד ישראל (₪432,000). *קרן פורד (₪81,200). *קרן מוריה (₪231,970). *קרן בלאושיין (₪214,843). *מכון החברה הפתוחה (₪149,150). *קרן נחמיה ונעמי כהן (₪107,422). *הקרן לשלום במזרח התיכון (₪53,262). *קרן משפחת אינגלנד (ארה"ב), (₪42,380). *הקרן החדשה לישראל (₪22,573). *קרן משפחת מקאפי (ארה"ב), (₪21,140). *קרן נתן קאמינגס (ארה"ב), (₪205,850).	---	*בלה סברן (₪40,339). *ריצ'ארד הריסון (₪21,886).	67%
קואליציית הנשים למען השלום הכנסות בתקציב 2006 (₪2,460,464)	*קרן רוזה לוקסמבורג (גרמניה, ₪587,189).	*קרן קווינה טיל קווינה (שוודיה, ₪61,404). *הקרן החדשה לישראל (₪1,018,183). *הקרן לפעולה דחופה (ארה"ב), (₪20,618).	---	*תרומות שונות (₪2,205).	---
מחסום ווטש³⁹⁹ אין מידע על תקציבי החברה	*האיחוד האירופי (₪251,650 בשנת 2006). ⁴⁰⁰	*הקרן החדשה לישראל (₪42,775 בשנת 2006). ⁴⁰¹	---	---	---
פרופיל חדש⁴⁰² תקציב 2006 (₪168,047)	*קרן היינריך בול (₪29,000).	*רשת הסולידריות לסרבנים (ארה"ב, \$21,604). *קואליציית ילדים חיילים (בריטניה, \$4,050). *היידן (הולנד, €4,000). *MOK (ספרד, €11,000). *מגיבים לסכסוך (בריטניה, \$13,723). *SIVMO. *קרן רוונטרי. *קורד אייד. *משפחת קרוימן.	Bread for the* World (ארה"ב). Eper Heks* (הכנסייה הפרוטסטנטית בשוויץ). *קוויקרים בבריטניה.	*קואליציית הנשים לשלום. *גוש שלום. *זוכרות.	---

³⁹⁹ אין מידע פיננסי עדכני לגבי מחסום Watch, למעט מידע שנמצא באתרי הקרן החדשה לישראל והאיחוד האירופי, משום שמחסום Watch רשומה כחברה פרטית לא ממשלתית שמספרה הוא 513573139.

⁴⁰⁰ NGO Monitor, *Partnership for Peace? – The original source of the EU does not exist anymore.*

⁴⁰¹ New Israel Fund, *Combined Financial Statements: New Israel Fund, Signing Anew, 2006*, p. 21.

⁴⁰² זהו התקציב המעודכן של פרופיל חדש, אך פירוט התרומות המעודכן הוא ל-2004 בלבד. מידע נוסף נלקח מהדו"ח השנתי של הארגון לשנת 2007, <http://www.newprofile.org/data/uploads/NewProfile2007Report.pdf> [1 באפריל, 2009]

ארגון	תרומה ממשלתית זרה	תרומה מקרן זרה	תרומה ממוסד כנסייתי	תרומות אחרות	אחוז מימון זר מסך התקציב
רופאים למען זכויות אדם הכנסות מתרומות בשנת 2007 (₪4,615,000)	*האיחוד האירופי (₪721,682). *מואסאט (₪622,475). *שגרירות הולנד (₪55,643).	*קרן פורד (₪479,629). *קרן ריץ' (₪150,138). *מדיקו סוויס (שוויץ), (₪114,469). *Oxfam (₪211,228). *קרן כהנוף (קנדה, 105,633₪). *Olive Oil Campaign* (שוויץ?, 14,343₪). *קרן נעמי ונחמיה כהן (₪112,317). *קרן אמברסטון (בריטניה), (₪106,425). *מדיקו גירמני (גרמניה), (₪56,474). *קרן אירופית שהנתנה את התרומה באי-פרסום שמה (₪42,910). *קרן שמואל סיבה (₪71,143). *SIVMO (₪11,969). *Healing Across the Divides* (ארה"ב, 90,640₪). *קרן מרגוליס (ארה"ב), (₪84,300). *הקרן החדשה לישראל (₪129,000).	*EED (₪285,284). *EPER/HEKS (₪413,074). *Diakonia (₪299,141). *Christian Aid (₪150,899).	*קרן ירושלים (₪83,000). *הקרן לעידוד דו-קיום בישראל (₪61,000). *Conanima (₪43,000). *צ'קפוינט טכנולוגיות תוכנה (₪42,000). *VICOP (₪25,000). *עיריית תל-אביב (₪12,000). *מתן ישראל – הדרך לתת (₪3,000). *תרומות ממקורות פרטיים ואחרים (₪62,000).	30%
שוברים שתיקה ⁴⁰³ (2008) הכנסות מתרומות בשנת 2008 (₪1,258,811)	*השגרירות הבריטית בתל-אביב (₪226,589). *האיחוד האירופי (₪43,514). *שגרירות הולנד (₪19,999). *הסוכנות הספרדית לשיתוף פעולה בינלאומי.	*הקרן החדשה לישראל (₪279,949). *מכון החברה הפתוחה (₪19,500). *קרן מוריה (₪5,000). *SIVMO (₪5,000). *OXFAM GB. *Medico International.	*ICCO (₪25,100). *Christian Aid.	*נתן גפן (₪13,889).	46%
שלום עכשיו הכנסות מתרומות מחו"ל בשנת 2007 (₪5,445,655)	*השגרירות הנורווגית (₪944,056). *משרד החוץ הבריטי (₪751,687). *משרד החוץ הגרמני (₪341,958). *משרד החוץ ההולנדי (₪121,014).	*מכון החברה הפתוחה (₪149,138).	---	*ידידי שלום עכשיו בארה"ב (₪2,907,897). *ידידי שלום עכשיו בקנדה (₪179,905).	40%
תעאיוש ⁴⁰⁴ אין מידע על תקציבי העמותה	---	---	---	---	---

⁴⁰³ שוברים שתיקה היא חברה רשומה, ולפיכך המידע עליה לא זמין ברשם העמותות, ותיקיה נבדקים ברשם החברות. המידע לקוח ממידע שפורסם על ידי הארגון באתר האינטרנט שלו, לאחר שדבר שקיפותו הלקויה פורסם בעיתונות.

[http://www.shovrimshatika.org/data/BtS%20Financial%20report%20hebrew%20\[22 ביולי, 2009\]](http://www.shovrimshatika.org/data/BtS%20Financial%20report%20hebrew%20[22 ביולי, 2009]) <http://www.shovrimshatika.org/donate.asp> [22 ביולי, 2009].pdf

⁴⁰⁴ אין בנמצא מידע פיננסי על ארגון תעאיוש כלל, ובבדיקה שערכנו לא מצאנו עמותה העונה לשם הארגון ברשם העמותות. ייתכן ומדובר על חברה בשם תעיוש – דו קיום בע"מ, מספר 514302389, אולם לא בטוח אם ישנה התאמה, משום ששמות הארגונים לא זהים. ניתן לצפות באינטרנט: <http://147.237.72.24/> [6 באוגוסט, 2009] WebOJSite/CompaniesDetails.aspx?id=514302389

שד' מימון 1, רחביה
ירושלים 92262
טל. 02-566-1020
פקס. 077-511-7030
mail@ngo-monitor.org

לוי אשכול 14/69, רמת אשכול
ירושלים 91181
טל. 972-02-5817196
פקס. 972-02-5322422
info@izs.org.il

ארגון NGO Monitor קבע לעצמו כמטרה את עידוד השקיפות והאחריות הציבורית של הארגונים הלא ממשלתיים הפועלים במסגרת הסכסוך הישראלי-ערבי באצטלה של קידום זכויות אדם ואג'נדות הומאניטאריות.

ארגון NGO Monitor נוסד ב-2002
ביחד עם קרן משפחת וקסלר

המכון לאסטרטגיה ציונית הוא גוף עצמאי הפועל למען שמירת צביונה היהודי והדמוקרטי של מדינת ישראל על פי עקרונות מגילת העצמאות. המכון פועל לשמירת זכויות האדם במדינת ישראל ברוח עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל. המכון פועל למען הידוק הקשר בין יהודי התפוצות למדינת ישראל על פי ערכי הציונות. המכון עוסק בעריכת מחקרים, כתיבת תוכניות והגשתן, הדרכת מנהיגים צעירים, ייזום כינוסים, סמינרים, סיורים ופעילויות אחרות למען חיזוקה של מדינת ישראל כביתו הלאומי של העם היהודי.

כתיבה ומחקר: אלי קלוטשטיין
ליאור אבני
עריכה: ג'ראלד מ. שטיינברג
יואל גולובנסקי